

אישור פרקי חוק התכנית הכלכלית לשנת התקציב 2015
(שינויים מבניים) (תיקוני חקיקה), התשע"ה-2014

הקמת רשות להתחדשות עירונית

מ ח ל י ט י ם ,

להסמיך את ועדת השרים לתיקוני חקיקה שהוקמה לפי החלטה ____ לאשר, על דעת הממשלה, את טיוטת החוק ליישום החלטת הממשלה מס' 2038 (דר/53) מיום 1 באוקטובר 2014, ולשלבה במסגרת חוק התכנית הכלכלית לשנת 2015.

דברי הסבר

מוצע להסמיך את ועדת השרים לתיקוני חקיקה לאשר על דעת הממשלה את טיוטת החוק ליישום החלטת ועדת השרים לענייני דיור בעניין הקמת רשות להתחדשות עירונית, מספר 2038 (דר/53) (להלן – החלטת קבינט הדיור). אישור זה יאפשר קיצור הליכי החקיקה ליישום ההחלטה הנזכרת ושילובה במסגרת חוק התכנית הכלכלית לשנת התקציב 2015.

לשם הנוחות מצופרים –

(1) החלטת קבינט הדיור;

(2) הצעת ההחלטה, כפי שהועברה לוועדת השרים לענייני דיור, הכוללת דברי הסבר להצעת ההחלטה ואת חוות הדעת המשפטית שנלוותה לה.

על פי סיכום עם היועץ המשפטי לממשלה, ההצבעה על החלטה זו תיעשה בנפרד מההצבעה על תקציב המדינה.

עמדת היועץ המשפטי למשרד האוצר:

כמפורט בחוות הדעת להצעת ההחלטה שהוגשה לוועדת השרים לענייני דיור - אין מניעה משפטית.

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 53/דר של ועדת שרים לענייני דיור (קבינט דיור) מיום 22.09.2014 אשר צורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה וקבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 01.10.2014 ומספרה הוא 2038(דר/53).

הקמת רשות להתחדשות עירונית 2038(דר/53).

מחליטים:

1. על מנת לתמוך בפעילות להתחדשות עירונית, להגדיל את היקף וקצב הפרויקטים המגיעים לכדי מימוש ולהאיץ תהליכים שיעודדו את פעילות ההתחדשות העירונית, ובהמשך לפעילות הממשלה בנושא הגדלת היצע הדיור, לבצע את תיקוני החקיקה הנדרשים במסגרת חוק התוכנית הכלכלית לשנת הכספים 2015, ואת הפעולות הנדרשות לצורך הקמת רשות ממשלתית להתחדשות עירונית (להלן- הרשות) בהתאם לעקרונות הבאים:

א. הקמת הרשות

תוקם בחוק רשות ממשלתית להתחדשות עירונית במשרד הבינוי והשיכון אשר תפעל לשחרור חסמים בתכניות להתחדשות עירונית, תקדם את ההתחדשות העירונית, ותפעל להגדלת היצע יחידות הדיור במרקם העירוני הוותיק. כמו כן, הרשות תהיה מוקד ידע בתחום זה ותרכז את הסמכויות הניהוליות בתחום, כמפורט בהחלטה זו, והכל במסגרת מדיניות הממשלה בעניינים אלו.

ב. מבנה הרשות

- א. הרשות תפעל באמצעות מליאה, ראש הרשות ועובדי הרשות ותהיה כפופה למדיניות הממשלה.
- ב. ראש הרשות יהיה עובד מדינה ויהיה כפוף לשר הבינוי

והשיכון. ראש הרשות ימונה על ידי הממשלה, על פי המלצת שר הבינוי והשיכון ושר האוצר.

ג. תיקצב כהונת ראש הרשות.

ד. תמונה מליאה לרשות אשר תמנה אחד עשר חברים (להלן - המליאה). חברי המליאה יהיו - שר הבינוי והשיכון (יו"ר), ראש הרשות, מנכ"ל משרד ראש הממשלה, מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון, מנכ"ל משרד הפנים, מנהל מינהל התכנון, סגן הממונה על התקציבים במשרד האוצר, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה, מנכ"ל משרד הרווחה והשירותים החברתיים, מנהל רשות מקרקעי ישראל ונציג הרשויות המקומיות אשר ימונה על ידי שר הפנים. משנים למנכ"לים יוכלו לשמש כממלאי מקום מנכ"לים. במקרה של שוויון קולות בדיוני המליאה, יינתן ליושב ראש המליאה קול כפול בהצבעה.

ה. המליאה תקבע את המדיניות הכללית של הרשות בתחום תפקידיה, תאשר את תכנית העבודה השנתית או הרב-שנתית של הרשות ואת הצעת התקציב השנתי שלה, ותעקוב אחר הביצוע בפועל של התכניות והתקציבים. בביצוע תפקידיה תהיה רשאית המליאה, בין היתר, לקבל דיווחים שוטפים על פעילות הרשות וכן להנחות את ראש הרשות במילוי תפקידו.

ו. עובדי הרשות יהיו עובדי מדינה ויחול עליהם חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959. להטיל על מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון, יחד עם נציב שירות המדינה והממונה על התקציבים, להביא לאישור הממשלה את מבנה הרשות, תנאי העסקת עובדי הרשות ובחירתם בתוך 90 יום ממועד החקיקה. גיבוש מבנה הרשות ייעשה בשים לב לתחומי הפעילות השונים של הרשות כך שתבוצע הפרדה מבנית בין תחום הפעילות הרגולטורי של הרשות ליתר תחומי הפעילות. להטיל על מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון לבצע את הפעולות הנדרשות לשם תחילת פעילות הרשות בתוך 150 יום ממועד פרסום החוק.

ג. תקציב הרשות

1. תקציב הרשות ומצבת כוח האדם ייקבעו במסגרת חוק התקציב השנתי בסעיף רשויות, במסגרתו מתוקצבות

רשויות הפיקוח.

2. הרשות תגבה אגרות או תשלומים אחרים כתחליף לתקורות עבור ניהול תכניות להתחדשות עירונית. הכנסות אלו יהוו תקציב תוספתי, מעבר לתקצוב הרשות מתקציב המדינה.

ד. לקבוע בחוק כי תפקידי הרשות יהיו:

1. קידום פרויקטים להתחדשות עירונית, הכוללים בין היתר פינוי-בינוי, עיבוי בנייה, תמ"א 38 ובינוי-פינוי-בינוי ;
2. איתור ותכנון חידוש של אזורים ותיקים ;
3. זיהוי חסמים והסרתם, לרבות באמצעות המלצות לתיקוני חקיקה וקביעת מנגנונים מסייעים בהיבטי מיסוי. בהיבטי מיסוי תתקיים היוועצות עם מנהל רשות המסים ;
4. האצת מימוש תהליכי התחדשות עירונית ;
5. סיוע להתארגנות דיירים ;
6. פיתוח מפתחות וסטנדרטים לתכנון של פרויקטים להתחדשות עירונית ;
7. קידום כלים לשדרוג מרכזי ערים ומרכזים מסחריים ;
8. הפצת מידע זמין ושוטף לציבור, לרשויות המקומיות ולאנשי מקצוע הנוגעים בדבר וריכוז מידע בדבר היקפי הדירות המתוכננות והמתחדשות באזורים הוותיקים ;
9. קידום פתרונות להתמגנות בעורף במסגרת התחדשות עירונית וזאת מבלי לגרוע מסמכויות של גופים אחרים לפי כל דין ;
10. מעקב אחר עמידה ביעדי הממשלה בתחום ההתחדשות העירונית וכל פעולה אחרת אשר יכולה לסייע לקידום הנושא.

ה. סמכויות הרשות

1. להכריז על שטח כעל מתחם לפינוי לשם בינוי, או לעיבוי בניה, על פי חוק התכנון והבנייה, תחת סמכותה של הממשלה בנושא.
2. להמליץ לרשות מקרקעי ישראל על הקצאת קרקע משלימה לתכניות להתחדשות עירונית, בהתאם

- להחלטות מועצת מקרקעי ישראל.
3. לנהל את הקצאת המשאבים של הקרן להתחדשות עירונית, המנויה בסעיף 2 (ד) לחוק מקרקעי ישראל.
4. להעמיד לטובת הוועדות המקומיות, לפרקי זמן קצובים, ולפי תבחינים שוויוניים שייקבעו, משאבים וכוח אדם לפי כל דין, שיסייעו לוועדות בקידום תכניות להתחדשות עירונית.
5. לייעץ לממשלה ולשרי הממשלה בתחום ההתחדשות העירונית.
6. ליישם את החלטת הממשלה מספר 989(דר/34) מיום 27.11.2013 בנושא "עידוד התחדשות עירונית באמצעות פרויקטים לבינוי-פינוי-בינוי ללא מעורבות יזם", בין היתר באמצעות רכישת דירות, כאמור בסעיף 3(ב) להלן.
2. עם הקמת הרשות ותחילת פעילותה, יועברו סמכויות האגף להתחדשות עירונית במנהל מרקם ותיק במשרד הבינוי והשיכון, לרשות.
3. **הגדלת הכדאיות הכלכלית של פרויקטים להתחדשות עירונית:**
- א. להנחות את ראש הרשות לקדם תכנית להסרת חסמים בתחום גיוס הסכמות דיירים לביצוע תכניות להתחדשות עירונית, בהתאם למפורט להלן:
1. להקים ברשות מחלקה חברתית אשר תתמחה בליווי חברתי של תכניות להתחדשות עירונית. הרשות תמנה יועצים חברתיים מלווים לכל תכנית מתאימה, אשר יסייעו בליווי הדיירים במהלך קידום התכנית, ובהתאמת התכנית לצרכים של האוכלוסייה המקומית.
2. להסמך במחלקה החברתית עובדים אשר יפעלו באופן ישיר או באמצעות מיקור חוץ לשם גיבוש הסכמות דיירים לביצוע של תכניות להתחדשות עירונית, תוך ביצוע פעולות הסברה, עמידה בקשר עם הדיירים ומתן הסברים ביחס למתווים האפשריים למימוש זכויותיהם. בהינתן שיעור מספק של הסכמות דיירים, תפנה הרשות את הדיירים למאגר מציעים בתחום ההתחדשות העירונית שעומדים בתנאי סף שנקבעו לעניין זה. כאשר בעלי

הזכויות במתחם הם אלו שיבחרו את הקבלן המבצע ויתקשרו איתו באופן עצמאי.

3. ליווי חברתי כאמור בסעיפים 1 ו-2 לעיל, יוכל להתבצע, בין היתר, באמצעות עובדי האגף לשיקום שכוונות במשרד הבינוי והשיכון וחברות עירוניות.

ב. להנחות את ראש הרשות לפעול ליישום החלטת הממשלה מספר 989(דר/34) מיום 27.11.2013 בנושא "עידוד התחדשות עירונית באמצעות פרויקטים לבינוי-פינוי-בינוי ללא מעורבות יזם", לצד המתכונת המפורטת בסעיפים א' וב' בהחלטה האמורה, במתכונת נוספת של רכישת דירות בהליכי בנייה או שבנייתן הסתיימה, בהיקף של כ-200 יחידות דיור. רכישת הדירות תתבצע מתקציב רשות מקרקעי ישראל, ובמקרים בהם הדיירים הם דיירי הדיור הציבורי, מכספי קרן הדיור הציבורי. יובהר כי התקציב הדרוש לרכישת הדירות האמורות בסעיף זה, למעט דירות הדיור הציבורי, ימומן כקדם מימון במסגרת התקציב המאושר של רשות מקרקעי ישראל כנגד ההכנסות העתידיות שיתקבלו ממכירת הקרקע שתתפנה.

ג. להנחות את ראש הרשות לקדם תכנית להסרת חסמי פיתוח עירוניים בפרויקטים להתחדשות עירונית, כאמור בהחלטת הממשלה מספר 4428 מיום 18.3.2012, ובהתאם למפורט להלן:

1. הרשות תקבע תבחינים ותיעדוף לקבלת מענקים לסיוע במימון עבודות פיתוח ועבודות אחרות אשר נדרשות לטובת הגדלת קיבולת יחידות הדיור בשכונה, התומכות בפרויקטים להתחדשות עירונית, לרבות פינוי-בינוי, עיבוי בנייה ותמ"א 38.
2. בהתאם לתבחינים ולתיעדוף שייקבעו, תפנה הרשות בקול קורא לרשויות המקומיות, אשר יציע לרשויות לבקש מענק מדינה אשר יסייע במימון עבודות הפיתוח. המענק יותנה בהשתתפות של הרשות המקומית במימון עבודות הפיתוח.
3. משרד האוצר יקצה לרשות תקציב לצורך יישום סעיף קטן זה.

ד. להטיל על ראש הרשות לקדם בדיקה ניסיונית במסגרתה

תוכן תכנית מפורטת לניוד זכויות מתוקף תמ"א 38 ברשויות מקומיות בפריפריה. במסגרת הכנת התכנית תיבחן האפשרות לשנות ייעוד של שטחים ציבוריים למגורים, במידה שיוכח כי קיים באותה השכונה עודף של שטחים לא מנוצלים בייעוד ציבורי. התכנית תקבע כי זכויות מתוקף תמ"א 38 ינוידו למגרשים אלה תוך חיוב בחיזוק ושיפוץ מבנים ישנים שעומדים בדרישות תמ"א 38.

הקמת רשות להתחדשות עירונית

הצעה להחלטה

מחליטים:

1. על מנת לתמוך בפעילות להתחדשות עירונית, להגדיל את היקף וקצב הפרויקטים המגיעים לכדי מימוש ולהאיץ תהליכים שיעודדו את פעילות ההתחדשות העירונית, ובהמשך לפעילות הממשלה בנושא הגדלת היצע הדירות, לבצע את תיקוני החקיקה הנדרשים במסגרת חוק התוכנית הכלכלית לשנת הכספים 2015, ואת הפעולות הנדרשות לצורך הקמת רשות ממשלתית להתחדשות עירונית (להלן- הרשות) בהתאם לעקרונות הבאים:

א. הקמת הרשות

הרשות תוקם בחוק הרשות להתחדשות עירונית (להלן- החוק) ותפעל לשחרור חסמים בתכניות להתחדשות עירונית, תקדם את ההתחדשות העירונית, ותפעל להגדלת היצע יחידות הדירות במרקם העירוני הוותיק. כמו כן, הרשות תהיה מוקד ידע בתחום זה ותרכז את הסמכויות הניהוליות בתחום, כמפורט בהחלטה זו, והכל במסגרת מדיניות הממשלה בעניינים אלו.

ב. מבנה הרשות

- א. הרשות תפעל באמצעות מליאה, ראש הרשות ועובדי הרשות.
- ב. ראש הרשות יהיה עובד מדינה ויהיה כפוף לשר הבינוי והשיכון. ראש הרשות ימונה על ידי הממשלה, על פי המלצת שר הבינוי והשיכון ושר האוצר. על מינויו של מנהל הרשות לא תחול חובת המכרז לפי סעיף 19 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959.
- ג. תקופת הכהונה של ראש הרשות תעמוד על ארבע שנים, אך הממשלה תהיה רשאית, בהסכמת שני השרים, להאריך את כהונתו בשנה אחת.
- ד. תמונה מליאה לרשות אשר תמנה אחד עשר חברים (להלן- המליאה). חברי המליאה יהיו - שר הבינוי והשיכון (יו"ר), ראש הרשות, מנכ"ל משרד ראש הממשלה, מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון, מנהל מינהל התכנון, סגן הממונה על התקציבים במשרד האוצר, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה, מנכ"ל משרד הרווחה, מנהל רשות מקרקעי ישראל ונציג הרשויות המקומיות אשר ימונה על ידי שר הפנים.
- ה. המליאה תקבע את המדיניות הכללית של הרשות בתחום תפקידיה, תאשר את תכנית העבודה השנתית או הרב-שנתית של הרשות ואת הצעת התקציב חשנתי שלה, ותעקוב אחר הביצוע בפועל של התכניות והתקציבים. בביצוע תפקידיה תהיה רשאית המליאה, בין היתר, לקבל דיווחים שוטפים על פעילות הרשות וכן להנחות את ראש הרשות במילוי תפקידו.

- ו. עובדי הרשות יהיו עובדי מדינה ויחול עליהם חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959.
- ז. הרשות תהיה גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9(2) לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב].
- ח. להטיל על מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון, בתיאום עם נציב שירות המדינה והממונה על התקציבים, להביא לאישור הממשלה את מבנה הרשות, תנאי העסקת עובדי הרשות ובחירתם, בתוך 90 יום ממועד החקיקה. להטיל על מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון לבצע את הפעולות הנדרשות לשם תחילת פעילות הרשות בתוך 150 יום ממועד החקיקה.

ג. תקציב הרשות

1. תקציב הרשות ומצבת כוח האדם ייקבעו במסגרת חוק התקציב השנתי בסעיף רשויות, במסגרת מתקצבות רשויות הפיקוח.
2. לשם צמצום התפשטות הבנייה לשטחים פתוחים ותעדוף הבניה במרקם העירוני הוותיק, יתוקן חוק רשות מקרקעי ישראל, התש"ד-1960, כך שמחצית מכספי הקרן לשטחים פתוחים יועברו לרשות להתחדשות עירונית וישמש לקידום מטרותיה.
3. הרשות תגבה אגרות או תשלומים אחרים כתחליף לתקורות עבור ניהול תכניות להתחדשות עירונית. הכנסות אלו יהוו תקציב תוספתי, מעבר לתקצוב הרשות מתקציב המדינה.

ד. לקבוע בחוק כי תפקידי הרשות יהיו:

1. קידום פרויקטים להתחדשות עירונית, הכוללים בין היתר פינוי-בינוי, עיבוי בנייה, תמ"א 38 ובינוי-פינוי-בינוי ;
2. איתור ותכנון חידוש של אזורים ותיקים ;
3. זיהוי חסמים והסרתם, לרבות באמצעות המלצות לתיקוני חקיקה וקביעת מנגנונים מסייעים ;
4. האצת מימוש תהליכי התחדשות עירונית ;
5. סיוע להתארגנות דיירים ;
6. פיתוח מפתחות וסטנדרטים לתכנון של פרויקטים ;
7. ייזום חקיקה לצורך קידום ההתחדשות העירונית ;
8. קידום כלים לשדרוג מרכזי ערים ומרכזים מסחריים ;
9. הפצת מידע זמין ושוטף לציבור, לרשויות המקומיות ולאנשי מקצוע הנוגעים בדבר וריכוז מידע בדבר היקפי הדירות המתוכננות והמתחדשות באזורים הוותיקים ;
10. קידום פתרונות להתמגנות בעורף במסגרת התחדשות עירונית ;
11. מעקב אחר עמידה ביעדי הממשלה בתחום ההתחדשות העירונית וכל פעולה אחרת אשר יכולה לסייע לקידום הנושא.

ה. סמכויות הרשות

1. להמליץ לשר הפנים על ועדות תכנון מקומיות עליהן ניתן להכריז כוועדות עצמאיות מיוחדות, ומתוקף כך להעניק להן את הזכות לאשר תכנית מפורטת למטרת התחדשות עירונית, בהתאם לסעיף 31א(ה) לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965 (להלן- חוק התכנון והבניה).
 2. להכריז על שטח כעל מתחם לפינוי לשם בינוי, או לעיבוי בניה, על פי חוק התכנון והבניה, תחת סמכותה של הממשלה בנושא.
 3. להקצות קרקע משלימה לתכניות להתחדשות עירונית, תחת סמכותה של רשות מקרקעי ישראל בנושא.
 4. לנהל את הקצאת המשאבים של הקרן להתחדשות עירונית, המנויה בסעיף 2ד לחוק מקרקעי ישראל.
 5. להקצות לוועדות התכנון המקומיות, לפרקי זמן קצובים, משאבים ועובדים של הרשות אשר יהיו כפופים למהנדס העיר מבחינה מקצועית, ויסייעו לרשות בקידום תכניות להתחדשות עירונית.
 6. לייעץ לממשלה ושרי הממשלה בתחום ההתחדשות העירונית.
 7. לממש את החלטת הממשלה 989(ד/ר)34 מיום 27.11.2013 בנושא "עידוד התחדשות עירונית באמצעות פרויקטים לבינוי-פינוי-בינוי ללא מעורבות יזם", בין היתר באמצעות רכישת דירות, כאמור בסעיף 3ב להלן.
2. עם הקמת הרשות ותחילת פעילותה, יועברו סמכויות האגף להתחדשות עירונית במנהל מרקם ותיק במשרד הבינוי והשיכון, לטובת הרשות.
3. הגדלת הכדאיות הכלכלית של פרויקטים להתחדשות עירונית:
- א. להנחות את ראש הרשות לקדם תכנית להסרת חסמים בתחום גיוס הסכמות דיירים לביצוע תכניות להתחדשות עירונית, בהתאם למפורט להלן:
1. להקים ברשות מחלקה חברתית אשר תתמחה בליווי חברתי של תכניות להתחדשות עירונית. הרשות תמנה יועצים חברתיים מלווים לכל תכנית מתאימה, אשר יסייעו בליווי הדיירים במהלך קידום התכנית, ובהתאמת התכנית לצרכים של האוכלוסייה המקומית.
 2. להסמיך במחלקה החברתית עובדים אשר יפעלו באופן ישיר או באמצעות מיקור חוץ לגיוס הסכמות דיירים לביצוע של תכניות להתחדשות עירונית, תוך הבטחת תמורה מתאימה, על פי סוג התכנית. בהינתן גיוס שיעור מספק של הסכמות דיירים, תפנה הרשות את הדיירים למאגר מציעים בתחום ההתחדשות העירונית שעומדים בתנאי סף שנקבעו לעניין זה.
 3. ליווי חברתי כאמור בסעיפים 1 ו-2 לעיל, יוכל להתבצע, בין היתר, באמצעות חברות עירוניות.

ב. להנחות את ראש הרשות לפעול ליישום החלטת ממשלה 989(דר/34) מיום 27.11.2013 בנושא "עידוד התחדשות עירונית באמצעות פרויקטים לבינוי-פינוי-בינוי ללא מעורבות יזם", לצד המתכונת המפורטת בסעיפים א' וב' בהחלטה האמורה, במתכונת נוספת של רכישת דירות בהליכי בנייה או שבנייתן הסתיימה, בהיקף של עד 200 יחידות דיור. רכישת הדירות תתבצע מתקציב רשות מקרקעי ישראל, ובמקרים בהם הדיירים הם דיירי הדיור הציבורי, מכספי קרן הדיור הציבורי.

ג. להנחות את ראש הרשות לקדם תכנית להסרת חסמי פיתוח עירוניים בפרויקטים להתחדשות עירונית, כאמור בהחלטת ממשלה מס' 4428 מיום 18.3.12, ובהתאם למפורט להלן:

1. הרשות תקבע תבחינים ותעדוף לקבלת מענקים לסיוע במימון עבודות פיתוח ועבודות אחרות אשר נדרשות לטובת הגדלת קיבולת יחידות הדיור בשכונה, התומכות בפרויקטים להתחדשות עירונית, לרבות פינוי-בינוי, עיבוי בנייה ותמ"א 38.
2. בהתאם לתבחינים ולתעדוף שייקבעו, תפנה הרשות בקול קורא לרשויות המקומיות, אשר יציע לרשויות לבקש מענק מדינה אשר יסייע במימון עבודות הפיתוח. המענק יותנה בהשתתפות של הרשות המקומית במימון עבודות הפיתוח.
3. משרד האוצר יקצה לרשות תקציב לצורך מימוש סעיף קטן זה.

ד. להטיל על ראש הרשות לקדם בדיקה ניסיונית במסגרתה תוכן תכנית מפורטת לניוד זכויות מתוקף תמ"א 38 בפריפריה. במסגרת הכנת התכנית תיבחן האפשרות לשנות ייעוד של שטחים ציבוריים למגורים, במידה שיוכח כי קיים באותה השכונה עודף של שטחים לא מנוצלים בייעוד ציבורי. התכנית תקבע כי זכויות מתוקף תמ"א 38 ינוידו למגרשים אלה תוך חיוב בחיזוק ושיפוץ מבנים ישנים שעומדים בדרישות תמ"א 38.

דברי הסבר

רקע כללי

דו"ח מבקר המדינה 61' עסק בנושא ההתחדשות העירונית, ועמד על הכשלים בנושא ההתחדשות עירונית. הדו"ח מזכיר כי החלטת ממשלה 4342 מיום 13.9.1998 קבעה כי במסגרת אימוץ מסקנות ועדה בנושא ההתחדשות העירונית, יש לאפשר ציפוף אזורים מבוינים במסגרת מתחמים שיוכרוזו כמתחמים לפינוי בינוי. עם זאת, הדו"ח מציין כי נכון לשנת 2010, רק בעשרה מתחמים להתחדשות עירונית ניתנו היתרי בנייה מתוך 137 מתחמים אשר עליהם הוכרזו כמתחמים להתחדשות עירונית.

שיעור המימוש הנמוך של תכניות להתחדשות עירונית בולט במיוחד על רקע היתרונות הרבים הטמונים בתכניות אלו. בין היתרונות ניתן לציין את הבנייה בעלויות תשתית נמוכות, את שימור השטחים הפתוחים ואת ניצולת הקרקע הגבוהה, החשובה במיוחד על רקע המחסור בקרקע זמינה לבנייה. כמו כן, תכניות מסוג זה תורמות באופן משמעותי לרווחה חברתית של דיירי שכונות ותיקות באמצעות שיפור תנאי המגורים והמרחבים הציבוריים.

על מנת להגדיל את היקף התכניות להתחדשות עירונית המבוצעות בפועל, קובעת ההחלטה כי יש להקים בחוק רשות ממשלתית להתחדשות עירונית. רשות זו תוקם כגוף ממשלתי ותשמש כגורם מניע לקידום תכניות ההתחדשות העירונית. מבנה הרשות, הרכב המליאה, תפקידי הרשות וסמכויותיה, ייקבעו גם הם במסגרת החוק.

במסגרת תפקידיה תפעל הרשות לאיתור מתחמים פוטנציאליים להתחדשות עירונית, לבנייה של כלים לקידום הנושא, הן למטרת הפחתת הסיכון היזמי שבתכניות אלו והן למתן כלים לסיוע בהתארגנות דיירים. בנוסף, תפעל הרשות כגורם המתכלל את כלל הפעולות בנושא ההתחדשות העירונית, וכיועצת של הממשלה בנושא.

לרשות יוענקו סמכויות בחמישה תחומים:

1. תכנון

א. על פי סעיף 31א(ה) לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1965, ועדות תכנון מקומיות יוסמכו לאישור של תכניות בניין עיר להתחדשות עירונית, רק לאחר אישור של תכנית מתאר כוללנית. לצורך הסמכה זמנית של ועדות תכנון מקומיות, עד לאישור תכנית מתאר מתאימה, נקבע כי שר הפנים יוכל להגדיר ועדות תכנון מקומיות כוועדות עצמאיות מיוחדות, אשר בכוחן לאשר תכנית בניין עיר להתחדשות עירונית. ההחלטה קובעת כי הסמכות להמליץ בפני שר הפנים על ועדות תכנון מקומיות כוועדות עצמאיות מיוחדות תופקד בידי הרשות להתחדשות עירונית.

ב. הרשות תוסמך להקצות לפרקי זמן קבועים מראש מספר עובדי רשות ומשאבים נוספים, עבור רשויות מקומיות. בעת ההקצאה, העובדים יהיו כפופים מבחינה מקצועית למהנדס העיר, ויפעלו לקידום תכניות להתחדשות עירונית בעיר. שילוב העובדים בעבודת הרשות תהווה שיקול בידי הרשות בהסמכת ועדות תכנון מקומיות כוועדות עצמאיות מיוחדות.

2. מיסוי

על פי חוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1965, מוסמכת הממשלה להכריז על מתחמים כמתאימים להתחדשות עירונית. הכרזה זו מעניקה הטבות מס שונות ליזמים אשר יפעלו במכרז. ההחלטה קובעת כי סמכות זו תופקד בידי הרשות להתחדשות עירונית, כגורם האמון על ריכוז הידע והעבודה בתחום.

3. מקרקעין

על פי חוק רשות מקרקעי ישראל, התש"ך-1960, רשאית הרשות למקרקעי ישראל להקצות קרקע משלימה לצורך מימוש של תכניות להתחדשות עירונית. על פי ההחלטה

תופקד סמכות זו גם בידי הרשות להתחדשות עירונית, מתוך הכרה בצרכים ובדרישות בנושא.

4. הסכמת דיירים

הקושי המרכזי העומד כיום בפני יזמים בבואם לבצע תכניות להתחדשות עירונית נוגע לגיוס הסכמות דיירים. בעוד במהלך השנים רכשו הרשויות המקומיות והיזמים התמחות בקידום התכניות בפן התכנוני והביצועי, גיוס הסכמות דיירים נותר מכשול משמעותי בקידום התכניות. נראה ששילוב גוף ממשלתי בגיוס הסכמות דיירים עשוי להוות כלי יעיל בעל פוטנציאל לחולל שינוי משמעותי בתחום. על פי ההצעה, הרשות תוסמך לפעול באופן ישיר למול דיירים לצורך איסוף הסכמות לביצוע של תכניות להתחדשות עירונית, תוך הצעת מספר תמורות חלופיות אפשריות, בהתאם לניתוח כלכלי והנדסי של התכניות. המעמד הסטטוטורי של הרשות, יחד עם הכלים ההנדסיים והכלכליים העומדים לרשותה, יסייעו בידה לגייס הסכמות אלו ביתר קלות. בהינתן גיוס שיעור מספק של הסכמות דיירים, תעמיד הרשות בפני הדיירים מאגר יזמים אפשריים לביצוע התכניות, אשר יהיו מחויבים לתמורות אותן סיכמה הרשות עם הדיירים.

5. ליווי חברתי

על פי ההצעה, תוקם ברשות מחלקה לליווי חברתי של תכניות להתחדשות עירונית אשר תתמחה בליווי חברתי של תכניות מסוג זה. הרשות תמנה יועצים חברתיים מלווים לכל תכנית מתאימה, אשר יסייעו בליווי הדיירים במהלך קידום התכנית, ובהתאמת התכנית לצרכים של האוכלוסייה המקומית. על פי ההחלטה, הליווי החברתי לא יצטמצם, כנהוג כיום, לתחום התכנון, אלא יורחב אף לתחום גיוס הסכמות הדיירים, כמוזכר לעיל.

בנוסף על הסמכויות אשר יוענקו לרשות על פי החוק, תפעל הרשות להסרת חסמי פיתוח עירוניים באמצעות מתן מענקים לסיוע במימון עבודות פיתוח התומכות בתכניות להתחדשות עירונית. בתוך כך, תפרסם הרשות קול קורא לרשויות מקומיות לצורך מתן מענקי מדינה לסיוע בעבודות הפיתוח, המותנים בהשתתפות הרשות בעבודות הפיתוח. משרד האוצר יקצה תקציב ייעודי למטרה זו. כמו כן, תפעל הרשות בהתאם להחלטת ממשלה 989(ד/ר/34) מיום 27.11.2013 בנושא "עידוד התחדשות עירונית באמצעות פרויקטים לבינוי-פינוי-בינוי לאל מעורבות יזם". בתוך כך, תרכוש הרשות דירות בהליכי בנייה, בהיקף של עד 200 יחידות דיור, לצורך ביצוע תכניות של בינוי-פינוי-בינוי. רכישת הדירות תתבצע מתקציב רשות מקרקעי ישראל, ובמקרים בהם הדיירים הם דיירי הדיור הציבורי, מכספי קרן הדיור הציבורי.

כמו כן, יתוקן במסגרת התכנית הכלכלית חוק רשות מקרקעי ישראל, התש"ך-1960, כך ששליש מכספי הקרן לשטחים פתוחים יוקצו לפעולותיה של הרשות להתחדשות עירונית וישמשו לקידום מטרותיה. זאת מכיוון שפעולות אלו יסייעו להתמקדות בבנייה במרקם הוותיק ועל כן לצמצום התפשטות הבנייה לשטחים פתוחים ומכאן שיעלו בקנה אחד עם ייעודה של הקרן.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה -

הקמת הרשות תביא לגידול במספר תכניות להתחדשות עירונית אשר ימומשו ובכך תתרום להגדלה משמעותית בהיצע הדירות במרקם הוותיק בטווח הזמן הבינוני. כמו כן, ביצוע התכניות יתרום רבות לשיפור המצב הקיים בשכונות ותיקות, הן מבחינת מבני המגורים והן מבחינת התשתיות הסביבתיות. כמו כן, ריכוז המאמץ בנושא עשוי להביא לתנופה כלכלית בתחום ההתחדשות העירונית ולפנייה של יזמים ואנשי מקצוע רבים לעיסוק בתחום זה.

תקציב -

ביצוע ההחלטה ידרוש עלות תקציבית של מימון פעילות הרשות, בהתאם למוצע בהחלטה.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם -

ההצעה תביא להוספה של תקני כוח אדם לטובת הקמת הרשות

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם -

שר הפנים- טרם התקבלה עמדה.

שר הבינוי והשיכון- טרם התקבלה עמדה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה-

מצ"ב.

סיווגים -

סיווג ראשי: ממשלה.

סיווג משני: ביצועי.

תחום פעולה עיקרי: חברה וכלכלה.

מוגש על ידי שר האוצר

כ"ג באלול התשע"ד
18 בספטמבר 2014

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה: הקמת רשות להתחדשות עירונית

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

כמפורט בדברי החסבר.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

מוצע בהצעת ההחלטה להקים בחוק את הרשות להתחדשות עירונית (להלן- **הרשות**) כגוף ממשלתי מרכזי לקידום ההתחדשות העירונית בישראל וזאת בהתאם לתפקידים שהוגדרו לה ובאמצעות הסמכויות שיוקנו לה, כמפורט בהצעת ההחלטה.

בהתאם להצעת ההחלטה יוקנו לרשות, בין היתר, הסמכויות הבאות:

הרשות להתחדשות עירונית תוסמך בחוק להמליץ לשר הפנים על ועדות תכנון מקומיות עליהן ניתן להכריז כוועדות עצמאיות מיוחדות כך שהן יהיו רשאיות לאשר תוכנית מפורטת למטרת התחדשות עירונית. בהתאם לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה- 1965 (להלן- **חוק התכנון והבניה**) מסורה סמכות זו כיום בידי מנהל מינהל התכנון במשרד הפנים ויושב ראש הוועדה המחוזית הרלוונטי. העברת הסמכות החוקית בעניין זה לרשות תתבצע בדרך של תיקון חקיקה.

כמו כן, תקבל הרשות את הסמכות, המסורה כיום לפי חוק התכנון והבניה לממשלה, להכריז על שטח כעל מתחם לפינוי לשם בינוי, או לעיבוי בניה. הקניית סמכות זו דורשת גם כן תיקון חקיקה בהתאם למוצע בהצעת ההחלטה.

הרשות תוסמך גם להקצות קרקע שהיא מקרקעי ישראל כהגדרתם בחוק רשות מקרקעי ישראל, התש"ך- 1960 (להלן- **חוק רשות מקרקעי ישראל**), כקרקע משלימה לתוכניות להתחדשות עירונית. מכיוון שכיום הסמכות החוקית לניהול מקרקעי ישראל מסורה לרשות מקרקעי ישראל ייתכן ויידרש תיקון לחוק רשות מקרקעי ישראל אשר יתיר לרשות להקצות בעצמה קרקע שהיא מקרקעי ישראל, עניין זה ייבחן לאחר קביעת מנגנון הקצאת הקרקע על ידי הרשות.

ניהול הקרן להתחדשות עירונית שהוקמה מכוח סעיף 22 לחוק רשות מקרקעי ישראל אמור להתבצע על ידי הנהלת הקרן שימנו שר האוצר, שר הבינוי והשיכון ושר הפנים. בהצעת ההחלטה, מוצע, שהרשות היא זו שתנהל את הקצאת המשאבים של הקרן להתחדשות עירונית. לשם יישום האמור, יש לתקן בהתאם את חוק רשות מקרקעי ישראל.

לשם קידום תכניות להתחדשות עירונית, מוצע, כי הרשות תוכל להקצות משאבים וכן את עובדי הרשות לטובת ועדות התכנון המקומיות. קביעת המנגנונים ליישום סמכות זו תיעשה בשים לב לכך שעל עובדי הרשות ימשיכו לחול הוראות הדין המיוחדות לעובדי מדינה גם בתקופת מתן השירותים הנדרשים לוועדות התכנון המקומיות.

עמדת היועצים ומשפטיים של משרדים אחרים שהצעת החלטה נוגעת להם :

התקיימו מספר ישיבות בנושא עם המשרדים הרלוונטיים להצעת החלטה ובעקבות כך נעשו מספר שינויים בהצעת החלטה. עם זאת, לנוסח הסופי של הצעת החלטה המופץ כעת טרם התקבלו ההערות של היועצים המשפטיים של המשרדים הרלוונטיים להצעת החלטה (משרד הפנים, משרד הביטוי והשיכון, רשות מקרקעי ישראל, נציבות שירות המבחן, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי)), והם יתקבלו, ככל שיהיו, עד למועד הדיון בישיבת ועדת השרים לענייני דיוור.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את הצעת :

בכפוף לאמור לעיל, אין מניעה משפטית באישור הצעת החלטה.

היועץ המשפטי למשרד האוצר
תפקיד

יואל בריס
שם

עידוד השקעה בחברות צעירות – תיקון פרק ז' לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011-2012 שכותרתו תעשיה עתירת ידע (הוראת שעה)

מ ח ל י ט י ם,

לאשר את החלטת ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 5 באוקטובר 2014 שאישרה את טיוטת החוק ליישום החלטת הממשלה מספר 1899 (חכ/34) מיום 25 ביולי 2014, ולשלבה במסגרת חוק התכנית הכלכלית לשנת 2015.

טיוטת החוק מצורפת להחלטה זו.

דברי הסבר

מוצע לאשר את ההחלטה שצפויה ועדת השרים לענייני חקיקה לקבל ביום 5 באוקטובר, עוד לפני הדיון בממשלה על תקציב המדינה, ליישום החלטת ועדת השרים לענייני חברה וכלכלה בעניין עידוד השקעה בחברות צעירות, מספר 1899 (חכ/34) (להלן – החלטת הקבינט החברתי-כלכלי). אישור זה יאפשר קיצור הליכי החקיקה ליישום ההחלטה הנזכרת ושילובה במסגרת חוק התכנית הכלכלית לשנת התקציב 2015.

לשם הנוחות מצורפים -

(1) החלטת הקבינט החברתי-כלכלי.

(2) הצעת ההחלטה כפי שהועברה לוועדת השרים לענייני חברה וכלכלה, הכוללת את דברי ההסבר להצעת ההחלטה ואת חוות הדעת המשפטית שנלוותה לה.

בנוסף, מצורפת טיוטת החוק.

על פי סיכום עם היועץ המשפטי לממשלה, ההצבעה על החלטה זו תיעשה בנפרד מההצבעה על תקציב המדינה.

עמדת היועץ המשפטי למשרד האוצר:

כמפורט בחוות הדעת להצעת ההחלטה, אין מניעה משפטית.

1. לקבוע מסלול הטבה נוסף למסלול הקיים היום בסעיף 20 לחוק, שלפיו תוכר השקעה בחברת מטרה של יחיד, או של יחיד במסגרת שותפות, לצורך ניכוי מהכנסה של יחיד או של יחיד במסגרת שותפות בשנת המס. הכרה בהשקעה כאמור תהיה בהתאם לסעיפים א' עד ה' לעיל, ובלבד שהחברה התאגדה בישראל והשליטה על עסקיה וניהולה ופעילותה בישראל, ושהתקיימו לגביה ולגבי ההשקעה המזכה בה, כל אלה (להלן – חברה מתחילה):

(1) מיום התאגדות החברה ועד מועד ביצוע ההשקעה המזכה טרם חלפו 48 חודשים, ואם החברה קיבלה סיוע במסגרת תכנית החממות הטכנולוגיות המופעלת בלשכת המדען הראשי – טרם חלפו 12 חודשים מתום תקופת הסיוע המאושרת במסגרת התכנית, לפי המאוחר.

(2) היקף המכירות של החברה, ממועד התאגדותה ועד מועד ביצוע ההשקעה המזכה, אינו עולה על מיליון וחצי ש"ח בכל אחת משנות המס שקדמו לשנת המס שבה בוצעה ההשקעה בחברה, וכן בחלק משנת המס עד למועד ביצוע ההשקעה המזכה ובלבד שסך המכירות בחברה ממועד התאגדותה ועד מועד ביצוע ההשקעה המזכה לא עלה על 4.5 מיליון ₪.

(3) סך הוצאותיה של החברה לא עלה על 3 מיליון ש"ח בכל אחת משנות המס שקדמו לשנת המס שבה בוצעה ההשקעה בחברה, וכן בחלק משנת המס עד למועד ביצוע ההשקעה המזכה ובלבד שסך הוצאותיה של החברה ממועד התאגדותה ועד מועד ביצוע ההשקעה המזכה לא עלה על 12 מיליון ₪.

(4) היקף המזומנים שנכנסו לקופת החברה, מכל מקור שהוא, ממועד התאגדותה ועד מועד ביצוע ההשקעה המזכה, כולל סכום ההשקעה המזכה, אינו עולה על 12 מיליון ש"ח.

(5) לשכת המדען הראשי אישרה כי:

(א) עיקר פעילות החברה, במישרין או בעקיפין, נובע ממוצר כהגדרתו בחוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה, התשמ"ד-1984 (להלן – מוצר) המבוסס על מחקר ופיתוח שבוצעו בחברה. לעניין זה, המונחים "מחקר" ו-"פיתוח" כהגדרתם בחוק.

(ב) המוצר, וכל הזכויות הנובעות ממנו, הם בבעלות החברה מיום פיתוחם על ידי החברה, מיום היווצרם ועד תום תקופת ההטבות ועיקר הפעילות בחברה

קשורה במישרין או בעקיפין למוצר. לעניין סעיפים (א) ו-(ב), "עיקר הפעילות" – הוצאות בהיקף כספי העולה על 70% מהוצאות החברה.

ג) על אף האמור בסעיף קטן ב' לעיל, אם המוצר נרכש או הועבר לחברה לשם המשך פיתוחו, מיחיד שהיה בעל המוצר באופן בלעדי מרגע היווצרו, או שהמוצר נוצר במוסד מחקרי או במוסד להשכלה גבוהה כהגדרתם בסעיף 9(29) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961, ונמצא בבעלותם מרגע היווצרו או בבעלות חברה למסחור ידע, ייחשב כמוצר שהינו בבעלות החברה מיום פיתוחו. לעניין סעיף זה, "חברה למסחור ידע" – חברה העוסקת דרך קבע במסחור ידע שנוצר במוסדות מחקר או במוסדות להשכלה גבוהה כהגדרתם בפקודת מס הכנסה ואיננה עוסקת במחקר ובפיתוח של ידע זה, לרבות, בתי חולים ותאגידי בריאות ומכון וולקני.

6) לקבוע כי על חברה מתחילה להמציא אישור על עמידתה בתנאים האמורים בסעיף 1(ו)(5) לעיל אחת לשנה, במשך כל תקופת ההטבה שיש למשקיע בחברה. לשכת המדען הראשי תעניק פטור מחובה זו על חברה מתחילה אשר זכתה לתמיכה מלשכת המדען הראשי בשנה נתונה במסגרת תכניות תנופה, תכנית החממות והתכנית לתמיכה בחברות מתחילות, באותה השנה שבה קיבלו את התמיכה. לשכת המדען הראשי, בהסכמת מנהל רשות המסים, תהיה רשאית להעניק פטור מהמצאת אישור לחברות שקיבלו תמיכה במסגרת תכניות אחרות המופעלות על ידי לשכת המדען הראשי.

ז. לקבוע כי במהלך התקופה שבין מועד ביצוע ההשקעה המזכה ועד שנתיים מתום תקופת ההטבה כהגדרתה בחוק (להלן – התקופה הקובעת), על חברת המטרה או על החברה המתחילה להוציא 100% מההשקעה המזכה שהושקעה בהן. לעניין זה, הוצאות החברה יהיו אלה המתייחסות למוצר כהגדרתו בחוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה, התשמ"ד-1984, למעט סכום לא מאושר, ובלבד שהסכום שהוצא יעודד את הפעילות התעשייתית בישראל ושרוב פעילות החברה בישראל, וזאת בהתאם לקריטריונים שייקבעו על ידי מנהל רשות המסים והמדען הראשי. אם לא עמדו חברת המטרה או החברה המתחילה בתנאי זה, יהיו חייבות חברת המטרה או החברה המתחילה במס

בשיעור של מכפלת שיעור המס השולי הגבוה ביותר הקיים ליחיד בהפרש שבין סך כל הוצאות החברה המתייחסות למוצר במהלך התקופה הקובעת ובין סך היקף ההשקעות המזכות בחברה לפי חוק זה, בתוספת הפרשי ריבית והצמדה. לשכת המדען הראשי תקבע אחת לשנה עד לתום התקופה הקובעת את היקף ההוצאות שהחברה הוציאה על מוצר כאמור בסעיף זה.

ח. לקבוע כי האמור בסעיף ז' לעיל יחול גם על חברת מטרה או חברה מתחילה שהפסיקה את פעילותה לפי כל דין, אם הפסקת הפעילות כאמור תתבצע לפני תום מועד התקופה הקובעת. במקרה כאמור, כל האמור בסעיף ז' לעיל יחול, למעט לעניין הגדרת התקופה הקובעת שתוגדר כתקופה שבין מועד ביצוע ההשקעה המזכה הראשונה לבין מועד הפסקת פעילות החברה.

ט. לקבוע כי האמור בסעיפים 20(ב) עד (ד) לחוק שבהם נקבעו, בין היתר, תנאים בדבר סכום ההשקעה המרבי וכן ההטבה שתוענק ליחיד, יחולו גם לגבי המסלול הנוסף, ובלבד שסכום ההשקעה שולם בתקופה של חמש שנים מיום כניסתו לתוקף של התיקון לחוק.

י. להסמיך את המדען הראשי או נציג מטעמו לדרוש כל מסמך או מידע הנדרש הן מחברת מטרה או מחברה מתחילה, על מנת שיוכל ליישם את האמור בחוק זה.

יא. להסמיך את שר האוצר, בהתייעצות עם המדען הראשי, לקבוע תנאים שונים מאלו הקבועים בחוק לעניין הגדרת חברה מתחילה, כמפורט להלן:

(1) משך התקופה שמיום התאגדות החברה ועד מועד ביצוע ההשקעה המזכה כאמור בסעיף 1(ו)(1).

(2) היקף המכירות של החברה ממועד התאגדותה ועד מועד ביצוע ההשקעה המזכה כאמור בסעיף 1(ו)(2).

(3) סך הוצאותיה של החברה בכל אחת משנות המס שקדמו לשנת המס שבה בוצעה ההשקעה המזכה בחברה כאמור בסעיף 1(ו)(3).

שינויים כאמור ייעשו ובלבד שכתוצאה מהם לא ייכללו בהגדרה זו חברות שאינן בשלבי פיתוח מוקדמים של מוצריהן או חברות שהיקף הכנסותיהן גבוה.

יב. להאריך את תקופת תוקפה של הוראת השעה שנקבעה במסגרת החוק בארבעים ושימונה חודשים נוספים, כך שמועד פקיעתה יהיה יום ג' בטבת התש"פ (31 בדצמבר 2019).

2. להנחות את המדען הראשי לפעול להגברת השימוש בחוק זה לשם

הגדלת ההשקעות בחברות מטרה, בין היתר, באמצעים הבאים :

- א. לפרסם את החוק, לרבות ההטבות, התנאים לקבלתן והחברות העומדות בתנאי החוק, מתוך מטרה להגביר את המודעות לחוק בקרב האוכלוסייה הרלוונטית.
- ב. לקבוע ולפרסם כתובת לפניות בנושא השימוש בחוק, לרבות כתובת דואר אלקטרוני ומספר טלפון.
- ג. לפרסם נהלים וטפסים מקוונים לשם הגשת בקשות על ידי חברות על מנת לקבל אישור שהן עומדות בתנאים האמורים בסעיף 1(ד)(5) לעיל.

**עידוד השקעה בחברות צעירות – תיקון פרק ז' לחוק המדיניות הכלכלית לשנים
2011-2012 – תעשייה עתירת ידע (הוראת שעה)**

הצעה להחלטה

מחליטים:

1. להטיל על שר האוצר לתקן, במסגרת חוק התוכנית הכלכלית לשנת 2015, את פרק ז' לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011-2012 (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 (להלן – **החוק**), שכותרתו "תעשייה עתירת ידע-הוראת שעה", כמפורט להלן:

- א. לתקן את הגדרת "השקעה מזכה", כך שהיא תכלול גם השקעה של שותפות של יחידים.
- ב. לקבוע כי שותפות כאמור היא שותפות שהוקמה לצורך השקעה בחברות עתירות מחקר ופיתוח במשך כל תקופת ההטבה, ולשם כך לקבוע כי מנהל רשות המיסים, בהתייעצות עם המדען הראשי במשרד הכלכלה (להלן – **המדען הראשי**) והממונה על התקציבים במשרד האוצר, יקבעו הוראות בדבר קריטריונים נוספים לאישור שותפות כאמור.
- ג. לקבוע כי תנאי להשקעה מזכה הוא שהתמורה בעבור הקצאת המניות למשקיע שולמה על ידו במזומן.
- ד. לקבוע כי מועד ביצוע ההשקעה המזכה הוא המועד שבו הוקצו המניות למשקיע וכן הועבר המזומן לחברת המטרה כהגדרתה בחוק או לחברה המתחילה (להלן – **מועד ביצוע ההשקעה**).

ה. לקבוע כי סכום שקיבל משקיע מחברת המטרה או מהחברה המתחילה בתקופת ההטבה, במישרין או בעקיפין, למעט דיבידנד (להלן – **סכום לא מאושר**), יופחת מהיקף ההשקעה המזכה המחושב. הפחתה כאמור תחול לגבי השקעות שיבוצעו ממועד כניסתו לתוקף של התיקון לחוק.

ו. לקבוע מסלול הטבה נוסף למסלול הקיים היום בסעיף 20 לחוק, שלפיו תוכר השקעה בחברת מטרה של יחיד, או של יחיד במסגרת שותפות, לצורך ניכוי מהכנסה של יחיד או של יחיד במסגרת שותפות בשנת המס. הכרה בהשקעה כאמור, תהיה בהתאם לסעיפים א' עד ה' לעיל, ובלבד שהחברה התאגדה בישראל והשליטה על עסקיה וניהולה ופעילותה בישראל, ושהתקיימו לגביה ולגבי ההשקעה המזכה בה, כל אלה (להלן – **חברה מתחילה**):

- (1) מיום התאגדות החברה ועד מועד ביצוע ההשקעה המזכה טרם חלפו 36 חודשים, ואם החברה קיבלה סיוע במסגרת תכנית החממות הטכנולוגיות המופעלת בלשכת המדען הראשי – טרם חלפו 12 חודשים, מתום תקופת הסיוע המאושרת במסגרת התכנית, לפי המאוחר.
- (2) היקף המכירות של החברה, ממועד התאגדותה ועד מועד ביצוע ההשקעה המזכה, אינו עולה על מיליון וחצי ש"ח בכל אחת משנות המס שקדמו לשנת המס שבה בוצעה ההשקעה בחברה, וכן בחלק משנת המס עד למועד ביצוע ההשקעה המזכה.
- (3) סך הוצאותיה של החברה לא עלה על 3 מיליון ש"ח בכל אחת משנות המס שקדמו לשנת המס שבה בוצעה ההשקעה בחברה, וכן בחלק משנת המס עד למועד ביצוע ההשקעה המזכה.

(4) היקף המזומנים שנכנסו לקופת החברה, יהא מקורם אשר יהיה, ממועד התאגדותה ועד מועד ביצוע ההשקעה המזכה, כולל סכום ההשקעה המזכה, אינו עולה על 12 מיליון ש"ח.

(5) לשכת המדען הראשי אישרה כי:

א) עיקר פעילות החברה נובעת במישרין ממוצר כהגדרתו בחוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה התשמ"ד-1984 (להלן – **מוצר**) המבוסס על מחקר ופיתוח שבוצעו בחברה. לעניין זה, המונחים "מחקר" ו-"פיתוח", כהגדרתם בחוק.

ב) המוצר, וכל הזכויות הנובעות ממנו, הם בבעלות החברה מיום פיתוחם על ידי החברה ועד תום תקופת ההטבות ואין בחברה פעילות משמעותית נוספת אשר איננה קשורה במישרין למוצר. לעניין סעיף זה, "פעילות משמעותית" – פעילות בהיקף כספי העולה על 30% מהוצאות החברה.

ג) על אף האמור בסעיף קטן ב' לעיל, אם המוצר נרכש או הועבר לחברה לשם המשך פיתוחו, מיחיד שהיה בעל המוצר באופן בלעדי מרגע היווצרו, או שהמוצר נוצר במוסד מחקרי או במוסד להשכלה גבוהה כהגדרתם בסעיף 29(9) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961, ונמצא בבעלותם מרגע היווצרו או בבעלות חברה למסחור ידע, ייחשב כמוצר שהינו בבעלות החברה מיום פיתוחו. לעניין סעיף זה, "חברה למסחור ידע" – חברה העוסקת דרך קבע במסחור ידע שנוצר במוסדות מחקר או במוסדות להשכלה גבוהה כהגדרתם בפקודת מס הכנסה ואיננה עוסקת במחקר ובפיתוח של ידע זה, לרבות, בתי חולים ותאגידי בריאות, והמכון הוולקני.

(6) לקבוע כי על חברה מתחילה להמציא אישור על עמידתה בתנאים האמורים בסעיף 1(ו)(5) אחת לשנה, במשך כל תקופת ההטבה שיש למשקיע בחברה. לשכת המדען הראשי תעניק פטור מחובה זו על חברה מתחילה אשר זכתה לתמיכה מלשכת המדען הראשי בשנה נתונה במסגרת תכניות תנופה, תכנית החממות והתכנית לתמיכה בחברות מתחילות, באותה השנה שבה קיבלו את התמיכה. לשכת המדען הראשי בתיאום עם רשות המיסים, תהיה רשאית להעניק פטור מהמצאת אישור לחברות שקיבלו תמיכה במסגרת תכניות אחרות המופעלות על ידי לשכת המדען הראשי.

(7) לקבוע כי במהלך התקופה שבין מועד ביצוע ההשקעה המזכה ועד שנתיים מתום תקופת ההטבה כהגדרתה בחוק (להלן – **התקופה הקובעת**), על חברת המטרה או על החברה המתחילה להוציא 100% מההשקעה המזכה שהושקעה בהן. לעניין זה, הוצאות החברה יהיו אלה המתייחסות למוצר כהגדרתו בחוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה, התשמ"ד-1984. למעט סכום לא מאושר. אם לא עמדו חברת המטרה או החברה המתחילה בתנאי זה, יהיו חייבות חברת המטרה או החברה המתחילה במס בשיעור של מכפלת שיעור המס השולי הגבוה ביותר הקיים ליחיד בהפרש שבין סך כל הוצאות החברה המתייחסות למוצר במהלך התקופה הקובעת ובין סך היקף ההשקעות המזכות בחברה לפי חוק זה, בתוספת הפרשי ריבית והצמדה. לשכת המדען הראשי תקבע אחת לשנה עד לתום התקופה הקובעת את היקף ההוצאות שהחברה הוציאה על מוצר כאמור בסעיף זה.

ז. לקבוע כי האמור בסעיף 7 לעיל יחול גם על חברת מטרה או חברה מתחילה שהפסיקה את פעילותה לפי כל דין, אם הפסקת הפעילות כאמור תבצע לפני תום

מועד התקופה הקובעת. במקרה כאמור, כל האמור בסעיף 7 לעיל יחול, למעט לעניין הגדרת התקופה הקובעת שתוגדר כתקופה שבין מועד ביצוע ההשקעה המזכה הראשונה לבין מועד הפסקת פעילות החברה.

ח. לקבוע כי האמור בסעיפים 20 (ב) עד (ד) לחוק שבהם נקבעו, בין היתר, תנאים בדבר סכום ההשקעה המרבי וכן ההטבה שתוענק ליחיד, יחולו גם לגבי המסלול הנוסף, ובלבד שסכום ההשקעה שולם בתקופה של חמש שנים מיום כניסתו לתוקף של התיקון לחוק.

ט. להסמיך את המדען הראשי או מי מטעמו לדרוש כל מסמך, או מידע הנדרש הן מחברת מטרה או מחברה מתחילה, על מנת שיוכל ליישם את האמור בחוק זה.

י. להסמיך את שר האוצר, בהתייעצות עם המדען הראשי, לקבוע תנאים שונים מאלו הקבועים בחוק לעניין הגדרת חברה מתחילה, כמפורט להלן:

(1) משך התקופה שמיום התאגדות החברה ועד מועד ביצוע ההשקעה המזכה כאמור בסעיף 1(ו)(1);

(2) היקף המכירות של החברה ממועד התאגדותה ועד מועד ביצוע ההשקעה המזכה כאמור בסעיף 1(ו)(2);

(3) סך הוצאותיה של החברה בכל אחת משנות המס שקדמו לשנת המס שבה בוצעה ההשקעה המזכה בחברה כאמור בסעיף 1(ו)(3);

שינויים כאמור ייעשו ובלבד שכתוצאה מהם לא ייכללו בהגדרה זו חברות שאינן בשלבי פיתוח מוקדמים של מוצריהם או חברות שהיקף הכנסותיהם גבוה.

יא. להאריך את תקופת תוקפה של הוראת השעה שנקבעה במסגרת החוק, בשלושים ושישה חודשים נוספים, כך שמועד פקיעתה יהיה יום כ"ג בטבת התשע"ט (31 בדצמבר 2018).

2. להנחות את המדען הראשי לפעול להגברת השימוש בחוק זה לשם הגדלת ההשקעות בחברות מטרה, בין היתר, באמצעים הבאים:

א. לפרסם את החוק, לרבות ההטבות, התנאים לקבלתן והחברות העומדות בתנאי החוק, מתוך מטרה להגביר את המודעות לחוק בקרב האוכלוסייה הרלוונטית.

ב. לקבוע ולפרסם כתובת לפניות בנושא השימוש בחוק, לרבות כתובת דואר אלקטרוני ומספר טלפון.

ג. לפרסם נהלים וטפסים מקוונים לשם הגשת בקשות על ידי חברות על מנת לקבל אישור שהם עומדות בתנאים האמורים בסעיף 1(ד)(5) לעיל.

דברי הסבר

רקע כללי

השקעות בחברות ישראליות עתירות מחקר ופיתוח המצויות בשלב הראשוני של פעילות המחקר והפיתוח (שלב ה-Seed) נושאות סיכון גבוה מאד למשקיע ובמקרים רבים אף יורדות לטמיון. חברות כאמור אשר מהוות חלק משמעותי בתעשייה הישראלית, חוות קשיים בגיוס משקיעים, ובשנים האחרונות ניכרת מגמת ירידה בהשקעות בחברות אלו. ירידה זו נובעת, בין היתר, ממעבר של קרנות ההון סיכון להשקעה בחברות בשלבים מתקדמים יותר. במטרה להגדיל את מקורות המימון לחברות אלו בדרך של הגדלת היקף ההשקעות בהן, ניכר הצורך לתמרץ משקיעים

פוטנציאלים לבחור בחברות צעירות כאפיק השקעה. מוצע ליצור תמריץ כאמור בדרך של התרת סכום ההשקעה כהוצאה בידם, ובכך להוזיל למעשה את עלויות ההשקעה.

במסגרת חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011-2012 (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 (להלן – **החוק**) חוקקה הוראת שעה לעידוד התעשייה עתירת הידע ("חוק האנגילים") במטרה להגביר השקעות פרטיות בחברות עתירות מחקר ופיתוח בשלביהם המוקדמים ביותר. על מנת להשיג מטרה זו, מאפשר החוק הכרה בהשקעה העומדת בכל הקריטריונים (להלן – **השקעה מזכה**) כהוצאה לצורכי מס, מכל הכנסה חייבת. ברם, הנתונים מצביעים על שימוש נמוך ביותר בחוק, כך שהלכה למעשה הוא אינו משיג מטרותיו.

עבודת מטה שבוצעה לשם בחינת הנושא העלתה, כי הקריטריונים הקיימים כיום אמנם מגדירים חברות עתירות מחקר ופיתוח, אך הם אינם נהירים לכלל ציבור המשקיעים והחברות הפוטנציאליות להשקעה, הם מייצרים עלויות עסקה גבוהות ואף יוצרים חוסר וודאות משמעותי למשקיעים, מה שאינו מעודד את השימוש בחוק. כך למשל כתוצאה מהגדרות אלו, ההחלטה אם השקעה אכן מזכה במס עומדת בספק עד לאחר שלוש שנים מיום ביצוע ההשקעה. אך לא זו בלבד – בנוסף לאי הודאות למשקיע, אחד התנאים שנקבעו בחוק הקודם מתייחס להיקף הכנסות מקסימאלי במהלך כל שנה במשך שלוש שנים. שמעבר לו החברה כבר לא תזכה את משקיעיה בהטבות החוק. מכאן שהחוק עלול להביא לניגודי אינטרסים בין המשקיעים לחברה שלא היו מתקיימים אילו לא החוק. לאור האמור לעיל מוצע לבצע שינויים בהגדרות ההשקעה המזכה וכן שינויים נוספים, על מנת לפשט את החוק ולהפכו לאטרקטיבי יותר מנקודת מבטם של המשקיע ושל החברה. הצעה זו תתמוך בחברות ההי-טק הצעירות המהוות חלק משמעותי מעתיד ההיי-טק הישראלי ונדרשת לשם הגברת הצמיחה במשק.

השינויים העיקריים המוצעים הם לגבי הקריטריונים המגדירים השקעה מזכה בכלל, ולגבי אותם הקריטריונים המגדירים חברה שניתן להשקיע בה בפרט. בחוק הנוכחי נקבעו מספר קריטריונים אשר על החברה לקיים במשך שלוש שנים מיום ההשקעה על מנת שהמשקיע ייהנה מההטבה שבחוק. קריטריונים אלו כוללים תנאים לגבי היקף ההוצאות על מו"פ בחברה, תנאים לגבי היקפי ההכנסות וכן תנאים לגבי השימושים שנעשו בהשקעה הנבחנת. מוצע להוסיף מסלול נוסף על המסלול הקיים בחוק הנוכחי, אשר יכלול תנאים לגבי היקף גיוסי הכספים של החברה, תנאים לגבי היקף הוצאותיה, תנאים לגבי גיל החברה וכן תנאים נוספים. תנאים אלו פשוטים יחסית לבחינה וידועים ביום ההשקעה, כך שהם מייצרים וודאות למשקיעים תוך צמצום עלויות העסקה ופישוט החוק. כל זאת, תוך שהם מאפיינים את החברות נושא חוק זה.

לאור האמור לעיל מוצע כדלקמן:

1. לתקן בחוק את התיקונים הבאים:

- א. לכלול בהגדרת משקיע גם שותפות, על מנת שיחידים שמשקיעים במסגרת שותפות בחברות העונות על הקריטריונים של החוק יהיו זכאים להטבות שאותם מציע החוק.
- ב. להגדיר בצורה ברורה שמועד ביצוע ההשקעה שממנו נגזרים הקריטריונים האמורים בחוק הוא לאחר שנסתיימו הן ביצוע ההשקעה והן הקצאת המניות למשקיע.
- ג. על מנת לוודא כי לא יבוצע שימוש שלא כהוגן בחוק, מוצע כי סכום שיימשך על ידי המשקיע שאינו דיבידנד יופחת מסכום ההשקעה המזכה.
- ד. לקבוע מסלול נוסף לקבלת ההטבה הקבועה בחוק. במסלול החדש תינתן ההטבה למשקיעים בחברות צעירות עתירות מחקר ופיתוח. על מנת לוודא שההשקעה

בוצעה בחברה צעירה ועתירת מחקר ופיתוח מוצע כי הקריטריונים לחברה מזכה יהיו אלה: טרם חלפו 36 חודשים מיום הקמת החברה, אלא אם כן החברה הייתה בתכנית החממות של המדען הראשי; היקף המכירות של התאגיד אינו עולה על מיליון וחצי ₪ בכל שנה עד למועד ביצוע ההשקעה; סך הוצאותיו של התאגיד לא עלה על 3 מיליון ₪ בשנים שקדמו להשקעה; היקף ההון שגייס התאגיד עד למועד ביצוע ההשקעה אינו עולה על 12 מיליון ₪; לשכת המדען הראשי מאשרת כי החברה מפתחת מוצרים כהגדרתם בחוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה, התשמ"ד-1984 והמוצרים בבעלותה או הגיעו לבעלותה על ידי מוסדות מחקר, וכי אין בחברה פעילות משמעותית נוספת שאינה קשורה במישרין למוצרים אלה.

ה. את האישור האמור בסעיף 1(ו) (5) להצעה תידרש החברה לקבל מלשכת המדען הראשי בכל שנה, אלא אם כן מדובר בחברה שנתמכת על ידי המדען הראשי במסלולים אחרים של המדען הראשי, שאז רשאי המדען הראשי לפטור אותה מלקבל את האישור.

ו. על מנת למנוע מצב שבו משקיעים ישקיעו בחברות ויזכו בהטבה האמורה בחוק, אך בסופו של דבר החברות לא יוציאו את הכסף שהושקע בהן, מוצע כי כל סכום מתוך ההשקעה המזכה שאותו לא הוציאה החברה, יוחזר על ידי החברה לאוצר המדינה, במכפלת שיעור המס השולי המרבי על היחיד ובתוספת הפרשי ריבית והצמדה.

ז. על מנת להחיל את האמור בסעיף (ו) גם על חברה שנסגרה, מוצע כי גם חברה שנסגרה תחויב להחזיר את סכום ההשקעה המזכה אותו לא הוציאה במכפלת שיעור המס השולי המרבי על היחיד.

ח. יתר התנאים הקבועים בחוק לקבלת ההטבה בדבר סכום ההשקעה המרבי וכן ההטבה שתוענק ליחיד יחולו גם לגבי המסלול הנוסף. מסגרת הזמן לתחולת החוק במתכונתו החדשה תהיה חמש שנים מיום הפרסום של תיקון החוק.

ט. על מנת לאפשר למדען הראשי לבצע את תפקידו בהחלטה זו, מוצע לאפשר לו לבקש מכל חברה את כלל המידע הנחוץ לו.

י. על מנת לאפשר ביצוע התאמות נדרשות בחוק זה בהתאם לצרכים השונים של התעשייה עתירת הידע, מוצע כי שר האוצר יהיה רשאי לבצע שינויים בתנאי הגדרת חברה מתחילה.

2. בנוסף לאמור מוצע להטיל על לשכת המדען הראשי במשרד הכלכלה לפעול, בין היתר באמצעות הצעדים המנויים, על מנת להגביר את השימוש בחוק ולהביא באמצעותו להגברת ההשקעות בחברות צעירות עתירות מו"פ.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

לתיקון החוק צפויה השפעה ניכרת על הצלחתן של חברות עתירות מו"פ אשר נמצאות בשלב הראשוני (Seed), ובכך השפעה רבה על החדשנות במשק. בשנים האחרונות חברות הון-סיכון נוטות לנתב את השקעתן לחברות בשלבים מפותחים יותר של החברות. לראייה, עד שנת 2008, ערב המשבר, השקעות בחברות Seed היוו כ-8% במוצק מסך הגיוסים של חברות ההייטק. בשנים שלאחר מכן, הממוצע ירד לכ-5%. בנוסף, גובה ההשקעה הממוצע בחברה בשלב

ה- Seed חווה ירידה משמעותית. בשנים 2004-2007 ממוצע ההשקעה עמד על כ- 2 מיליון דולר, ואילו בשנים 2009-2013 עמד הממוצע על כ-0.8 מיליון דולר. הואיל וחברות ה- Seed מתקשות לגייס הון מחברות הון-סיכון, במיוחד מפרוץ המשבר הכלכלי העולמי, נסמכות חברות רבות על משקיעים פרטיים (אנג'לים) ומקורות מימון נוספים. ללא השקעות האנג'לים, ספק אם יצליחו החברות לגייס את ההון הדרוש על מנת לצמוח לחברות בשלבים מתקדמים יותר ולהפוך לרווחיות.

בנוסף, ייתכן כי תחול ירידה קלה ביוקר המחיה בשל הסטת השקעות מתחומים כגון נדל"ן לחברות עתירות מחקר ופיתוח. דבר זה יפחית את הלחץ הקיים על עליית המחירים בשוק הנדל"ן ומאידך יגביר את פעילות החברות המהוות את קטר הצמיחה של המשק הישראלי.

תקציב

משמעות תקציבית בצד ההכנסות:

בשנים 2015-2017 אובדן הכנסות בהיקף של כ-50 מלש"ח כל שנה;
בשנים 2018-2020 אובדן הכנסות בהיקף של כ-30 מלש"ח כל שנה;
בשנים 2021-2023 יהיה החזר בצד ההכנסה של כ-20 מלש"ח בכל שנה, עקב הגדלת מס רווחי הון בעת מימוש ההשקעות.

לאורך זמן, צפוי החזר למשק בשל התיקון לחוק זה. חברות רבות נוספות צפויות לקבל מימון ממשקיעים, דבר שירחיב את היקף פעילות חברות אלה, יעלה את אחוז הישרדותן ומכאן את הסיכוי להתפתחות חברות מצליחות המשלמות מסים כקבוע בחוק. בשלב זה קשה לאמוד את היקף הכנסות הצפויות בגין המסים שישלמו אותן חברות, אך צפוי כי ההכנסה הצפויה בטווח הארוך כתוצאה מהמהלך תהיה גבוהה באופן ניכר מההוצאה הישירה הדרושה בשנים הראשונות.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר הכלכלה – תומך בהצעת ההחלטה.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה מספר 1990 מיום 15 ביולי 2010 שעניינה תמריצי מיסוי לעידוד ופיתוח התעשייה עתירת הידע.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעתו של היועץ המשפטי של משרד האוצר מצורפת להצעה להחלטה.

מוגש על-ידי שר האוצר

י"ז תמוז תשע"ד
15 יולי 2014

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

עידוד השקעה בחברות צעירות – תיקון פרק ז' לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011-2012 – תעשייה עתירת ידע (הוראת שעה).

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

כמפורט בהצעת ההחלטה וכמובא בדברי ההסבר להצעת ההחלטה.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

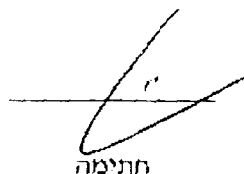
לפי ההצעה, שר האוצר מוסמך, בהתייעצות עם המדען הראשי במשרד הכלכלה, לבצע שינויים בתנאי הגדרת חברה מתחילה בלבד ולהאריך את תקופת התחולה של ההטבות מכוח חוק זה. על מנת לצמצם את סמכות השר לקבוע תנאים השונים מהותית מהתנאים שנקבעו בחוק, באופן שתחת הגדרת חברה מתחילה יכללו חברות שאינן "במעגל הקרוב" לחברות מסוג זה, מוצע לקבוע כי ככל שיעשו שינויים בהגדרת חברה מתחילה, לא יכללו בהגדרה זו חברות שאינן בשלבי פיתוח מוקדמים של מוצריהם או חברות שהיקף הכנסותיהם גבוה.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

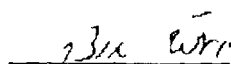
עמדת היועץ המשפטי של משרד הכלכלה – תומך בהצעת ההחלטה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית לאישור ההצעה.

חתימה

תפקיד

יואל בריס

שם

טיוטת חוק

הצעת חוק התוכנית הכלכלית לשנת 2015 (פרק __: תעשייה עתירת ידע – הוראת שעה)

1. שם החוק המוצע

הצעת חוק התוכנית הכלכלית לשנת 2015 (פרק __: תעשייה עתירת ידע – הוראת שעה)

2. מטרת החוק המוצע והצורך בו

במסגרת חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011, נכלל, כהוראת שעה, פרק ז' שענינו תעשייה עתירת ידע (להלן – החוק). מטרת הפרק עידוד התעשייה עתירת הידע בישראל, על ידי הגדלת השקעות פרטיות בחברות עתירות מחקר ופיתוח בשלבים שונים של צמיחתן. על מנת להשיג מטרה זו, מאפשר החוק הכרה בהשקעה בחברות אלה בתנאים מסוימים כהוצאה לצורכי מס מכל הכנסה חייבת. עבודת מטה שבחנה את השפעת החוק על התעשייה עתירת הידע העלתה כי יש לבצע בו מספר שינויים על מנת להתאים אותו למציאות הכלכלית הנוכחית, שכן הקריטריונים הקיימים כיום אמנם מגדירים חברות עתירות מחקר ופיתוח, אך הם אינם נהירים לכלל ציבור המשקיעים והחברות הפוטנציאליות להשקעה, הם מייצרים עלויות עסקה גבוהות ואף יוצרים חוסר וודאות משמעותי למשקיעים.

3. עיקרי החוק

עיקר 1- הוספת הגדרת משקיע (סעיף 2)

מוצע להוסיף הגדרת "משקיע", כך שמלבד יחיד יכלול גם שותפות של יחידים, אשר יהיו זכאים להטבת המס שמעניק החוק.

עיקר 2 – הוספת הגדרת חברה מתחילה (סעיף 2)

חברות עתירות ידע בתחילת דרכן נושאות סיכון רב למשקיעים, ועל כן מתקשות פעמים רבות בגיוס משאבים כספיים לפעילותן. מוצע אם כן להוסיף מסלול הטבה חדש במסגרת החוק, המיועד להעניק הטבת מס למשקיעים דווקא בחברות אלה. כדי לוודא שההשקעה תבוצע בחברות מתחילות, ייקבעו אמות מידה לעניין "גיל" החברה שבה ניתן להשקיע, וכן תקרה באשר להיקף המכירות, הוצאות והיקף המזומנים לחברה במסגרת מסלול זה.

עיקר 3- קביעת תנאים לעניין ניצול ההשקעה בחברה (סעיף 2)

על מנת לוודא כי השקעה מזכה אכן תתרום לעידוד פעילות עתירת ידע בישראל, מוצע לקבוע כי על חברה מתחילה שבה בוצעה השקעה מזכה להוציא את מלוא ההשקעה שהושקעה בה לשם פיתוח מוצר, וכי למעלה ממחצית מהוצאות החברה הוצאו בישראל.

עיקר 4 – יצירת וודאות למשקיע וענישת חברה שאיננה עומדת בתנאי החוק (סעיף 2)

כדי להעלות את רמת הוודאות, ועקב כך את האטרקטיביות של החוק למשקיעים, מוצע לקבוע כי במקרים שבהם חברה שבה נעשתה השקעה איננה עומדת בתנאי החוק, תחוב החברה במס בהתאם לקבוע בחוק.

4. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים.

בהתאם לתיקון המוצע יתוקנו סעיפים: 19, 20.

יתווספו סעיפים: 20א.

5. הממונה על התקציבים אינו מתנגד לחוק המוצע.

6. המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (כלכלי-פיסקאלי) סמך את ידיו על נוסח

החוק המוצע מבחינה משפטית.

7. השפעת החוק על תקציב המדינה וההיבט המנהלי

משמעות תקציבית בצד ההכנסות:

בשנים 2015-2017 אובדן הכנסות בהיקף של כ-50 מלש"ח כל שנה;

בשנים 2018-2020 אובדן הכנסות בהיקף של כ-30 מלש"ח כל שנה;

בשנים 2021-2023 יהיה החזר בצד ההכנסה של כ-20 מלש"ח בכל שנה, עקב הגדלת מס רווחי הון בעת מימוש ההשקעות.

לאורך זמן, צפוי החזר למשק בשל התיקון לחוק זה. חברות רבות נוספות צפויות לקבל מימון ממשקיעים, דבר שירחיב את היקף פעילות חברות אלה, יעלה את אחוז הישרדותן ומכאן את הסיכוי להתפתחות חברות מצליחות המשלמות מסים כקבוע בחוק. בשלב זה קשה לאמוד את היקף הכנסות הצפויות בגין המסים שישלמו אותן חברות, אך צפוי כי ההכנסה הצפויה בטווח הארוך כתוצאה מהמהלך תהיה גבוהה באופן ניכר מההוצאה הישירה הדרושה בשנים הראשונות.

8. התייחסות משרדי הממשלה

לא התקבלו הערות ממשרדי הממשלה השונים.

9. להלן נוסח החוק ודברי ההסבר

הצעת חוק התוכנית הכלכלית לשנת 2015 (פרק: תעשייה עתירת ידע – הוראת שעה)

תיקון חוק	1.	בחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני חקיקה), התשע"א-
המדיניות הכלכלית	2011 -	
לשנים 2011 ו-2012		

(1) בסעיף 19(א), אחרי ההגדרה "חוק לעידוד מו"פ" יבוא:

"המדען הראשי" – המדען הראשי במשרד הכלכלה; "

(2) בסעיף 20 –

(א) בסעיף קטן (א) –

(1) במקום ההגדרה "השקעה מזכה" יבוא:

"השקעה מזכה" – השקעה במזומן של משקיע בחברת מטרה או בחברה מתחילה בשנת מס כלשהי, אשר בשלה הוקצו לו מניות בחברת המטרה או בחברה המתחילה, לפי העניין; "

(2) בהגדרה "חברת מטרה" –

(א) בפסקה (2), במקום "היחיד" יבוא "המשקיע";

(ב) בפסקה (4), במקום "בשנה שבה שולם סכום ההשקעה המזכה" יבוא "בשנה שבה חל מועד ההשקעה";

(3) אחרי ההגדרה "חברת מטרה" יבוא:

"חברה מתחילה" – חברה שהתאגדה בישראל ושהשליטה על עסקיה וניהולם מופעלים בישראל, שמתקיימים לגביה כל אלה:

(1) במועד ההשקעה טרם חלפו 48 חודשים מיום התאגדות החברה, ואם החברה קיבלה סיוע במסגרת מסלול שמפעיל המדען הראשי, המיועד לסיוע לחברות מתחילות ואשר הממונה על התקציבים במשרד האוצר ומנהל רשות המסים אישרו כי ייעודו כאמור - טרם חלפו 12 חודשים מתום תקופת הסיוע במסגרת המסלול האמור או 48 חודשים מיום התאגדות החברה, לפי המאוחר;

(2) היקף המכירות הכולל של החברה מיום התאגדותה עד למועד ההשקעה לא עלה על ארבעה וחצי מיליון שקלים חדשים, והיקף המכירות בכל אחת משנות המס שקדמו למועד ההשקעה לא עלה על שני מיליון שקלים חדשים; לעניין זה יראו חלק משנת מס כשנת מס;

(3) סך כל הוצאות החברה מיום התאגדותה עד למועד ההשקעה לא עלה על שנים עשר מיליון שקלים חדשים, וסך כל הוצאותיה בכל אחת משנות המס שקדמו למועד ההשקעה לא עלה על שלושה מיליון שקלים חדשים; לעניין זה יראו חלק משנת מס כשנת מס;

(4) היקף ההשקעות בחברה וההלוואות שניתנו לה מיום התאגדותה עד למועד ההשקעה, ובכלל זה סכום ההשקעה המזכה, אינו עולה על שנים עשר מיליון שקלים חדשים;

(5) רואה החשבון של החברה אישר כי מתקיימים בחברה, במועד ההשקעה, התנאים שבפסקאות (1) עד (4);

(6) במועד ההשקעה התקבל אישור המדען הראשי לאותה שנת מס, כי מתקיימים בחברה, שניים אלה:

(א) 70% לפחות מהוצאות החברה בתקופה שמיום התאגדותה עד יום ההשקעה, הוצאו, במישרין או בעקיפין, בקשר למוצר המבוסס על מחקר ופיתוח שבוצעו בחברה (בסעיף זה – המוצר בפיתוח);

(ב) המוצר בפיתוח וכל הזכויות הנובעות ממנו הם בבעלות החברה מיום היווצרו;

לעניין זה, רכשה או קיבלה החברה את מלוא הזכויות במוצר מאחד מאלה לשם המשך פיתוחו של המוצר, יראו את החברה כאילו עמדה בתנאי האמור:

(1) יחיד שהמוצר, טרם העברת הזכויות בו, היה בבעלותו באופן בלעדי מיום היווצרו;

(2) מוסד יוצר שהמוצר, טרם
העברת הזכויות בו, היה בבעלותו
מיום היווצרו;

"מוסד יוצר" – כל אחד מאלה:

(1) מוסד להשכלה גבוהה או מוסד מחקרי
כהגדרתם בסעיף 9(29) לפקודה, או חברת מסחור
ידע בבעלות מוסד העוסקת דרך קבע במסחור ידע
שנוצר בגופים אלה,

(2) בית חולים או תאגיד בריאות כהגדרתו
בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-
1985;

(3) מינהל המחקר החקלאי במשרד החקלאות;

"מועד ההשקעה" – המאוחר מבין אלה:

(1) המועד שבו המשקיע שילם לחברת המטרה
או לחברה המתחילה את סכום ההשקעה המזכה;

(2) המועד שבו הקצתה חברת המטרה או
החברה המתחילה למשקיע את המניות כנגד
השקעתו בחברה;

"מוצר" – כהגדרתו בחוק לעידוד מו"פ;

"משקיע" – יחיד או שותפות בין יחידים;

(4) אחרי ההגדרה "קרוב" יבוא:

"שותפות בין יחידים" – שותפות אשר השותפים בה
במשך כל תקופת ההטבה הם יחידים, אשר
הוקמה ופועלת לשם השקעה ייעודית בחברה אחת
בלבד שהיא חברת מטרה או חברה מתחילה
ושמנהל רשות המסים אישר כי מתקיימים בה
התנאים האמורים בהגדרה זו;

(5) בהגדרה "תקופת ההטבה", במקום "שבה סכום
ההשקעה המזכה שולם לחברת המטרה" יבוא "שבה חל מועד
ההשקעה";

(6) אחרי ההגדרה "תקופת ההטבה" יבוא :

"המועד הקובע" –שנתיים מתום תקופת ההטבה;" ;

(ב) בסעיף קטן (ב) –

(1) ברישה, אחרי "חברת מטרה" יבוא "או חברה מתחילה",
ובמקום "ליחיד" יבוא "למשקיע";

(2) במקום פסקה (1) יבוא :

"(1) מועד ההשקעה חל, לגבי חברת מטרה - בתקופה
שמיום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011) עד יום כ"ד
בטבת התשע"ט (31 בדצמבר 2019), ולגבי חברה מתחילה
- בתקופה שמיום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015) עד
יום כ"ד בטבת התשע"ט (31 בדצמבר 2019)";

(3) בפסקה (2), במקום "היחיד" יבוא "המשקיע", אחרי
"בחברת המטרה" יבוא "או בחברה המתחילה, לפי העניין"
ובסופה יבוא "ואם המשקיע הוא שותפות של יחידים –
השותפים לא שינו את חלקם בשותפות במשך כל תקופת
ההטבה";

(ג) בסעיף קטן (ג), במקום "היחיד בחברת המטרה" יבוא "המשקיע
בחברת המטרה או בחברה המתחילה, לפי העניין", ובסופו, במקום
"בחברה" יבוא "בחברת המטרה או בחברה המתחילה, לפי העניין".

(ד) בסעיף קטן (ד), במקום "חברת המטרה בידי יחיד" יבוא "חברת
המטרה או החברה המתחילה, לפי העניין, בידי משקיע".

(ה) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא :

"(ה) שר האוצר, לאחר קבלת חוות דעתו של המדען הראשי,
רשאי, בתקנות, לשנות את התקופה הקבועה בפסקה (1)
בהגדרה "חברה מתחילה" שבסעיף קטן (א), וכן את הסכומים
הקבועים בפסקאות (2) עד (4) להגדרה האמורה, ובלבד שגם
לאחר השינוי כאמור ייכללו בהגדרת חברה מתחילה רק חברות
עתירות ידע הנמצאות בשלבי פיתוח או ייצור מוקדמים של
מוצריהן.

(ו) השקיע משקיע בחברה מתחילה, השקעה מזכה, יבחן
המדען הראשי -

(1) מדי שנה עד תום תקופת ההטבה – אם ממשיכים להתקיים בחברה התנאים שבפסקה (6) להגדרה "חברה מתחילה" שבסעיף קטן (א), וכן אם יותר מ- 50% מהוצאות החברה, בשנת המס שלגביה נערכת הבחינה, הוצאו בישראל;

(2) במועד הקובע - אם מתקיימים שניים אלה:

(א) מלוא סכום ההשקעה המזכה שהושקעה בחברה הוצא בידי החברה עד המועד הקובע במישרין לשם קידומו ופיתוחו של המוצר בפיתוח; המדען הראשי ומנהל רשות המסים רשאים לקבוע בכללים שיפורסמו ברשומות סוגי הוצאות שיראו אותן כהוצאות שמתקיימות לגביהן הוראות פסקה זו.

(ב) יותר מ- 50% מהוצאות החברה בתקופה הנוספת, הוצאו בישראל; לעניין זה, "התקופה הנוספת" - התקופה שתחילתה בתום תקופת ההטבה וסיומה במועד הקובע, ואם מלוא סכום ההשקעה המזכה שהושקעה בחברה הוצא בידי החברה לפני המועד הקובע – שסיומה במועד שבו הוצא מלוא הסכום כאמור.

(ז) (1) מצא המדען הראשי בבחינה לפי סעיף קטן (ו) כי לא מתקיים בחברה מתחילה תנאי מהתנאים המפורטים באותו סעיף קטן (להלן-ההפרה), תהיה החברה חייבת במס על הפרש ההוצאות בשיעור הגבוה ביותר הקבוע בסעיף 121 לפקודה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בפקודה מהמועד שבו מצא המדען הראשי כי התקיימה הפרה עד מועד התשלום בפועל; לעניין זה, "הפרש ההוצאות" – ההפרש שבין סך כל ההשקעה המזכה שהושקעה בחברה לבין החלק מסכום ההשקעה המזכה שהוצא בידי החברה כאמור בסעיף קטן (ו)(1) או (2),

(2) על אף האמור בפסקה (1), מצא המדען הראשי כי לא מתקיים בחברה מתחילה התנאי האמור בפסקה (6)(ב) להגדרה "חברה מתחילה" שבסעיף קטן (א), או התנאי האמור בסעיף קטן (ו)(2)(ב), תהיה החברה חייבת במס על כל ההשקעה המזכה שהושקעה בה, בשיעור הגבוה ביותר הקבוע בסעיף 121 לפקודה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בפקודה מהמועד שבו מצא המדען הראשי כי התקיימה הפרה עד מועד התשלום בפועל.

(ח) (1) מצא המדען הראשי כי התקיימה הפרה, כאמור בסעיף קטן (ז), יודיע על כך מיד למנהל רשות המסים;

(2) על חוב החברה לפי סעיף קטן (ז) יחולו הוראות פקודת מס הכנסה לעניין שומה וגבייה וכן פקודת המיסים (גבייה).

(ט) קיבל המשקיע מחברת המטרה במהלך התקופה שממועד ההשקעה עד תום תקופת ההטבה, או קיבל המשקיע מהחברה המתחילה, לפי העניין, במהלך התקופה שממועד ההשקעה עד המועד הקובע, סכום כלשהו, במישרין או בעקיפין, למעט דיבידנד כהגדרתו בחוק החברות, התשנ"ט-1999, יופחת הסכום האמור מחישוב סכום ההשקעה המזכה לעניין סעיף זה.

(י) הפסיקה חברה מתחילה את פעילותה לפי כל דין, לפני המועד הקובע, יהיה המועד הקובע לגביה לעניין סעיף זה - המועד שבו הפסיקה את פעילותה."

(3) אחרי סעיף 20 יבוא :

"מסירת ידיעות 20א. המדען הראשי, או מי שהוא הסמיך לכך מבין ומסמכים עובדי משרד הכלכלה, רשאי לדרוש מחברת מטרה או מחברה מתחילה למסור לו כל ידיעה ומסמך הדרוש לו לשם מילוי תפקידיו לפי חוק זה."

כללי פרק ז' לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני חקיקה), תשע"א-2011 (להלן – החוק), קבע, כהוראת שעה, הוראות מס שמטרתן לעודד פעילות של חברות העוסקות בתעשיות עתירות ידע בשלבים שונים של צמיחתן. החוק קובע, כי למשקיעים בחברות עתירות ידע יותר לנכות את השקעתם, ככל שהיא עומדת בתנאים שקובע החוק, מכלל הכנסתם באותה שנת מס, ועל ידי כך לעודד את התעשייה עתירת הידע, המהווה מנוע צמיחה מרכזי במשק הישראלי. ברם, הנתונים מצביעים על ניצול מועט של ההטבה שמעניק החוק, כך שהלכה למעשה הוא אינו משיג את מטרותיו.

השקעות בחברות ישראליות עתירות ידע המצויות בשלב הראשוני של פעילות המחקר והפיתוח (שלב ה-Seed) נושאות סיכון גבוה מאד למשקיע ובמקרים רבים אף יורדות לטמיון. חברות כאמור, אשר מהוות חלק משמעותי בתעשייה הישראלית, חוות קשיים בגיוס משקיעים, ובשנים האחרונות ניכרת מגמת ירידה בהשקעות בחברות אלו. ירידה זו נובעת, בין היתר, ממעבר של קרנות ההון סיכון להשקעה בחברות בשלבים מתקדמים יותר. במטרה להגדיל את מקורות המימון לחברות אלו בדרך של הגדלת היקף ההשקעות בהן, ניכר הצורך לתמרץ משקיעים פוטנציאליים לבחור בחברות צעירות כאפיק השקעה. מוצע ליצור תמריץ כאמור בדרך של התרת סכום ההשקעה כהוצאה בידם, ובכך להוזיל למעשה את עלויות ההשקעה.

עבודת מטה שבחנה את השפעת החוק, העלתה כי יש לבצע בו מספר שינויים על מנת להתאים אותו למציאות הכלכלית הנוכחית, שכן הקריטריונים הקיימים כיום אמנם מגדירים חברות עתירות מחקר ופיתוח, אך הם אינם נהירים לכלל ציבור המשקיעים והחברות הפוטנציאליות להשקעה, הם מייצרים עלויות עסקה גבוהות ואף יוצרים חוסר וודאות משמעותי למשקיעים. עובדות אלה גורמות לשימוש מועט בהטבה שמעניק החוק. כך למשל, כיום ההחלטה אם השקעה אכן מזכה במס עומדת בספק עד לאחר שלוש שנים מיום ביצוע ההשקעה. אך לא זו בלבד – בנוסף לאי הוודאות למשקיע, אחד התנאים שנקבעו בחוק הקודם מתייחס להיקף הכנסות מקסימאלי במהלך כל שנה במשך שלוש שנים, שמעבר לו החברה כבר לא תזכה את משקיעיה בהטבות שמעניק החוק. מכאן שהחוק עלול להביא לניגודי אינטרסים בין המשקיעים לחברה שלא היו מתקיימים אילולא החוק.

לפיכך, מוצע לבצע מספר שינויים בהגדרות ההשקעה המזכה ובמספר הגדרות נוספות בחוק הנוכחי, אשר יגבירו את הוודאות למשקיעים, באופן שהשקעתם בחברות עתירות ידע תוכר לצורכי הטבת מס כבר בסמוך למועד ההשקעה. כמו כן, מוצע להוסיף מסלול הטבה נוסף בחוק, המתייחס להשקעות בחברות המצויות בשלביהן הראשוניים, וזאת על פי אמות מידה שייקבעו בחוק. כאמור, התנאים שייקבעו יהיו פשוטים יחסית

לבחינה וידועים בסמוך ליום ההשקעה, כך שהם ייצרו וודאות למשקיעים תוך צמצום עלויות העסקה והפיכת החוק לבהיר ואטרקטיבי יותר מנקודת מבטם של המשקיע ושל החברות השונות, ובפרט בחברות המתחילות, המהוות חלק משמעותי מעתיד ההיי-טק הישראלי ונדרשות לשם הגברת הצמיחה במשק.

לפסקה 2 סעיף 20 לחוק מגדיר השקעה מזכה כ"השקעה של יחיד בחברת מטרה בשנת מס כלשהי, אשר בשלה הוקצו לו מניות בחברת המטרה באותה שנה". על מנת למנוע תכנוני מס שונים במטרה לזכות בהטבת המס שמעניק החוק, מוצע לקבוע כי על השקעה מזכה להיות במזומן בלבד.

להגדרת "חברה מתחילה" – עוד מוצע לקבוע, כי יתווסף לחוק מסלול הטבה חדש שעניינו השקעה בחברות עתירות ידע המצויות בשלבי פעילותן הראשונים, לאור הקושי הרב של חברות אלה, הנושאות סיכון גבוה למשקיעים, בגיוס כספים לקידום פעילותן (להלן – מסלול חברה מתחילה). קושי זה נעוץ, בין היתר, בתנאי החוק בנוסחם הנוכחי, שכן תנאים אלה "צופים פני עתיד", ובמקרים שבהם הם לא מתקיימים, נדרשים המשקיעים להחזיר את ההטבה שקיבלו, ובכך נפגעת באופן משמעותי הוודאות למשקיעים. לשם כך, מוצע להוסיף לחוק את הגדרת "חברה מתחילה", שתוגדר על פי תנאים, שיבטיחו למשקיעים כבר בשלב ההשקעה כי מתקיימים התנאים המזכים אותם בהטבת המס שמעניק החוק. בכך תובטח הוודאות החשובה למשקיעים בחברות צעירות, הנחשבות לנושאות סיכון מטבען. כך למשל, מוצע לקבוע כי חברה מתחילה היא חברה שרואה החשבון שלה אישר כי במועד ההשקעה לא חלפו 48 חודשים מיום התאגדותה, וכי היקף המכירות שלה, הוצאותיה והשקעותיה אינם משמעותיים. על מנת להבטיח כי מדובר בחברה שאכן עוסקת במחקר ובפיתוח, מוצע לקבוע כי המדען הראשי יאשר כבר במועד ההשקעה כי לפחות 70% מהוצאות החברה הוצאו בקשר למוצר המפותח בחברה ונמצא בבעלותה. אישור זה יהיה בתוקף לאותה שנת מס שבה הוא ניתן.

כמו כן, פעמים רבות פיתוח מוצרים מתחיל בגופים מסוימים, שאין להם אינטרס כלכלי לפתח את המוצר לכלל המשק, דבר הגורם למשק לאבד הזדמנויות אפשריות רבות לצמיחה. לכן, על מנת לעודד הקמה של חברות צעירות המבוססות על ידע שפותח במוסדות מחקר או אצל יחידים, מוצע לקבוע, כי מוצר בפיתוח שלא היה בבעלות החברה מיום היווצרו, אלא נרכש על ידה מגופים כגון מוסד להשכלה גבוהה, מוסד מחקרי, בתי חולים, תאגידי בריאות או מינהל המחקר החקלאי במשרד החקלאות, או מיחיד שהיה בעל המוצר באופן בלעדי, ייחשב למוצר שהיה בבעלות החברה מיום היווצרו. כתוצאה מכך, תינתן למשקיעים שישקיעו בחברה שרכשה מוצר מגופים אלה ההזדמנות לקבל את הטבת המס.

להגדרת "משקיע" ו-"שותפות בין יחידים" – החוק בנוסחו הנוכחי קובע, כי רק השקעה של יחיד תוכר לצורך הטבת המס שמעניק החוק. בכך למעשה מאבדת התעשייה עתירת הידע פוטנציאל השקעה גדול של התאגדויות שונות, שאינן יחידים, אשר בוחרות

לפנות לאפיקי השקעה אחרים. על מנת לנתב השקעות משמעותיות נוספות במשק לפעילות של חברות עתירות ידע, מוצע לקבוע כי השקעה של שותפויות תוכר גם היא כהשקעה המזכה בהטבת המס שמעניק החוק. ברם, הואיל ומטרת החוק לעודד השקעות של יחידים כמשקיעים פוטנציאליים ולא של חברות, מוצע לקבוע כי על השותפות להיות מורכבת מיחידים בלבד, ואשר מטרת הקמתה ופעילותה היא השקעה בחברת מטרה או בחברה מתחילה אחת, כאשר לשם כך רשאי מנהל רשות המיסים לאשר כי מתקיימים תנאים אלה.

לעניין תקופת הוראת השעה – כדי לעודד את השימוש בחוק ובהטבה מכוחו, מוצע לקבוע כי מסלול חברה מתחילה יופעל כהוראת שעה מיום התחילה ועד לסוף שנת 2019. בהתאם לכך, תוארך אף הוראת השעה ביחס למסלול הקיים בחוק במתכונתו הנוכחית בתקופה זהה.

לסעיף 20(ה) המוצע – לתעשייה עתירת הידע מאפיינים וצרכים ייחודיים הנובעים מהסביבה הגלובלית וההיפר-תחרותית, מהדינאמיות הרבה, מגיוון התחומים הטכנולוגיים, ומהתלות בתשתיות מתקדמות, בשווקים חיצוניים ובמקורות מימון זרים. בנוסף, הדינאמיות והתחרותיות יכולים להביא לשינויים מהותיים ביכולת ההתפתחות של חברות בשלבים ובתחומים שונים ואף להביא לדעיכתן המהירה. הדינמיות של השווקים הגלובליים והתחרותיות הרבה בתחום עשויים לגרום לכך כי בעתיד יהיה צורך לשנות באופן מהיר את הקריטריונים, כך שהחוק יאפשר קבלת הטבה למשקיעים בקבוצות נוספות של חברות הייטק צעירות. על כן, מוצע לקבוע כי שר האוצר רשאי, לאחר שקיבל את חוות דעתו של המדען הראשי, שהוא הגורם המקצועי המוסמך, לשנות בתקנות את התנאים המגדירים מהי חברה עתירת ידע מתחילה. למרות האמור, על מנת להבטיח כי תכלית מסלול חברה מתחילה – עידוד השקעות בחברות עתירות ידע בשלביהן הראשונים – תישמר, מוצע לקבוע כי גם לאחר שינוי תנאי חברה מתחילה ייכללו בהגדרה זו רק חברות המצויות בשלבי פיתוח או ייצור מוקדמים של מוצריהן.

לסעיף 20(ו) המוצע – באשר לחברה מתחילה, מוצע לקבוע כי המדען הראשי יבחן מדי שנה ועד לתום תקופת ההטבה אם החברה הוציאה לפחות 70% מהוצאותיה על המוצר שבפיתוח, כאמור בהגדרת חברה מתחילה. כמו כן, על מנת להבטיח כי ההשקעה החברה המתחילה תופנה למטרות הראויות, מוצע לקבוע כי על החברה המתחילה להוציא את מלוא ההשקעה שהושקעה בה לשם קידום ופיתוח המוצר שבפיתוח. לעניין זה, מוצע להסמיק את המדען הראשי ואת מנהל רשות המיסים לקבוע כללים שיפורסמו ברשומות לעניין סוגי הוצאות אלה.

בנוסף, תכלית החוק, כאמור היא לעודד השקעות בתעשייה עתירת הידע בישראל. מאידך גיסא, תעשייה זו נדרשת לעיתים לבצע פעילות מחקרית מחוץ לישראל על מנת לקדם את פיתוח המוצר. לכן, מוצע לקבוע הסדר מאוזן, שלפיו על החברה המתחילה להוציא למעלה ממחצית מהוצאותיה בישראל. הסדר זה ייבחן מדי שנה מס בתקופת

ההטבה, וכן פעם נוספת ביחס לשנתיים שלאחר מכן או עד למועד שבה הוצא מלוא סכום ההשקעה, המוקדם ביניהם. בהקשר זה, המדען הראשי לא יבחן חברה שנבדקה לעניין הבעלות על המוצר ולעניין היקף הוצאות החברה בקשר למוצר, במסגרת מסלולי הטבות שמעניק המדען הראשי לחברות מתחילות, כאשר נושא זה יוסדר בנוהל.

לסעיף 20(ז) – כיום, קובע החוק למעשה כי ההחלטה אם ההשקעה אכן מזכה בהטבת מס עומדת בספק עד לאחר שלוש שנים מיום ביצוע ההשקעה. כך למשל, אחד התנאים שנקבעו בחוק מתייחס להיקף הוצאות מחקר ופיתוח בישראל. ייתכן שהשקעה של משקיע בשנה הראשונה להשקעתו שימשה במלואה להוצאות מחקר ופיתוח בחברה, ייתכן ובשנה שלאחר מכן לא תעמוד החברה בתנאי זה ובכך תישלל זכאותו של המשקיע להטבה שאותה תכנן לקבל. ברי כי מצב זה אינו אופטימלי – לא למשקיעים שנמנעים מליטול את הסיכון שהשקעתם תרד לטמיון, ולא מבחינת החברות שמתקשות במצב דברים זה לגייס משקיעים. לכן, מוצע לקבוע מנגנון שונה לעניין חברה מתחילה, שינתק את הזיקה בין התנהלות החברה ובין האפשרות שתישלל ההטבה מהמשקיע. כך, מוצע לקבוע כי במקרה שבו החברה לא עומדת בתנאי כלשהו מהתנאים הקבועים בסעיף 20(ו) המוצע לעיל, תהא היא חייבת במס על הפרש בין הסכום שהושקע בה לסכום שהוציאה ושעומד בתנאי סעיף 20(ו).

לסעיף 20(ח) המוצע – על מנת לייעל את מנגנון הגבייה באשר לחובות של חברות שאינן עומדות בתנאי החוק, מוצע לקבוע כי המדען הראשי יודיע על הפרה לפי סעיף 20(ז) למנהל רשות המיסים, וכי חובות אלה ייגבו בדרך שגובים מס ותחול עליהם פקודת המיסים (גבייה).

לסעיף 20(ט) המוצע – ייתכנו מקרים שבהם משקיע יקבל הטבה כפולה על השקעתו בחברה – הן הטבת מס על פי החוק, והן הטבה נוספת מהחברה שבה השקיע. מצבים אלה עשויים לקרות למשל במקרה שבו המשקיע הוא גם עובד החברה. כך ייתכן מצב שבו הוא יבקש לכלול בכספי ההשקעה את שכרו בגין עבודתו בחברה, ובכך למעשה לחמוק מתשלום מס הכנסה כדין. כמו כן, מצב זה ייתכן בשל פערי הכוחות המובנים ביחסים שבין משקיעים לבין חברות מתחילות הזקוקות בדחיפות למשאבים לקידום פעילותן. לכן, מוצע לקבוע כי כל סכום שיקבל משקיע מחברת מטרה או מחברה מתחילה, בתקופה המתחילה במועד ביצוע ההשקעה ועד תום תקופת ההטבה או עד המועד הקובע, לפי העניין, לא יכלל בסכום ההשקעה המזכה שממנו תחושב הטבת המס. בהקשר זה, מוצע להחריג דיבידנד שמחלקת החברה מהוראה זו, שכן מדובר בהחלטה עצמאית של החברה ועל פי שיקול דעתה.

לפסקה 3 על מנת לאפשר את ביצוע החוק כראוי, מוצע להוסיף את סעיף 20א לחוק, הקובע כי המדען הראשי או מי מטעמו מבין עובדי משרד הכלכלה, רשאי לדרוש מחברת מטרה או מחברה מתחילה למסור לו כל מסמך או ידיעה לשם מילוי תפקידו לפי החוק.

פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים

מ ח ל י ט י ם ,

לאשר את החלטת ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 5 באוקטובר 2014 שאישרה את טיוטת החוק ליישום החלטת הממשלה מספר 1898 (חכ/33) מיום 25 ביולי 2014, ולשלבה במסגרת חוק התכנית הכלכלית לשנת 2015.

טיוטת החוק מצורפת להחלטה זו.

דברי הסבר

מוצע לאשר את ההחלטה שצפויה ועדת השרים לענייני חקיקה לקבל ביום 5 באוקטובר, עוד לפני הדיון בממשלה על תקציב המדינה, ליישום החלטת ועדת השרים לענייני חברה וכלכלה בעניין פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, מספר 1898 (חכ/33) (להלן – החלטת הקבינט החברתי-כלכלי). אישור זה יאפשר קיצור הליכי החקיקה ליישום ההחלטה הנזכרת ושילובה במסגרת חוק התכנית הכלכלית לשנת 2015.

לשם הנוחות מצורפים -

(1) החלטת הקבינט החברתי-כלכלי.

(2) הצעת ההחלטה כפי שהועברה לוועדת השרים לענייני חברה וכלכלה, הכוללת את דברי ההסבר להצעת ההחלטה ואת חוות הדעת המשפטית שנלוותה לה.

בנוסף, מצורפת טיוטת החוק.

על פי סיכום עם היועץ המשפטי לממשלה, ההצבעה על החלטה זו תיעשה בנפרד מההצבעה על תקציב המדינה.

עמדת היועץ המשפטי למשרד האוצר:

כמפורט בחוות הדעת להצעת ההחלטה, אין מניעה משפטית.

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 33/תכ של ועדת השרים לענייני חברה וכלכלה (קבינט חברתי-כלכלי) מיום 17.07.2014 אשר צורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה וקבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 25.07.2014 ומספרה הוא 1898(חכ/33).

1898(חכ/33). ייעול מנגנון הפיקוח על המחירים

מ ח ל י ט י ס, לייעל את מנגנון הפיקוח על המחירים בדרך של הסדרת סמכויות הגופים המפקחים והתאמתן למציאות הכלכלית העדכנית, יצירת מדיניות אחידה לגבי אופן הפיקוח על המצרכים והשירותים, הגברת השקיפות לציבור וייעול האכיפה והבקרה של יישום הוראות חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו – 1996 (להלן - "החוק" או "חוק הפיקוח"), כל אלה באמצעות הצעדים הבאים:

1. להסדיר את ממשקי העבודה שבין המפקחים ליושב ראש ועדת המחירים שהוקמה לפי סעיף 3 לחוק (להלן - "הוועדה" או "ועדת המחירים") כמי שאמון על פעילותה, ולשם כך להסמיכו לקבל מידע מהמפקחים בנוגע להליכי הפיקוח והאכיפה הנוגעים למצרכים ושירותים המפוקחים על ידם.

2. להטיל על יושב ראש ועדת המחירים לפעול כדלקמן:

א. להקים בתוך שנה מערכת ניהול מרכזית ממוחשבת למעקב ובקרה על פעולות יישום הפיקוח, לרבות על מועדי ביצוע בדיקות ועדכון מחירי מצרכים ושירותים וכן על מועדים לקבלת החלטות הנוגעות לפיקוח.

ב. במטרה להגביר את השקיפות והמעורבות הציבורית, להקים בתוך ששה חודשים אתר אינטרנט של ועדת המחירים, אשר יציג את רשימת כלל המצרכים והשירותים המפוקחים על פי חוק הפיקוח, לרבות מחירים וכן את החלטות הוועדה והמפקחים. אתר האינטרנט יאפשר לציבור להציע הצעות, להעיר הערות ולהגיש תלונות בנוגע לפיקוח על המחירים.

ג. להתוות ולכתוב בתוך תשעה חודשים נהלי עבודה לוועדה בשיתוף עם המפקחים, אשר יתייחסו לכלל ענפי הפיקוח, ויכול

שיכללו: כללים בדבר מעבר בין רמות הפיקוח השונות; מעקב אחרי רמת המחירים של מוצרים שיצאו מפיקוח; קריטריונים לקבלת החלטה על הכנסה או הוצאה של מוצר מפיקוח; תדירות עדכון מחירים. קווים מנחים אלה יעודכנו מפעם לפעם.

ד. לפעול לפרסום מתודולוגיה מוצעת חדשה לפיקוח על מחיריהם של המצרכים והשירותים השונים המפוקחים לפי חוק הפיקוח.

ה. למנות בתוך שלושה חודשים מרכז כללי לוועדה שתפקידו יהיה, בין היתר, לעקוב אחר פעולות הפיקוח, לבקור ולסייע בביצוע הפעולות המפורטות בסעיפים א'-ד' לעיל. מרכז עבודת הוועדה יהיה עובד משרד האוצר ויהיה כפוף ליו"ר הוועדה.

3. לתקן את חוק הפיקוח כדלקמן:

א. במטרה לעודד את התחרות ולהגדיל את מגוון המוצרים לצרכן, לתקן את הגדרת "מצרך דומה" בחוק כך שזו תכלול מצרך שמבחינת השימוש בו והרכבו הוא בעל תכונות דומות למצרך המפוקח, אף אם אינו זהה מכל הבחינות, אם בנוסף לכך הוא מיוצר על ידי חברה בעלת נתח שוק משמעותי בשוק הרלוונטי כפי שייקבע על ידי הוועדה בהתאם לשוק הרלוונטי, ועלות ייצורו דומה לעלות ייצורו של המצרך המפוקח.

ב. במטרה להגביר את האכיפה של יישום הוראות החוק, לתקן את החוק כך שתיקבע בו סמכות מנהלית להטיל סנקציה כספית מסוג עיצומים כספיים על הפרה של הוראות החוק.

ג. לתקן את פרק ז' לחוק שעניינו "דיווח על רווחיות ומחירים", ולהסמיק את ועדת המחירים, אם ראתה צורך בכך ובהתאם לאמות מידה שייקבעו, להטיל צו אישי בהתאם לפרק ז', כך שחובת הדיווח לפי פרק זה תוטל על יצרן מסוים או על קמעונאי מסוים בהתאם להחלטת הוועדה, ולא על סוגי מצרכים.

ד. לתקן את סעיף 19 לחוק שעניינו מתכונת הדיווח על פי פרק ז', כך שהוראה בדבר מתכונת הדיווח לפי הפרק האמור תיעשה בידי המפקח על המחירים בהסכמת הוועדה וכי הודעה כאמור לא תהיה טעונה פרסום ברשומות.

ה. לתקן את סעיף 29א(א) לחוק שעניינו הוראות לעניין קיום מערכת חשבונאית נפרדת, ולהסמיק את ועדת המחירים להורות ליצרן או לקמעונאי לנהל מערכת חשבונאית שתאפשר בדיקה נפרדת של מצרכים, שירותים או מגזרי פעילות שונים, לרבות מלאים וכמויות וזאת על מנת שתוכל לבצע את תפקידיה בצורה המיטבית ולשם השגת מטרות הפיקוח לפי פרקים ה', ו' או ז', זאת במקום הסמכות הנתונה היום לשרים.

- ו. במטרה לאפשר לוועדה לקבל החלטה מושכלת המבוססת על תשתית עובדתית מלאה, לתקן את המועדים המצוינים בפרק ו' לחוק שעניינו "בקשה להעלאת מחירים" כדלקמן:
 1. לתקן את סעיף 15(ב) לחוק כך שלמפקח יינתנו 45 יום, הארכה באישור שר האוצר, לבחינת הבקשה להעלאת מחיר וכן אפשרות להאריך את המועד למתן החלטתו, באישור הוועדה, בשלושה חודשים נוספים אם המפקח יידרש לנתונים נוספים.
 2. לתקן את סעיף 16(ג) לחוק כך שלוועדה יינתנו שישים יום למתן החלטתה וכן אפשרות להאריך את המועד למתן החלטתה בשלושה חודשים נוספים אם הוועדה תידרש לנתונים נוספים.
 - ז. לתקן את סעיפים 15 ו-16 לחוק שעניינם בקשה להעלאת מחירים, כך שהוועדה תהיה מוסמכת לשנות את מחירו של מצרך מפוקח לפי פרק ו' לחוק ובכלל זאת להוריד את מחירו.
 - ח. להבהיר את סמכותם של ועדת המחירים ושל המפקחים על המחירים לדרוש מכל עוסק ידיעות, מסמכים, פנקסים, דוחות, חשבונות וכיוצא באלה שלדעת ועדת המחירים יש בהם כדי להבטיח את ביצוע הפיקוח בנוגע לכל מצרך ושירות לרבות לגבי מצרך ושירות שאינו מפוקח, בין היתר, לשם בחינת הכנסתו לפיקוח.
 - ט. לתקן את החוק כך שייקבע שעל אף האמור בחוק חופש המידע, ועדת המחירים לא תהיה רשאית לגלות את המידע והנתונים העסקיים-מסחריים המגיעים אליה אגב פעולות הפיקוח ואלו יישמרו בסוד, למעט במקרים מסוימים אשר ייקבעו בהמשך הליך החקיקה שיעשה בתיאום עם משרד המשפטים.
4. להטיל על שר האוצר לבצע את תיקוני החקיקה ליישום החלטה זו ולשלבם במסגרת חוק התוכנית הכלכלית לשנת 2015.

ייעול מנגנון הפיקוח על המחירים

הצעה להחלטה

מחליטים:

לייעל את מנגנון הפיקוח על המחירים, בדרך של הסדרת סמכויות הגופים המפקחים והתאמתן למציאות הכלכלית העדכנית, יצירת מדיניות אחידה לגבי אופן הפיקוח על המצרכים והשירותים, הגברת השקיפות לציבור, וייעול האכיפה והבקרה של יישום הוראות חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו – 1996 (להלן - "החוק" או "חוק הפיקוח"), כל אלה באמצעות הצעדים הבאים:

1. להסדיר את ממשקי העבודה שבין המפקחים ליושב ראש ועדת המחירים שהוקמה לפי סעיף 3 לחוק (להלן - "הוועדה" או "וועדת המחירים") כדי שאמון על פעילותה, ולשם כך להסמיכו לקבל מידע מהמפקחים בנוגע להליכי הפיקוח והאכיפה הנוגעים למצרכים ושירותים המפוקחים על ידם.

2. להטיל על יושב ראש ועדת המחירים לפעול כדלקמן:

א. להקים בתוך שנה מערכת ניהול מרכזית ממוחשבת למעקב ובקרה על פעולות יישום הפיקוח, לרבות על מועדי ביצוע בדיקות ועדכון מחירי מצרכים ושירותים וכן על מועדים לקבלת החלטות הנוגעות לפיקוח.

ב. במטרה להגביר את השקיפות והמעורבות הציבורית, להקים בתוך שנה חודשים אתר אינטרנט של ועדת המחירים, אשר יציג את רשימת כלל המצרכים והשירותים המפוקחים על פי חוק הפיקוח, לרבות מחירים וכן את החלטות הוועדה והמפקחים. אתר האינטרנט יאפשר לציבור להציע הצעות, להעיר הערות ולהגיש תלונות בנוגע לפיקוח על המחירים.

ג. להתוות ולכתוב בתוך שנה חודשים נהלי עבודה לוועדה, אשר יתייחסו לכלל ענפי הפיקוח, ובכלל זה: כללים בדבר מעבר בין רמות הפיקוח השונות; מעקב אחרי רמת המחירים של מוצרים שיצאו מפיקוח; קריטריונים לקבלת החלטה על הכנסה או הוצאה של מוצר מפיקוח; תדירות עדכון מחירים. קווים מנחים אלה יעודכנו מפעם לפעם.

ד. לוודא שהפיקוח על המצרכים, והשירותים השונים יבוצע על בסיס מתודולוגיה משותפת ואחידה ככל הניתן ובשים לב למאפייני ענפי הפיקוח השונים.

ה. למנות בתוך שלושה חודשים מרכז כללי לוועדה שתפקידו יהיה, בין היתר, לעקוב אחר פעולות הפיקוח, לבקרו ולסייע בביצוע הפעולות המפורטות בסעיפים א'-ד' לעיל. מרכז עבודת הוועדה יהיה עובד משרד האוצר ויהיה כפוף ליו"ר הוועדה.

3. לתקן את חוק הפיקוח כדלקמן:

א. במטרה לעודד את התחרות ולהגדיל את מגוון המוצרים לצרכן, לתקן את הגדרת "מצרך דומה" בחוק כך שזו תכלול מצרך שמבחינת השימוש בו והרכבו הוא בעל תכונות דומות למצרך המפוקח, אף אם אינו זהה מכל הבחינות, אם בנוסף לכך הוא מיוצר על ידי חברה בעלת נתח שוק משמעותי בשוק הרלוונטי כפי שייקבע על ידי הוועדה בהתאם לשוק הרלוונטי, ועלות ייצורו דומה לעלות ייצורו של המצרך המפוקח.

- ב. במטרה להגביר את האכיפה של יישום הוראות החוק, לתקן את החוק כך שתקבע בו סמכות מנהלית להטיל סנקציה כספית מסוג עיצומים כספיים על הפרה של הוראות החוק.
- ג. לתקן את פרק ז' לחוק שעניינו "דיווח על רווחיות ומחירים", ולהסמיק את ועדת המחירים, אם ראתה צורך בכך ובהתאם לאמות מידה שייקבעו, להטיל צו אישי בהתאם לפרק ז', כך שחובת הדיווח לפי פרק זה תוטל על יצרן מסוים או על קמעונאי מסוים בהתאם להחלטת הוועדה, ולא על סוגי מצרכים.
- ד. לתקן את סעיף 19 לחוק שעניינו מתכונת הדיווח על פי פרק ז', כך שהוראה בדבר מתכונת הדיווח לפי הפרק האמור תיעשה בידי המפקח על המחירים בהסכמת הוועדה וכי הודעה כאמור לא תהיה טעונה פרסום ברשומות.
- ה. לתקן את סעיף 29א(א) לחוק שעניינו הוראות לעניין קיום מערכת חשבונאית נפרדת ולהסמיק את ועדת המחירים להורות ליצרן או לקמעונאי לנהל מערכת חשבונאית שתאפשר בדיקה נפרדת של מצרכים, שירותים או מגזרי פעילות שונים, לרבות מלאים וכמויות לשם השגת מטרות הפיקוח לפי פרקים ה', ו' או ז' אם ללא הפרדה שכזו הוועדה לא תוכל לבצע את עבודתה, זאת במקום הסמכות הנתונה היום לשרים.
- ו. במטרה לאפשר לוועדה לקבל החלטה מושכלת המבוססת על תשתית עובדתית מלאה, לתקן את המועדים המצוינים בפרק ו' לחוק שעניינו "בקשה להעלאת מחירים" כדלקמן:
1. לתקן את סעיף 15 (ב) לחוק כך שלמפקח יינתנו שישים יום לבחינת הבקשה להעלאת מחיר וכן אפשרות להאריך את המועד למתן החלטתו, באישור הוועדה, בשלושה חודשים נוספים אם המפקח יידרש לנתונים נוספים;
 2. לתקן את סעיף 16 (ג) לחוק כך שלוועדה יינתנו שישים יום למתן החלטתה וכן אפשרות להאריך את המועד למתן החלטתה בשלושה חודשים נוספים אם הוועדה תידרש לנתונים נוספים.
- ז. לתקן את סעיפים 15 ו-16 לחוק שעניינם בקשה להעלאת מחירים, כך שהוועדה תהיה מוסמכת לשנות את מחירו של מצרך מפוקח לפי פרק ו' לחוק ובכלל זאת להוריד את מחירו. שינוי כאמור ייעשה לאחר שהוגשה בקשה לשינוי מחירו של מצרך אם הועדה מצאה כי קיימת הצדקה לשינוי המחיר.
- ח. להבהיר את סמכותם של ועדת המחירים ושל המפקחים על המחירים לדרוש מכל עוסק ידיעות, מסמכים, פנקסים, דוחות, חשבוניות וכיוצא באלה שלדעת ועדת המחירים יש בהם כדי להבטיח את ביצוע הפיקוח בנוגע לכל מצרך ושירות לרבות לגבי מצרך ושירות שאינו מפוקח.
4. להטיל על שר האוצר לבצע את תיקוני החקיקה ליישום החלטה זו ולשלבם במסגרת חוק התוכנית הכלכלית.

דברי הסבר

רקע כללי :

מטרת הצעת החלטה זו לייעל את מנגנון הפיקוח על המחירים, ולהבטיח שלוועדת המחירים ולמפקחים במשרדים יהיו הסמכויות והכלים המתאימים לפקח בצורה המיטבית ולוודא שהמצרכים והשירותים המפוקחים נמכרים לציבור במחיר הוגן. מוצע לבצע צעדים להגברת השקיפות והמעורבות הציבורית, לשיפור הניטור ולהגברת האחידות באופן הפיקוח על המצרכים והשירותים. במשך השנים נוצרו הבדלים ניכרים באופן יישום הפיקוח על המחירים בין המשרדים השונים האחרים על המצרכים והשירותים השונים, בין השאר על רקע המאפיינים הייחודיים של כל ענף פיקוח, ושיטות שונות לפיקוח שהתפתחו באופן מבוזר במשרדים השונים. מצב זה, מקשה על בנייה של גוף ידע אחיד אשר יוכל לתרום לפיתוח עבודת הפיקוח בכל ענף וענף. על כן, מוצע להטיל על יו"ר וועדת המחירים להביא לכך ששיטת הפיקוח בענפים השונים תהיה אחידה ככל הניתן ולצורך כך להקים מערכת ניהול מרכזית ממוחשבת למעקב ובקרה על פעולות יישום הפיקוח וכן להתוות ולכתוב נהלי עבודה לוועדה אשר יתייחסו לכלל ענפי הפיקוח.

הצעה זו, לביצוע שינויים באופן הפיקוח על המחירים באה, בין השאר, על רקע המלצת הוועדה לשינוי חברתי כלכלי, שאומצה בהחלטת ממשלה מספר 3985 מיום 18.12.2011, לפיה יש לעדכן את שיטת הפיקוח על המחירים, ועל רקע חוות הדעת שהגיש מבקר המדינה מספטמבר 2012 בנושא הפיקוח על המחירים, שכוללת המלצות שהחלטה זו מאמצת.

בנוסף, חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, תשנ"ו – 1996, המגדיר את סמכויות ועדת המחירים והמפקחים במשרדי הממשלה להטיל פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, לא תוקן זמן רב ובמהלך השנים האחרונות התגלו מספר סוגיות אשר בהן החוק אינו מטפל באופן מיטבי. משום כך נוצר צורך לבצע בו מספר שינויים על מנת להתאים אותו למציאות הכלכלית הנוכחית.

א. ההגדרה בחוק ל"מוצרים דומים" רחבה ביותר, ומחייבת הטלת פיקוח גם על מוצרים המיוצרים על ידי חברות בעלות נתח שוק קטן או שהמוצר אינו בעל מבנה עלויות זהה למוצר המפוקח, כך שהטלת רגולציית הפיקוח על מוצרים אלו לא משרתת את מטרות החוק, ואף עשויה להקטין את פוטנציאל התחרות ואת מגוון המוצרים בשוק המוצר הרלוונטי. לפיכך, מוצע לתקן את ההגדרה.

ב. על מנת לייעל את מנגנוני האכיפה של החוק ולייתר את העלויות והזמן הכרוכים בניהול הליך פלילי מוצע להקנות למפקחים סמכות להטיל עיצומים כספיים בשל הפרת הוראות החוק, וזאת במקביל לסמכויות האחרות ולאחריות הפלילית הקבועות כיום בחוק.

ג. הוראות פרק ז' לחוק שעניינו "דיווח על רווחיות ומחירים", קובעות שהטלת צו על פי פרק זה היא על מצרך מסוים כך שהטלתו של צו כזה, מחייבת למעשה את כלל הנוגעים למצרך חובת דיווח בעוד שלעיתים יש צורך בהטלת צו רק על יצרן מסוים או על קמעונאי מסוים ולפיכך מוצע לתקן פרק זה ולהסמיק את ועדת המחירים, אם ראתה שיש צורך בכך, להטיל צו אישי.

ד. מוצע לתקן את סעיפים 19 ו-29א (א) לחוק ולהסמיק את המפקח על המחירים או ועדת המחירים לפי העניין לקבוע את מתכונת הדיווח ולהורות על קיום מערכת חשבונאית נפרדת למוצר המפוקח, במקום הסמכות הנתונה כיום לשרים.

ה. הוראות פרק ו' לחוק שעניינו "בקשה להעלאת מחירים" קובעות כי אם רמת הפיקוח על מוצר מסוים תהיה על פי פרק זה, הרי שהמבקש להעלות את מחירו יגיש בקשה למפקח.

הוראות החוק קובעות מועדים קצרים ביותר למתן תשובה והחלטה של המפקח ושל ועדת המחירים בהתאם לעניין, כאשר בפועל לשם בחינה מעמיקה וקבלת החלטה מושכלת על בסיס תשתית עובדתית מלאה נדרש זמן ארוך יותר. לכן מוצע להאריך מועדים אלה, למועדים סבירים המתאימים למציאות.

1. אם המפקח או ועדת המחירים מצאו לאחר בחינת הבקשה כי יש להוריד את מחירו של המוצר, אין בידם כיום סמכות להורות כן ולפיכך נדרש להעביר בצו שרים את המוצר באופן זמני לפיקוח על פי פרק ה' לחוק ואז להוריד בצו את מחירו. לאור זאת מוצע לתקן את הוראות פרק ו' ולתת לוועדת המחירים סמכות גם להוריד את מחירו של המוצר במידה ומצאה שיש לעשות כן.

2. חלק מהסמכויות המהותיות לצורך הפיקוח על המחירים אינן מנוסחות באופן בהיר ורחב דיו בחוק ועל כן מוצע להבהיר סמכויות אלו.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

ייעול הפיקוח על המחירים צפוי להביא לכך שהמחירים שבהם נמכרים המצרכים והשירותים המפוקחים יהיו הוגנים לצרכנים ובמקביל יבטיח תשואה הוגנת ליצרנים.

תקציב

אין עלות תקציבית משמעותית.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין.

עמדת המשרדים האחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

משרד הכלכלה – טרם התקבלה עמדת המשרד.

משרד החקלאות –

1. מבקשים לקבוע פוזיטיבית כי נתונים מסחריים גולמיים שהועברו לפי חוק לגורמי הפיקוח הם סודיים. לצורך יישום החוק, נמסר לגורמי הפיקוח מידע מסחרי ייחודי מפורט, מתוך הבנה שלא ייעשה בו שימוש אלא למטרות שלשמן נמסר. לאחרונה נמצא, כי ההגנה המוענקת לפי חוק חופש המידע למידע מסחרי מסוג זה אינה מספקת, ובתי המשפט נוטים לחייב את המדינה בגילוי.

מהנתונים שהובאו למשרד החקלאות נמצא כי גילוי מידע זה יביא בסבירות גבוהה להתחמקות של החברות המפוקחות ממסירת מידע, ולפגיעה באפקטיביות הפיקוח. נוכח ייחודיותו של מנגנון הפיקוח על מחירים והצורך לקבל מידע מסחרי בעל ערך רב לצורך יישומו, מוצע לקבוע הוראה מפורשת לפיה מידע שנמסר לגורמי הפיקוח הוא מידע שמסירתו לאחר אסורה לפי דין. מנגד, וכדי להבטיח שקיפות בעבודת הוועדה והמפקחים, מוצע לחייב בפרסום החלטות ופרוטוקולים של ועדת המחירים, ללא נתונים

מסחריים כאמור.

2. ככל שייקבעו סנקציות מנהליות דוגמת עיצומים כספיים, שסכומם קבוע בחוק, יש להבטיח שאמצעי אכיפה אלה יוכלו להתאים לסוגים שונים של מוצרים ושירותים שעליהם ניתן להחיל פיקוח לפי החוק. בשל השונות הרבה בין סוגי המוצרים והשירותים המפוקחים, יש חשש שקביעת אמצעי אכיפה אחיד של עיצום כספי יהיה לא מידתי במקרים מסוימים או לא אפקטיבי במקרים אחרים, בשל כך, בעת חקיקת החוק יש לתת את הדעת לכך שאמצעי האכיפה שייקבעו צריכים להתאים לקשת רחבה של שווקים בעלי מאפיינים שונים ולאפשר גמישות והתאמה של סוג הסנקציה והיקפה לגורם המפוקח, ולסוג המוצר או השירות המפוקח.

3. הקצאת תקנים מתאימים לביצוע משימות הפיקוח לפי החוק - במסגרת ההצעה מוצע להרחיב את תפקידי המפקח על המחירים במשרדים המקצועיים ולהטיל עליו חובות שונות. במשרד החקלאות לא קיים תקן ייעודי לנושא. במסגרת ההחלטה יש להבטיח הקצאת תקנים מתאימים לצורך ביצוע משימות הפיקוח לפי החוק החדש.

תשובת משרד האוצר-

1. לעניין סעיף שמירת סודיות הנתונים, הנושא נבדק מול משרד המשפטים, ומשרד האוצר יבחן הכנסת סעיף מתאים לחוק בהמשך הליכי החקיקה בתיאום עם משרד המשפטים.
2. לעניין התאמת הסנקציות המנהליות לסוגים השונים של המצרכים והשירותים המפוקחים - הטלת עיצומים כספיים משתנה בהתאם לסוג ההפרה והמפר. משכך, ברי, שבעת חקיקת החוק יינתן לכך משקל וייקבע מדרג של עיצומים כספיים בהתאם להפרות ולמפרים השונים.
3. בנוגע להוספת תקנים לצורך משימות הפיקוח - העניין יידון במסגרת דיוני התקציב בין המשרדים ולא במסגרת החלטה זו.

משרד התשתיות -

1. מבקשים לתקן את החוק ולבטל את הצורך באישור ועדת הכלכלה לצורך קביעת מה נכלל בהגדרת "מחיר".
2. בנוגע לסעיף 2 ג' להצעת ההחלטה - נטען כי חלק מהנהלים אשר מוטל על יושב ראש ועדת המחירים להתוות ולכתוב (כגון כללים בדבר מעבר בין רמות הפיקוח השונות) מוסדרים בהוראות החוק וכי יש פגיעה בשיקול דעתם של הגופים המוסמכים.
3. בנוגע לסעיף 2 ג' להצעת ההחלטה - מבקשים לקבוע כי מפקח יוכל לסטות מהמנגנון האחד שייקבע ככל שהוא אינו מתאים למנגנון הפיקוח הספציפי וזאת תוך נימוק הסטייה.
4. בנוגע לסעיף 3 ח' להצעת ההחלטה - מבקשים כי הסמכות לדרישת מידע תהיה נתונה גם למפקחים וכן מוצע להבהיר, כי הסמכות לדרוש מידע בנוגע למצרך מסוים תהיה גם במקרה שבו נבחן הצורך בהטלת פיקוח על מצרך זה.
5. בנוסף, מוצע להוסיף לחוק סעיף בדבר שמירת סודיות הנתונים המועברים לוועדת המחירים ולמפקחים.

6. מתנגדים להסמכת יושב ראש וועדת המחירים לקבל מידע מהמפקחים בנוגע להליכי הפיקוח ולהקמת מערכת ניהול מרכזית ממוחשבת.
7. מבקשים כי מרכז הוועדה לא יהיה חבר וועדת המחירים.
8. מבקשים להבהיר למי תינתן הסמכות המנהלית להטיל עיצומים כספיים.
9. בנוגע לתיקון פרק ז' בחוק כך שתינתן אפשרות להטיל צו אישי על יצרן מסוים או על קמעונאי מסוים, נטען כי אפשרות זו סותרת את מהות החוק.
10. מבקשים להבהיר כי כל פגיעה בסמכות השרים טעונה את אישורם.

תשובת משרד האוצר-

1. בנוגע לתיקון הגדרת "מחיר"- הנושא יישקל בהמשך הליך החקיקה.
2. נהלי העבודה שייכתבו יהיו במקביל להוראות החוק והם אינם באים להחליף את הוראות החוק.
3. המתודולוגיה האחידה והמשותפת תיושם בשינויים המתחייבים ובהתאם למאפייני ענפי הפיקוח השונים.
4. מקובל- הנוסח תוקן בהתאם.
5. ראה התייחסות לעיל (סעיף 1 להערות משרד החקלאות).
6. ההערה לא מקובלת שכן מטרת סעיף זה בהחלטה להביא לייעול מנגנון הפיקוח ויצירת מדיניות אחידה לגבי אופן הפיקוח על מצרכים והשירותים, כאשר הגורם שרואה את מלוא התמונה הבין-משרדית הוא יושב ראש וועדת המחירים.
7. מקובל.
8. העניין ייבחן ויובהר בעת חקיקת החוק.
9. לטעמנו הוראה זו אינה סותרת את מהות החוק וישנם מצבים שבהם ישנה הצדקה כלכלית ומשפטית להטיל צו אישי לפי פרק ז'. ממילא האפשרות להטיל צו אישי תיבחן בוועדה והטלת צו מסוג זה תעשה בהתאם לאמות מידה שייקבעו והיא תינתן במקביל לאפשרות הקיימת היום בחוק להטיל פיקוח לפי פרק ז' על מצרך.
10. יובהר כי הצעת ההחלטה מתייחסת לסמכות טכנית בלבד הנתונה כיום לשרים כמפורט בסעיפים 3 ד' ו- ה' להצעת ההחלטה והצעת ההחלטה תובא לאישור הקבינט והממשלה.

משרד החינוך –

מבקשים כי לא תהיה אכיפה של האחדה בשיטת הפיקוח, בשים לב לכך שבהחלטה מצוין כי האחדת מתודולוגיית הפיקוח תהיה ככל הניתן בשים לב למאפייני ענפי הפיקוח השונים.

תשובת משרד האוצר-

ההערה מקובלת ונוסח הצעת המחליטים משקף זאת.

משרד התחבורה –

1. לאור העובדה שישנם תעריפים מפוקחים אשר נקבעים שלא על פי ניתוח עלויות או שיעורי רווחיות מבוקש שתחומים מסוימים יוחרגו מהמתודולוגיה האחידה המוצעת בסעיף 2 ד' להצעת ההחלטה.
2. הכנסת סעיף שמירה על סודיות הנתונים המועברים לוועדת המחירים ולמפקחים.
3. החלת המתודולוגיה האחידה של חישוב המחיר המפוקח תיעשה בהדרגה.

תשובת משרד האוצר-

1. כפי שמצוין בהחלטה המתודולוגיה המשותפת האחידה תיושם בשינויים המתחייבים ובהתאם למאפייני ענפי הפיקוח השונים.
2. סעיף סודיות- ראה התייחסות לעיל (סעיף 1 להערות משרד החקלאות).
3. קביעת מתודולוגיה אחידה כפי שנכתב בגוף ההחלטה תיעשה בשים לב למאפייני ענפי הפיקוח השונים ותיתן לכך ביטוי.

משרד הבריאות-

1. בנוגע לסעיף 2 ה' להצעת ההחלטה- יש לקבוע כי מרכז הוועדה יהיה הגורם המקצועי בתחומי, קרי, נציג המשרד ולא נציג משרד האוצר.
2. בנוגע לסעיף 3 ג' להצעת ההחלטה - אנו לא רואים לנכון כי יש "להטיל צו אישי" מטעם ועדת המחירים על גורמים המפוקחים על פי פרק ז' (כלל יצרני תכשירי GSL למשל) וכי יש להשאיר את הפיקוח על פי סוג מצרך ולא על פי הגורם המפוקח.
3. בנוגע לדרישה להעברת מידע ושמירה על סודיות – יש להבהיר מהו המידע שיועבר, כיצד יועבר וכן מיהם הגורמים החשופים למידע. ראוי להגן על מוסרי המידע ולשמור כי נתונים מסחריים לא יועברו לגורמים חיצוניים.
4. בנוסף יש לייצר ממשק רשמי להעברת נתונים מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לכלל הגורמים הרלוונטיים שכן במרבית התחומים בעת קביעת מחירים נעשה שימוש במדדי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

תשובת משרד האוצר-

1. המרכז הכללי של הוועדה יהיה נציג משרד האוצר שכן תפקידו יהיה לרכז את עבודת כלל וועדות המחירים בנוגע לכלל המצרכים והשירותים המפוקחים, במטרה ליצור אחידות בעבודת הוועדה על הרכביה השונים, כמתואר בהחלטה.
2. האפשרות להטיל צו אישי לפי פרק ז' לחוק תינתן לוועדה במקביל לסמכות הנתונה לה כיום להטיל צו על מצרך מסוים.
3. ראה התייחסות לעיל (סעיף 1 להערות משרד החקלאות).
4. הנושא ייבדק, אולם יצוין כי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מפורסמים כבר כעת ואין כל בעיה לקבלם.

משרד להגנת הסביבה –

1. בנוגע לסעיף 2 ג' להצעת ההחלטה - מבוקש כי בנוסף לנהלי העבודה של וועדת המחירים ייקבעו נהלי עבודה אחידים גם למפקחים וזאת בתיאום עם הגורמים הרלוונטיים במשרדי הממשלה השונים, על מנת להסדיר את עצמאות שיקול דעתם של המפקחים ואופן התנהלותו מול יתר גורמי המשרד.
2. מוצע להרחיב המתודולוגיה האחידה בנושא הפיקוח על פי חוק הפיקוח גם בנוגע למוצרים ושירותים המפוקחים שלא על פי חוק זה כדוגמת מים וחשמל והכללת מוצרים אלו במערכת הניהול הממוחשבת שתוקם.
3. בנוגע לסעיף 3 ג' להצעת ההחלטה מבוקש להבהיר כי הסמכות למתן צו אישי תהיה מקבילה לסמכות להטיל צו חובת דיווח על מצרך מסוים.
4. בנוגע לסעיף 3 ה' להצעת ההחלטה- מוצע להרחיב את סמכות הוועדה להורות על ניהול מערכת חשבונאית נפרדת כך שתכלול גם הוראה לעניין מערכת נפרדת לניהול כמויות ומלאים, כך שניתן יהיה לבודד את הכמות של המוצר אשר נבחן הצורך בפיקוח עליו ולייחס את העלויות לכמויות המתאימות.

תשובת משרד האוצר-

1. נהלי העבודה שייקבעו יתייחסו, בין היתר, גם לעבודת המפקחים וממשק העבודה ביניהם לבין ועדת המחירים ויגובשו בשיתוף עימם.
2. הצעת ההחלטה עוסקת בנושא חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים בלבד.
3. האפשרות להטיל צו אישי לפי פרק ז' תינתן לוועדה במקביל לסמכות הנתונה לה כיום להטיל צו על מצרך מסוים.
4. ההערה מקובלת והנוסח תוקן בהתאם.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה מס. 3985 של ממשלה מיום 18.12.2011

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעתו של היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה מצורפת להצעת ההחלטה.

מוגש על-ידי שר האוצר

י"ז תמוז תשע"ד
15 יולי 2014

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

ייעול מנגנון הפיקוח על המחירים.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים.

כמפורט בדברי ההסבר להצעת ההחלטה.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

כמפורט בדברי ההסבר להצעת ההחלטה מוצע בהצעת ההחלטה לבצע מספר תיקונים בחוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים תשמ"ו-1986

הפיקוח על המחירים נעשה בצורה מדודה תוך איוון בין טובת הציבור ובין זכויות הקניין הפרטי, התיקון המוצע ישמר איוון זה.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

משרד הכלכלה – טרם התקבלה והיא תילקח בחשבון בתיאום עם היועץ המשפטי של משרד הכלכלה.

משרד החקלאות – בשים לב להערות שניתנו, אין מניעה משפטית.

משרד התשתיות – בשים לב להערות שניתנו, אין מניעה משפטית.

משרד החינוך – בשים לב להערות שניתנו, אין מניעה משפטית.

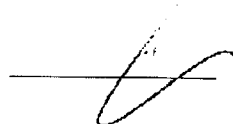
משרד התחבורה – בשים לב להערות שניתנו, אין מניעה משפטית.

משרד הבריאות – בשים לב להערות שניתנו, אין מניעה משפטית.

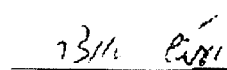
משרד להגנת הסביבה – בשים לב להערות שניתנו, אין מניעה משפטית.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

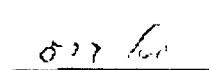
לאור האמור אין מניעה משפטית בקבלת ההחלטה המוצעת.

חתימה

תפקיד

שם

טיוטת חוק

הצעת חוק התוכנית הכלכלית לשנת 2015 (פרק __: פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים)

1. שם החוק המוצע

הצעת חוק התוכנית הכלכלית לשנת 2015 (פרק __: פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים)

2. מטרת החוק המוצע והצורך בו

חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, תשנ"ו – 1996 הקובע, בין היתר, את סמכויות ועדת המחירים והמפקחים במשרדי הממשלה להטיל פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, לא תוקן זמן רב. במהלך השנים האחרונות התגלו מספר סוגיות אשר בהן החוק אינו מטפל באופן מיטבי. משום כך נוצר צורך לבצע בו מספר שינויים על מנת להתאים אותו למציאות הכלכלית הנוכחית.

3. עיקרי החוק

עיקר 1- תיקון הגדרת מוצר דומה (סעיף 1)

תיקון הגדרת מוצר דומה כך שתכלול גם נתונים הנוגעים לעלות ייצורו של המוצר ולנתח השוק של היצרן שמייצר אותו.

עיקר 2 - דרישת מידע ונתונים לצורך עבודת הפיקוח (סעיפים 2, 5 ו-7 עד 8)

במסגרת התיקון לחוק מוצע להבהיר את סמכותם של המפקח על המחירים וועדת המחירים לדרוש מידע הנדרש להם לצורך פעולות הפיקוח, גם בנוגע למצרכים ושירותים שאינם מפוקחים על מנת שניתן יהיה לבחון את הצורך בהטלת פיקוח על מצרכים אלו. כמו כן מוצע לאפשר למפקח ולוועדת המחירים, לפי העניין להורות ליצרן או קמעונאי שחל עליו פיקוח על מתכונת הדיווח וכן להורות על קיום מערכת חשבונאית נפרדת שתאפשר בדיקה נפרדת של מצרכים, שירותים או מגזרי פעילות שונים.

עיקר 3- שמירת סודיות (סעיף 6)

הטלת פיקוח על מצרכים או שירותים מחייבת קבלת נתונים מהמפוקחים ובחינתם על ידי המפקחים על המחירים וועדת המחירים לשם מתן המלצתם לשרים, המדובר בנתונים רגישים מאוד המהווים סודות מסחריים ולהם ערך כלכלי רב, מוצע אם כן לתקן את החוק כך שייקבע כי נתונים אלו יישמרו על ידי ועדת המחירים בסוד ולא יועברו לכל גורם אחר.

עיקר 4 - עיצומים כספיים (סעיף 10)

האכיפה הקבועה כיום בחוק היא אכיפה פלילית. במטרה לייעל את מנגנוני האכיפה ולהתאימם לסוג ההפרות הקבועות בחוק, מוצע במסגרת התיקון לחוק להוסיף אמצעי אכיפה מנהליים באמצעות הטלת עיצומים כספיים.

העיצומים הכספיים יוטלו על הפרות מסוג הפקעת מחירים בניגוד לצו פיקוח על המחירים, הפרות של הוראות החוק בנוגע למצרכים ושירותים חדשים הדומים למצרכים ושירותים עליהם חל פיקוח ועל הפרות מסוג אי העברת מידע או נתונים שדרשו המפקח על המחירים או ועדת המחירים או אי קיום הוראות המפקח על המחירים בנוגע לקיום מערכת חשבונאית נפרדת.

גובה העיצום הכספי שיוטל על המפר יקבע בהתאם למחזור המכירות שלו בשנת הכספים האחרונה, כך שכל שמדובר בגוף בעל מחזור גדול יותר, גובה העיצום שיוטל עליו יהיה גבוה בהתאם.

במידה ולמפקח על המחירים ולוועדת המחירים לא יהיו נתונים על מחזור המכירות של הגוף המפר, העיצום יוטל בהתאם למחזור המכירות הנמוך ביותר.

4. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים.

בהתאם לתיקון המוצע יתוקנו סעיפים: 1, 15, 16, 19(א), 29, 29א(א)

יימחקו סעיפים: 38

יתווספו סעיפים: 4א, 27א, 27ב, 39א עד 39כ וכן תיווסף תוספת לחוק.

5. הממונה על התקציבים אינו מתנגד לחוק המוצע.

6. המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי) סמך את ידיו על נוסח החוק המוצע מבחינה משפטית.

7. השפעת החוק על תקציב המדינה וההיבט המנהלי

אין.

8. התייחסות משרדי הממשלה

משרד הכלכלה - עיקרי הערות שלא התקבלו והנימוק בתמצית: הטלת סנקציה פלילית על הפרת סעיף 29א(א) וכן הוספת איסור בדבר התניית השירות שבפיקוח ברכישת שירותים נוספים- התיקונים המבוקשים הינם תיקונים מהותיים וחורגים מהחלטת הממשלה.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - הערות שהתקבלו והוטמעו בנוסח המוצע: תוקן סעיף הסודיות כך שוועדת המחירים והמפקחים על המחירים לא יהיו רשאים לגלות את המידע שמתקבל אצלם המהווה סוד מסחרי.

משרד התשתיות הלאומיות האנרגיה והמים - עיקרי הערות שלא התקבלו והנימוק בתמצית: מציעים לתקן את סעיף 23 לחוק הפיקוח, כך שבמקום פרסום הצו ברשומות או בשני עיתונים יומיים יבוא פרסום באתר האינטרנט של המשרד הרלוונטי וכן לתקן את סעיף 18 לחוק כך שתנתן לשרים סמכות לקבוע בצו מועדי דיווח תקופתי על רווחיות תכופים יותר - התיקונים המבוקשים הינם תיקונים מהותיים וחורגים מהחלטת הממשלה.

משרד השיכון - עיקרי הערות שלא התקבלו והנימוק בתמצית: מבקשים להכניס לחוק סעיף האוסר התניית השירות שבפיקוח ברכישת שירותים נוספים - התיקון המבוקש הוא מהותי וחורג מהחלטת הממשלה.

משרד התחבורה - עיקרי הערות שלא התקבלו והנימוק בתמצית: מבקשים להתאים את סכומי העיצומים הכספיים גם לעוסקים במחזורים נמוכים - ההתייחסות לעוסקים במחזורים נמוכים תבוא לידי ביטוח בתקנות ההפחתה.

כמו כן התקבלו הערות התאחדות התעשיינים בישראל, שבחלקן חפפו את הערות הגורמים המפורטים לעיל. חלק מההערות הנוגעות לביטול הארכת המועדים הקבועים בפרק ו' לחוק, תיקון סעיף שמירת הסודיות ותיקון מנגנון העיצומים הכספיים, כך שתיווסף אפשרות למפקח

לדרוש התחייבות להימנע מביצוע עבירה מהמפר כתחליף להטלת עיצום כספי, הוטמעו בנוסח החוק וחלקן לא התקבלו.

בנוסף לכך בעקבות דיונים בין משרד האוצר ומשרד הכלכלה והחקלאות, הוחלט לערוך תיקונים בסעיפים 15-16 הנוגעים להארכת המועדים בדבר בקשה להעלאת מחירים, כפי שפורסמו בתזכיר ולהותיר את המועדים הקבועים בחוק כיום על כנם, תוך מתן סמכות לשר האוצר להאריך מועדים אלו.

כמו כן התקבלו מחלק מהמשרדים (חינוך, כלכלה וחקלאות) בקשות להקצאת תקנים נוספים בעקבות השינויים בחוק ובקשות אלו יידונו במסגרת דיוני התקציב שבין המשרדים.

9. להלן נוסח החוק ודברי ההסבר

הצעת חוק התוכנית הכלכלית לשנת 2015 (פרק : פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים)

תיקון חוק פיקוח — בחוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996¹ (בפרק זה - חוק על מחירי מצרכים ושירותים) פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים

(1) בסעיף 1, במקום ההגדרה "מצרך דומה" יבוא:

"מצרך דומה" - מצרך אשר מתקיימים בו כל אלה:

(1) מבחינת הרכבו והשימוש בו הוא בעל תכונות דומות למצרך

פלוני, אף אם אינו זהה לו מכל הבחינות ואף אם הוא שונה מאותו מצרך במשקלו, בגודלו, באריזתו או בשמו;

(2) עלות ייצורו דומה לעלות ייצורו של מצרך פלוני;

(3) הוא מיוצר בידי יצרן שהוא בעל נתח שוק משמעותי בשוק

הרלוונטי של מצרך פלוני, הכל בהתאם לקביעת ועדת המחירים;"

(2) אחרי סעיף 4 יבוא:

¹ ס"ח התשנ"ו, עמ' 192; התשס"ז, עמ' 79.

4א. המפקח או ועדת המחירים רשאים לדרוש מכל המחירים והמפקח עוסק ידיעות, מסמכים, פנקסים, דוחות, חשבונות לדרישת מסמכים או כל מידע אחר, בנוגע לכל מצרך או שירות לרבות מצרך או שירות שחוק זה לא הוחל עליו, הדרושים לשם ביצוע פיקוח לפי חוק זה או לשם בחינת החלת פיקוח כאמור; לעניין זה, "עוסק" - מי שמוכר מצרך או עושה שירות דרך עיסוק, לרבות יצרן."

(3) בסעיף 15-

(א) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב1) שר האוצר רשאי, לבקשת המפקח ואם ראה כי יש צורך בכך, להאריך את התקופות האמורות בסעיף קטן (ב), לגבי בקשת העלאה שהוגשה למפקח, בתקופה או בתקופות נוספות כפי שיורה; המפקח יודיע למבקש על הארכת התקופות לפי סעיף קטן זה."

(ב) בסעיפים קטנים (ג) ו-(ד), במקום "בסעיף קטן (ב)" יבוא "בסעיפים קטנים (ב) או (ב1)";

(ג) בסעיף קטן (ה)-

(1) ברישה, המילים "ביומים האחרונים של התקופות האמורות בסעיף קטן (ב)" - יימחקו;

(2) אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) על הורדת המחיר בשיעור שיורה המפקח באישור ועדת המחירים";

(4) בסעיף 16-

(א) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג1) שר האוצר רשאי, לבקשת ועדת המחירים ואם ראה כי יש צורך בכך, להאריך את התקופות האמורות בסעיף קטן (ג), לגבי בקשת העלאה שהדיון לגביה הובא בפני ועדת המחירים, בתקופה או בתקופות נוספות כפי שיורה; ועדת המחירים תודיע למבקש על הארכת התקופות לפי סעיף קטן זה."

(ב) בסעיף קטן (ד), במקום "או על סירוב להתיר העלאת מחיר" יבוא "על סירוב להתיר העלאת מחיר או על הורדת המחיר בשיעור";

(5) בסעיף 19(א), המילים "ובאישור השרים" – יימחקו;

(6) אחרי סעיף 27 יבוא:

"חובת סודיות 27א. (א) המפקח, וכן חברי ועדת המחירים, חברי ועדת הערר וכל אדם אחר שבעזרתו מבצע המפקח את תפקידיו לפי חוק זה, חייבים לשמור בסוד כל מידע שהוא סוד מסחרי כהגדרתו בסעיף 5 לחוק עוולות מסחריות, התשנ"ט-1999², שהגיע אליהם במסגרת תפקידם לפי חוק זה, לא לעשות בו שימוש ולא לגלותו לאחר, אלא לשם ביצוע תפקידיהם לפי חוק זה.

(ב) על גילוי מידע שהוא סוד מסחרי כאמור בסעיף (א) לא יחולו הוראות חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998³.

פרסום החלטות 27ב. המפקח וועדת המחירים יפרסמו את החלטותיהם הסופיות לפי חוק זה, באתר האינטרנט של המשרד שבתחום סמכותו המצרך או השירות שלגביו בוצעה ההפרה; אולם פרסום כאמור לא יכלול מידע שהוא סוד מסחרי כאמור בסעיף 27א(א).";

(7) בסעיף 29, במקום "מי שחל עליו צו לפי סעיף 12 או מי שחל עליו פרק ו"י יבוא "עושה שירות, יצרן, או קמעונאי שעל השירות שהוא עושה או על המצרך שהוא מייצר או מוכר, לפי העניין, חל פיקוח לפי פרקים ה' או ו"י";

(8) בסעיף 29א(א), במקום הקטע החל במילים "רשאים השרים" עד המילים "פרק ו"י יבוא "רשאית ועדת המחירים אם ראתה כי הדבר הכרחי לשם השגת מטרות הפיקוח לפי חוק זה ועל מנת שתוכל לבצע את תפקידה בצורה מיטבית, להורות לעושה שירות, ליצרן, או לקמעונאי שעל השירות שהוא עושה או על המצרך שהוא מייצר או מוכר, לפי העניין, חל פיקוח לפי פרקים ה', ו', או ז"י ובמקום "הכל כפי שיו"י יבוא "הכל כפי שתורה";

(9) סעיף 38 – בטל.

(10) אחרי סעיף 39 יבוא:

² ס"ח התשנ"ט, עמ' 146.
³ ס"ח התשנ"ח, עמ' 226.

פרק י' 1: אמצעי אכיפה מנהליים

סימן א': הטלת עיצום כספי

עיצום כספי

39א. (א) הפר אדם הוראה מההוראות לפי חוק זה, כמפורט להלן, רשאי המפקח על המחירים להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום כמפורט לגביו בטור א' בתוספת;

(1) מכר מצרך או עשה שירות במהלך עסקו במחיר העולה על המחיר הקובע, בניגוד להוראות סעיף 11(א)(1);

(2) מכר מצרך או עשה שירות במהלך עסקו במחיר שיש בו למוכר או לעושה השירות יותר מהרווח שנקבע, בניגוד להוראות סעיף 11(א)(2);

(3) מכר מצרך או עשה שירות במהלך עסקו במחיר הנמוך מן המחיר המזערי, בניגוד להוראות סעיף 11(א)(3);

(4) לא הגיש למפקח הודעה ובה תיאור מפורט של מצרך חדש שהוא מצרך דומה למצרך שחוק זה חל עליו ושל מצרכים אחרים מאותו סוג שהוא מוכר ומחיריהם, בניגוד להוראות סעיף 25(א);

(5) מכר מצרך חדש שהוא מצרך דומה למצרך שחוק זה חל עליו במחיר שאינו המחיר של המצרך האחר, ואם נקבע או הותר למצרך החדש מחיר אחר - במחיר שאינו המחיר שהותר או שנקבע למצרך החדש, בניגוד להוראות סעיף 25(ב);

(6) לא הגיש למפקח הודעה ובה תיאור מפורט של שירות חדש שהוא שירות דומה לשירות שחוק זה חל עליו ושל שירותים דומים שהוא נותן ומחיריהם, בניגוד להוראות סעיף 26(א);

(7) עשה שירות חדש שהוא שירות דומה לשירות שחוק זה חל עליו במחיר שאינו המחיר של השירות האחר, ואם נקבע או הותר לשירות החדש מחיר אחר - במחיר שאינו המחיר שהותר או נקבע לשירות החדש, בניגוד להוראות סעיף 26(ב).

(ב) הפר אדם הוראה מההוראות לפי חוק זה, כמפורט להלן, רשאית ועדת המחירים להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום כמפורט לגביו בטור ב' בתוספת:

(1) לא מסר מידע שנדרש למסור בידי המפקח או ועדת המחירים לפי הוראות סעיף 4א;

(2) לא קיים מערכת חשבונאית נפרדת בניגוד להוראת ועדת המחירים לפי סעיף 29א(א).

הודעה על כוונת 39ב. (א) היה למפקח על המחירים או לוועדת המחירים, לפי העניין, יסוד סביר להניח כי אדם הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה, כאמור בסעיף 39א (בפרק זה - המפר), ובכוונתם להטיל עליו עיצום כספי לפי אותו סעיף, ימסרו למפר הודעה על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי (בפרק זה - הודעה על כוונת חיוב).

(ב) בהודעה על כוונת חיוב יציין המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, בין השאר, את אלה:

(1) המעשה או המחדל (בפרק זה - המעשה), המהווה את ההפרה;

(2) סכום העיצום הכספי והתקופה לתשלומו;

(3) זכותו של המפר לטעון טענותיו בפני המפקח על המחירים או בפני ועדת המחירים, לפי העניין, לפי הוראות סעיף 39ג;

(4) הסמכות להוסיף על סכום העיצום הכספי בשל הפרה נמשכת או הפרה חוזרת לפי הוראות סעיף 39ה, והמועד שממנו יראו הפרה כהפרה נמשכת לעניין הסעיף האמור.

זכות טיעון 39ג. מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב לפי הוראות

סעיף 39ב רשאי לטעון טענותיו, בכתב, בפני המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, לעניין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולעניין סכומו, בתוך 30 ימים ממועד מסירת ההודעה, ורשאים המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, להאריך את התקופה האמורה בתקופה נוספת שלא תעלה על 30 ימים.

החלטת המפקח על 39ד. (א) המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, יחליטו, לאחר ששקלו את הטענות שנטענו לפי סעיף 39ג, אם להטיל על המפר עיצום כספי, ורשאים הם להפחית את סכום העיצום הכספי לפי הוראות סעיף 39ו.

המחירים או ועדת המחירים ודרישת תשלום

(ב) החליטו המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, לפי הוראות סעיף קטן (א) -

(1) להטיל על המפר עיצום כספי - ימסרו לו דרישה, בכתב, לשלם את העיצום הכספי (בפרק זה - דרישת תשלום), שבה יציינו, בין השאר, את סכום העיצום הכספי המעודכן ואת התקופה לתשלום;

(2) שלא להטיל על המפר עיצום כספי - ימסרו לו הודעה על כך, בכתב.

(ג) בדרישת התשלום או בהודעה, לפי סעיף קטן (ב), יפרטו המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, את נימוקי החלטתם.

(ד) לא טען המפר את טענותיו לפי הוראות סעיף 39ג, בתוך התקופה האמורה באותו סעיף, יראו את ההודעה על כוונת חיוב, בתום אותה תקופה, כדרישת תשלום שנמסרה למפר במועד האמור.

הפרה נמשכת 39ה. (א) בהפרה נמשכת ייווסף על העיצום הכספי
והפרה חוזרת הקבוע לאותה הפרה, החלק החמישים שלו לכל
יום שבו נמשכת ההפרה.

(ב) בהפרה חוזרת ייווסף על העיצום הכספי
הקבוע לאותה הפרה, סכום השווה לעיצום הכספי
כאמור; לעניין זה, "הפרה חוזרת" – הפרת הוראה
מההוראות לפי חוק זה כאמור בסעיף 39א, בתוך
שנתיים מהפרה קודמת של אותה הוראה שבשלה
הוטל על המפר עיצום כספי או שבשלה הורשע.

סכומים מופחתים 139. (א) המפקח על המחירים או ועדת המחירים,
אינם רשאים להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך
מהסכומים הקבועים בסימן זה, אלא לפי הוראות
סעיף קטן (ב).

(ב) שר האוצר, בהסכמת שר הכלכלה ושר
המשפטים, רשאי לקבוע מקרים, נסיבות
ושיקולים שבשלהם ניתן יהיה להטיל עיצום כספי
בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בסימן זה,
ובשיעורים שיקבע.

סכום מעודכן של 139. (א) העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעודכן
העיצום הכספי ביום מסירת דרישת התשלום, ולגבי מפר שלא טען
טענותיו בפני המפקח על המחירים או ועדת
המחירים, לפי העניין, כאמור בסעיף 39ד(ד) – ביום
מסירת ההודעה על כוונת חיוב; הוגש ערעור לבית
משפט שלום לפי סעיף 39ז, ועוכב תשלומו של
העיצום הכספי בידי המפקח על המחירים או בידי
ועדת המחירים, לפי העניין, או בידי בית המשפט -
יהיה העיצום הכספי לפי סכומו המעודכן ביום
ההחלטה בערעור.

(ב) סכומי העיצום הכספי הקבועים בתוספת יתעדכנו ב-1 בינואר בכל שנה (בסעיף קטן זה – יום העדכון), בהתאם לשיעור עליית המדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד שהיה ידוע ב-1 בינואר של השנה הקודמת; הסכום האמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 10 שקלים חדשים; לעניין זה, "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

(ג) המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, יפרסמו ברשומות הודעה על סכומי העיצום הכספי המעודכנים לפי סעיף קטן (ב).

המועד לתשלום העיצום הכספי 39ח. המפר ישלם את העיצום הכספי בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת התשלום כאמור בסעיף 39ד.

הפרשי הצמדה וריבית 39ט. לא שילם המפר עיצום כספי במועד, ייוספו על העיצום הכספי, לתקופת הפיגור, הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961⁴ (בפרק זה – הפרשי הצמדה וריבית), עד לתשלומם.

גביה 39י. עיצום כספי ייגבה לאוצר המדינה, ועל גבייתו תחול פקודת המסים (גביה)⁵.

סימן ב': התחייבות להימנע מהפרה

⁴ ס"ח התשכ"א, עמ' 192.
⁵ חא"י, כרך ב' עמ' (ע) 1374, (א) 1399.

הודעה על
האפשרות להגשת
התחייבות ועירבון

39יא. היה למפקח על המחירים או לוועדת המחירים, יסוד סביר להניח כי אדם הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה, כאמור 39ב(א) או (ב), לפי העניין, והתקיימו נסיבות שקבעה ועדת המחירים בנהלים באישור היועץ המשפטי לממשלה, רשאים הם להמציא למפר, במקום הודעה על כוונת חיוב, הודעה שלפיה באפשרותו להגיש למפקח על המחירים או לוועדת המחירים, לפי העניין, כתב התחייבות ועירבון לפי הוראות סימן זה, במקום שיוטל עליו עיצום כספי לפי הוראות סימן א'; בסעיף קטן זה, "היועץ המשפטי לממשלה" - לרבות משנה ליועץ המשפטי לממשלה שהיועץ המשפטי לממשלה הסמיכו לעניין זה.

תנאי ההתחייבות
וגובה העירבון

39יב. (א) בכתב ההתחייבות יתחייב המפר להפסיק את הפרת ההוראה כאמור בסעיף 39יא ולהימנע מהפרה נוספת של אותה הוראה, בתוך תקופה שיקבעו המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, ושתחילתה ביום מסירת ההודעה כאמור באותו סעיף קטן, ובלבד שהתקופה האמורה לא תעלה על שנתיים (בסימן זה - תקופת ההתחייבות).

(ב) המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, רשאים לקבוע בכתב ההתחייבות תנאים נוספים שעל המפר להתחייב ולעמוד בהם במהלך תקופת ההתחייבות במטרה להקטין את הנזק שנגרם מההפרה או למנוע את הישנותה.

(ג) בנוסף לכתב ההתחייבות יפקיד המפר בידי המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, עירבון בסכום העיצום הכספי שהמפקח על המחירים או ועדת המחירים היו רשאים להטיל על המפר בשל אותה הפרה, בהתחשב בקיומם של מקרים, נסיבות ושיקולים שנקבעו לפי סעיף 39ו(ב).

תוצאות הגשת כתב 39יג. הגיש המפר למפקח על המחירים או לוועדת התחייבות ועירבון המחירים כתב התחייבות ועירבון לפי סימן זה, או אי-הגשתם בתוך 30 ימים מיום מסירת ההודעה כאמור בסעיף

39א, לא יוטל עליו עיצום כספי בשל אותה הפרה; לא הגיש המפר למפקח על המחירים או לוועדת המחירים כתב התחייבות ועירבון בתוך התקופה האמורה, ימציאו לו המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, הודעה על כוונת חיוב בשל אותה הפרה, לפי סעיף 39ב.

הפרת התחייבות 39יד. (א) הגיש המפר כתב התחייבות ועירבון לפי סימן זה והפר תנאי מתנאי ההתחייבות, כמפורט בפסקאות שלהלן, יחולו ההוראות המפורטות באותן פסקאות, לפי העניין:

(1) המשיך המפר, במהלך תקופת ההתחייבות, להפר את ההוראה שבשל הפרתה נתן את כתב ההתחייבות - יחלטו המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, את העירבון וימציאו למפר דרישת תשלום בשל ההפרה הנמשכת כאמור בסעיף 39ה(א);

(2) חזר המפר והפר, במהלך תקופת ההתחייבות, את ההוראה שבשל הפרתה נתן את כתב ההתחייבות - יראו את ההפרה הנוספת כאמור כהפרה חוזרת לעניין סעיף 39ה(ב) ויחולו הוראות אלה:

(א) המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, ימציאו למפר הודעה על כוונת חיוב בשל ההפרה החוזרת;

(ב) שלחו המפקח על המחירים או ועדת המחירים דרישת תשלום בשל ההפרה החוזרת לפי הוראות סעיף 39ד(ב)(1) או שהמפר לא טען טענותיו בפני המפקח על המחירים או ועדת המחירים לעניין אותה הפרה כאמור בסעיף 39ד(ד), יחלטו המפקח על המחירים או ועדת המחירים את העירבון בנוסף להטלת העיצום הכספי בשל ההפרה החוזרת;

(3) הפר המפר תנאי מהתנאים הנוספים שנקבעו בכתב ההתחייבות כאמור בסעיף 39יב(ב) - יחלטו המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, את העירבון, לאחר שנתנו למפר הזדמנות לטעון טענותיו, בכתב, לעניין זה.

(ב) לעניין פרק זה יראו בחילוט העירבון לפי הוראות סעיף זה, כהטלת עיצום כספי על המפר בשל ההפרה שלגביה ניתן העירבון.

(ג) הופר תנאי מתנאי ההתחייבות כאמור בסעיף זה, והפר המפר פעם נוספת את ההוראה שבשל הפרתה נתן את כתב ההתחייבות, לא יאפשרו לו המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, להגיש כתב התחייבות נוסף לפי הוראות סימן זה, בשל אותה הפרה.

השבת העירבון 39טו. עמד המפר בתנאי כתב ההתחייבות שמסר לפי סימן זה, יוחזר לו, בתום תקופת ההתחייבות, העירבון שהפקיד, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום הפקדתו עד יום החזרתו.

סימן ג': שונות

עיצום כספי בשל 39טז. על מעשה אחד המהווה הפרה של הוראה הפרה לפי חוק זה ושל לפי חוק אחר מההוראות לפי חוק זה המנויות בסעיף 39א ושל הוראה מההוראות לפי חוק אחר, לא יוטל יותר מעיצום כספי אחד.

39יז. (א) על החלטה סופית של המפקח על המחירים או של ועדת המחירים לפי פרק זה ניתן לערער לבית משפט השלום שבו יושב נשיא בית משפט השלום; ערעור כאמור יוגש בתוך 30 ימים מיום שבו נמסרה למפר הודעה על ההחלטה.

(ב) אין בהגשת ערעור לפי סעיף קטן (א) כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי, אלא אם כן הסכימו לכך המפקח על המחירים או ועדת המחירים או שבית המשפט הורה על כך.

(ג) החליט בית המשפט לקבל ערעור שהוגש לפי סעיף קטן (א), לאחר ששולם העיצום הכספי לפי הוראות פרק זה, והורה על החזרת סכום העיצום הכספי ששולם או על הפחתת העיצום הכספי, יוחזר הסכום ששולם או כל חלק ממנו אשר הופחת, לפי העניין, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו, עד יום החזרתו.

39יח. (א) הטילו המפקח על המחירים או ועדת המחירים עיצום כספי לפי פרק זה, יפרסמו באתר האינטרנט של המשרד שבתחום סמכותו המצרך או השירות שלגביו בוצעה ההפרה את הפרטים שלהלן, בדרך שתבטיח שקיפות לגבי הפעלת שיקול דעתם בקבלת ההחלטה להטיל עיצום כספי:

- (1) דבר הטלת העיצום הכספי;
- (2) מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבות ההפרה;
- (3) סכום העיצום הכספי שהוטל;
- (4) אם הופחת העיצום הכספי - הנסיבות שבשלהן הופחת סכום העיצום ושיעורי ההפחתה;
- (5) פרטים אודות המפר, הנוגעים לעניין;
- (6) שמו של המפר - ככל שהמפר הוא תאגיד.

(ב) הוגש ערעור לפי סעיף 39 יז, יפרסמו המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, את דבר הגשת הערעור ואת תוצאותיו.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (א)(6), רשאים המפקח על המחירים או ועדת המחירים לפרסם את שמו של מפר שהוא יחיד, אם סברו שהדבר נחוץ לצורך אזהרת הציבור.

(ד) על אף האמור בסעיף זה, לא יפרסמו המפקח על המחירים או ועדת המחירים, פרטים שהם בגדר מידע שרשות ציבורית מנועה מלמסור לפי סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998, וכן רשאים הם שלא לפרסם פרטים לפי סעיף זה, שהם בגדר מידע שרשות ציבורית אינה חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור.

(ה) פרסום לפי סעיף זה בעניין עיצום כספי שהוטל על תאגיד יהיה לתקופה של ארבע שנים, ובנוגע לעיצום כספי שהוטל על יחיד – לתקופה של שנתיים; שר האוצר בהסכמת שר הכלכלה, יקבע הוראות לעניין הדרכים שימנעו, ככל האפשר, את אפשרות העיון בפרטים שפורסמו לפי סעיף זה לאחר שחלפה התקופה האמורה בסעיף קטן זה.

(ו) שר האוצר בהסכמת שר הכלכלה רשאי לקבוע דרכים נוספות לפרסום הפרטים האמורים בסעיף קטן (א).

שמירת אחריות פלילית 39 יט. (א) תשלום עיצום כספי או מתן כתב התחייבות וערבון לפי פרק זה, לא יגרעו מאחריותו הפלילית של אדם בשל הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה המנויות בסעיף 39 א, המהווה עבירה.

(ב) שלחו המפקח על המחירים או ועדת המחירים למפר הודעה על כוונת חיוב או המציאו לו הודעה על האפשרות להגיש התחייבות וערבון, בשל הפרה המהווה עבירה כאמור בסעיף קטן (א), לא יוגש נגדו כתב אישום בשל אותה הפרה, אלא אם כן התגלו עובדות חדשות, המצדיקות זאת.

(ג) הוגש נגד אדם כתב אישום בשל הפרה המהווה עבירה כאמור בסעיף קטן (א), לא ינקטו נגדו המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, הליכים לפי פרק זה בשל אותה הפרה, ואם הוגש כתב האישום בנסיבות האמורות בסעיף קטן (ב) לאחר שהמפר שילם עיצום כספי - יוחזר לו הסכום ששולם, לפי העניין, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלום הסכום, עד יום החזרתו.

תקנות 39. שר האוצר, בהסכמת שר הכלכלה ושר המשפטים, רשאי להתקין תקנות לביצוע הוראות פרק זה.

תוספת

(סעיף 39א)

בתוספת זו, "מחזור מכירות שנתי" - סך ההכנסות של המפר ממכירות בשנת המס שקדמה למועד הטלת העיצום הכספי.

סכום העיצום הכספי (בשקלים חדשים)		מחזור מכירות שנתי (במיליוני שקלים חדשים)
טור ב' הפרה המנויה בסעיף 39א(ב)	טור א' הפרה המנויה בסעיף 39א(א)	
5,000	10,000	עד 1
15,000	30,000	מעל 1 ועד 10
30,000	60,000	מעל 10 ועד 25
50,000	100,000	מעל 25 ועד 100
250,000	500,000	מעל 100 ועד 1,000
1,000,000	2,000,000	מעל 1,000
5,000	10,000	אם מחזור המכירות השנתי אינו ידוע

דברי הסבר

כללי חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו – 1996 (להלן - החוק), המסדיר את סמכויות ועדת המחירים והמפקחים במשרדי הממשלה להטיל פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, לא תוקן זמן רב ובמהלך השנים האחרונות התגלו מספר סוגיות אשר בהן החוק אינו מטפל באופן מיטבי. משום כך

נוצר צורך לבצע בו מספר שינויים על מנת להתאים אותו למציאות הכלכלית הנוכחית.

לפסקה 1 סעיף 1 לחוק מגדיר מצרך דומה כ"מצרך שמבחינת השימוש בו בידי רוכש סביר הינו בעל תכונות דומות ביותר למצרך פלוני, אף אם אינו זהה מכל הבחינות, ואף אם הוא שונה מאותו מצרך במשקלו, בגודלו, באריזתו או בשמו."

הגדרה זו רחבה ביותר ולמעשה אינה מאפשרת אכיפה יעילה של הפיקוח על המצרכים הדומים. בנוסף ההגדרה מחייבת הטלת פיקוח גם על מצרכים המיוצרים על ידי חברות בעלות נתח שוק קטן או על מצרך שאינו בעל מבנה עלויות זהה למצרך המפוקח, אף שהטלת פיקוח על מצרכים אלה אינה משרתת את מטרות החוק, ואף עשויה להקטין את פוטנציאל התחרות ואת מגוון המצרכים בשוק.

לפיכך מוצע להחליף את ההגדרה "מצרך דומה" כך שתכלול שני תנאים מצטברים נוספים (תנאי הנוגע לעלות הייצור של המצרך ותנאי הנוגע לנתח השוק של היצרן), בנוסף לתנאי הקבוע בהגדרה כיום.

לפסקה 2 עבודת הפיקוח על המחירים מושתתת על קבלת נתונים ובחינתם, אולם חלק מהסמכויות לדרישת מידע ונתונים אשר חיוניות לצורך הטלת פיקוח אינן מנוסחות באופן בהיר ורחב דיו בחוק.

על כן מוצע להבהיר סמכויות אלה מפורשות ולקבוע שהמפקח על המחירים שמונה לפי סעיף 2 לחוק (להלן - המפקח) וועדת המחירים שמונתה לפי סעיף 3 לחוק (להלן - ועדת המחירים) יהיו רשאים לדרוש מכל עוסק, מידע הדרוש לשם ביצוע פיקוח על מצרך או על שירות או לשם בחינת החלתו כאמור.

לפסקאות 3 ו-4 פרק ו' לחוק שעניינו בקשה להעלאת מחירים, קובע בסעיף 15 שבו כי אם נקבע בצו לפי סעיף 6 לחוק כי רמת הפיקוח על מצרך או על שירות מסוים תהיה לפי פרק זה, הרי שמי שמבקש להעלות את מחירו של אותו מצרך או שירות יגיש בקשה למפקח. בסעיף 15(ב) קבועים גם המועדים למתן תשובה והחלטה של המפקח לבקשה כאמור ובסעיף 16(ג) לחוק שעניינו דיון בוועדת המחירים קבועים המועדים למתן החלטתה של ועדת המחירים בעניין הבקשה, במידה שהמפקח הביא את הבקשה לדיון בפניה.

מאחר שבפועל ישנם מקרים שבהם לצורך בחינה מעמיקה וקבלת החלטה מושכלת על בסיס תשתית עובדתית מלאה נדרש פרק זמן ארוך יותר לקבלת ההחלטות כאמור, מוצע להסמיק את שר האוצר, לבקשת המפקח או ועדת המחירים, לפי העניין, להאריך את המועדים הקבועים בסעיפים אלה.

בנוסף לכך, בהתאם למצב כיום אם מצאו המפקח או ועדת המחירים, לאחר בחינת בקשה להעלאת מחירים, כי יש להוריד את מחירו של המצרך או השירות, אין בידם כיום סמכות להורות כן, ולפיכך נדרש במקרה כזה להעביר את המצרך או השירות המפוקח, באופן זמני, לפיקוח על פי הוראות פרק ה' לחוק שעניינו קביעת מחירים, ולהוריד בצו את מחירו. לאור זאת, מוצע לתקן את סעיפים 15(ה) ו-16(ד) לחוק ולהסמיק את המפקח ואת ועדת המחירים גם להוריד את מחירו של מצרך או של שירות שלגביו הוגשה בקשה להעלאת מחירים במידה שמצאו שיש לעשות כן.

לפסקה 5 סעיף 19 לחוק שעניינו מתכונת הדיווח, קובע כי המפקח בהסכמת ועדת המחירים ובאישור השרים כהגדרתם בסעיף 1 לחוק, רשאי להורות כי הדיווח יעשה בדרך ובאופן שיקבע, וכי הודעה על קביעה כאמור תפורסם ברשומות. המדובר בהוראה טכנית, ועל כן מוצע שהסמכות בעניין זה תינתן למפקח בהסכמת הוועדה וללא צורך בהסכמת השרים.

לפסקה 7 הטלת פיקוח על מצרכים או שירותים מחייבת קבלת נתונים מהגופים המפוקחים ובחינתם על ידי המפקחים וועדת המחירים, לשם מתן המלצתם לשרים.

המדובר בנתונים רגישים מאוד ובעלי ערך כלכלי רב, המהווים סוד מסחרי כהגדרתו בסעיף 5 לחוק עוולות מסחריות, התשנ"ט-1999, היינו: מידע עסקי, מכל סוג, שאינו נחלת הרבים ושאינו ניתן לגילוי כדין בנקל על ידי אחרים, אשר סודיותו מקנה לבעליו יתרון עסקי על פני מתחריו, ובלבד שבעליו נוקט אמצעים סבירים לשמור על סודיותו).

מוצע לקבוע הוראה שלפיה נתונים אלה שהגיעו למפקח, לוועדת המחירים או לכל אדם אחר שבאמצעותו מבצע המפקח את תפקידיו לפי החוק, במסגרת תפקידם, יישמרו בסוד ולא יועברו לכל גורם אחר, אלא לשם ביצוע תפקידיהם לפי החוק.

לפסקאות 8 ו-9 סעיף 29 לחוק שעניינו הוראות לעניין קיום מערכת חשבונאית נפרדת, קובע בסעיף קטן (א) כי השרים רשאים, אם ראו כי קיים צורך חיוני בכך משיקולים של טובת הציבור, לשם השגת מטרות הפיקוח לפי פרקים ה' או ו', להורות למי שחל עליו צו לפי סעיף 12 או למי שחל עליו פרק ו' לקיים מערכת חשבונאית שתאפשר בדיקה נפרדת של מצרכים, שירותים או מגזרי פעילות שונים.

על מנת לייעל את מנגנוני הפיקוח, מוצע לתקן את הסעיף הקטן האמור ולהסמיך את ועדת המחירים, במקום השרים, להורות על קיום מערכת חשבונאית נפרדת למצרך או לשירות המפוקח לרבות מצרך או שירות עליהם חל פרק ז'. כמו כן מוצע לתקן את סעיף 29 לחוק שעניינו דיווח על רווחיות ולהתאימו לתיקון האמור.

לפסקה 10 סעיף 38 לחוק שעניינו כופר, קובע לאמור:

"כופר 38. ראה המפקח כי אדם עבר על הוראה מהוראות חוק זה, רשאי הוא, באישור היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו ובהסכמת אותו אדם, לקחת מידו כופר כסף שלא יעלה על הקנס הגבוה ביותר שמותר להטילו בשל אותה עבירה; הוגש כתב אישום נגד האדם, אין לקבל כופר כסף בשל העבירה כל עוד לא הוחלט על עיכוב הליכי המשפט או על חזרה מן האישום בכפוף לקבלת הכופר. לאור הוספת מנגנון של אכיפה מינהלית בפרק י' לחוק, כמוצע בפסקה 11 כפי שיוסבר לעיל, מוצע לבטל סעיף זה.

לפסקה 11 על מנת לייעל את מנגנוני האכיפה של ההוראות לפי החוק ולהתאימם לסוגי ההפרות הקבועות בחוק, מוצע להוסיף לחוק פרק י' שעניינו אמצעי אכיפה מינהליים: עיצומים כספיים והתחייבות להימנע מעבירה.

מנגנוני האכיפה המינהליים יינקטו לגבי הפרות מסוג הפקעת מחירים בניגוד לצו פיקוח על המחירים; הפרות של הוראות החוק בנוגע למצרכים ושירותים חדשים הדומים למצרכים ושירותים שעליהם חל פיקוח ועל הפרות מסוג אי העברת מידע או נתונים שדרשו המפקח או ועדת המחירים או אי קיום הוראות המפקח בנוגע לקיום מערכת חשבונאית נפרדת.

גובה העיצום הכספי שיוטל על מי שביצע הפרות כאמור ייקבע בהתאם למחזור המכירות שלו בשנת המס שקדמה למועד הטלת העיצום הכספי, כך שכל שמדובר בגוף בעל מחזור גדול יותר, גובה העיצום הכספי שיוטל עליו יגדל בהתאם.

במידה שלמפקח על המחירים או לוועדת המחירים לא יהיו נתונים על מחזור המכירות של הגוף המפר, יוטל העיצום הכספי בהתאם למחזור המכירות הנמוך ביותר.

הקמת הרשות הלאומית למחקר, לפיתוח ולחדשנות טכנולוגית

מ ח ל י ט י ם ,

להסמיך את ועדת השרים לתיקוני חקיקה שהוקמה לפי החלטה ____ לאשר, על דעת הממשלה, את טיוטת החוק ליישום החלטת הממשלה מס' 2032 (חכ/35) מיום 28 בספטמבר 2014, ולשלבה במסגרת חוק התכנית הכלכלית לשנת 2015.

דברי הסבר

מוצע להסמיך את ועדת השרים לתיקוני חקיקה לאשר על דעת הממשלה את טיוטת החוק ליישום החלטת ועדת השרים לענייני חברה וכלכלה בעניין הקמת רשות לאומית למחקר, לפיתוח ולחדשנות טכנולוגית, מספר 2032 (חכ/35) (להלן – החלטת הקבינט החברתי-כלכלי). אישור זה יאפשר קיצור הליכי החקיקה ליישום ההחלטה הנזכרת ושילובה במסגרת חוק התכנית הכלכלית לשנת התקציב 2015.

לשם הנוחות מצופרים –

(3) החלטת קבינט הדיור ;

(4) הצעת ההחלטה, כפי שהועברה לוועדת השרים לענייני חברה וכלכלה, הכוללת דברי הסבר להצעת ההחלטה ואת חוות הדעת המשפטית שנלוותה לה.

על פי סיכום עם היועץ המשפטי לממשלה, ההצבעה על החלטה זו תיעשה בנפרד מההצבעה על תקציב המדינה.

עמדת היועץ המשפטי למשרד האוצר:

כמפורט בחוות הדעת להצעת ההחלטה, אין מניעה משפטית.

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 35/חכ של ועדת השרים לענייני חברה וכלכלה (קבינט חברתי-כלכלי) מיום 14.09.2014 אשר צורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה וקבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 28.09.2014 ומספרה הוא 2032(חכ/35).

2032(חכ/35). הקמת הרשות הלאומית למחקר, לפיתוח ולחדשנות טכנולוגית

מ ח ל י ט י ם, במטרה לקדם את החדשנות בתעשייה, לרבות התעשייה המסורתית, בדגש על התעשייה עתירת הידע בישראל, המהווה מנוע צמיחה עיקרי במשק הישראלי, ולנוכח מאפייניה הייחודיים – לרבות סביבה גלובלית-תחרותית עזה, מגוון תחומים טכנולוגיים, שינויים תכופים, תלות בתשתיות מתקדמות, בשווקים ובמקורות מימון זרים ועוד – כדלקמן:

1. לתקן את החוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה, התשמ"ד-1984 (להלן – החוק) לפי עקרונות אלה:

א. להקים את הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית, שתהווה תאגיד ציבורי עצמאי כשר לכל חובה, זכות ופעולה משפטית (להלן – הרשות). בביצוע תפקידיה תפעל הרשות כך שפעולותיה יהיו תואמות את מדיניות הממשלה בתחומי פעולתה של הרשות, כפי שתתקבל בהחלטותיה, או שייקבעו במסגרת מדיניות משרד הכלכלה ויימסרו בכתב, לרבות באמצעות המדען הראשי במשרד הכלכלה.

ב. לתקן את שם החוק כך שייקרא "החוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה, התשמ"ד-1984".

ג. חדשנות טכנולוגית תוגדר כמחקר או פיתוח כהגדרתם בחוק. הגדרת המונח "מוצר" בחוק תכלול גם תהליך או שירות.

ד. לרשות שתוקם יוקנו היכולות המקצועיות וגמישות מרבית בהיבטים שונים, כך שהאורגנים של הרשות יוכלו ליזום, לנהל ולעשות שימוש במגוון אמצעים שיסייעו

לקדם את החדשנות הטכנולוגית בתעשייה ברמה המקצועית הגבוהה ביותר, בקצב שמתאים לשוק וביעילות מרבית.

ה. מטרות החוק יכללו, בנוסף למטרות החוק כנוסחן בחוק הקיים, גם את עידוד הצמיחה, הגדלת הפיריון וקידום החדשנות הטכנולוגית בתחומי התעשייה בישראל.

ו. הרשות תפעל לשם הגשמת מטרות החוק, כולן או חלקן, לעידוד, קידום, תמיכה וסיוע לחדשנות הטכנולוגית בתעשייה לרבות התשתיות הנדרשות בתחומים אלה, במישרין או בעקיפין. הרשות תפעל, בין היתר, באמצעות מתן מענקים, הלוואות, פטורים, הנחות, קרנות, ערבויות שלא לפי חוק ערבויות המדינה התשי"ח-1958, לרבות ההטבות הקבועות בחוק כיום ומגוון הכלים והמסלולים המופעלים כיום על ידי המדען הראשי במשרד הכלכלה. נוסף על האמור, הרשות תהיה רשאית לפעול באמצעות העמדת כלי סיוע נוספים, והכל לשם הגשמת מטרות החוק (להלן – ההטבות).

ז. 1. יובהר, ככל שהדבר נדרש, כי, למעט אם נאמר הדבר במפורש בהחלטה זו, אין באמור בה כדי לגרוע –

א. מסמכויות המועצה להשכלה גבוהה והוועדה לתכנון ולתקצוב לפי כל דין ולפי החלטות הממשלה.

ב. מסמכויות הנתונות למשרדי הממשלה הקיימות לפי כל דין או לפי החלטות בדבר חלוקת סמכויות ושטחי פעולה מכוח סעיף 31 לחוק יסוד: הממשלה שנתקבלו עד ליום קבלת החלטה זו.

2. בנוסף, הצעת החוק תנוסח כך שיובהר בה כי אין בהקניית הסמכויות לפי החלטה זו כדי לצמצם מהתחומים ומשטחי הפעולה שניתן היה להקנות למשרדי הממשלה מכוח חלוקת סמכויות ושטחי פעולה בהתאם לחוק יסוד: הממשלה עד ליום קבלת החלטה זו.

ח. האורגנים של הרשות יהיו ראש הרשות, מועצת הרשות, המנהל הכללי של הרשות וועדות המחקר.

ט. ראש הרשות יהיה המדען הראשי במשרד הכלכלה שימנה שר הכלכלה באמצעות ועדה לאיתור מועמדים, והוא ישמש חבר ויושב ראש של המועצה וחבר ויושב ראש של ועדות המחקר.

- י. תפקידי המדען הראשי יכללו, בין השאר, לייצג לממשלה בכל הקשור ליישום מטרות החוק, בתוקף תפקידו כמדען ראשי; לעקוב אחר התהליכים והשינויים בחדשנות טכנולוגית בתעשייה בישראל ומחוצה לה; להמליץ לגורמים מאסדרים שונים להעניק הטבות בתחומים שבסמכותם או שהם ממונים על ביצועם, העשויות לסייע בהגשמת מטרות החוק; לדווח לממשלה, ובכלל זה לוועדת השרים לענייני מדע, טכנולוגיה וחלל, אחת לשנה, על ממצאי הרשות והמלצותיה ביחס לקידום החדשנות הטכנולוגית בתעשייה, ובאשר לפעולות הנדרשות על ידי הרשות והממשלה על מנת להגשים את מטרות החוק.
- יא. המדען הראשי ינהל במשרד הכלכלה יחידה אשר תעסוק בין היתר במדיניות ותכנון בתחומי החדשנות הטכנולוגית בתעשייה.
- יב. במועצת הרשות (להלן – המועצה) יהיו חברים המדען הראשי שישמש יושב ראש המועצה, עובד לשכת המדען הראשי שימנה המדען הראשי, עובד משרד הכלכלה שימנה מנכ"ל משרד הכלכלה, הממונה על התקציבים במשרד האוצר או נציג מטעמו, החשב הכללי במשרד האוצר או נציג מטעמו ושלושה נציגי ציבור. נציגי הציבור יהיו מי שמילאו או ממלאים תפקיד בכיר בתעשייה עתירת הידע או בתחום המימון של תעשייה זו או בתחום המחקר והפיתוח ובעלי מוניטין וותק בתחומים אלה. אחד מנציגי הציבור יהיה מי שכהן בעבר כמדען הראשי במשרד הכלכלה, למעט במקרה שלא ניתן למנות מועמד כאמור. כמו כן, אחד מנציגי הציבור יהיה מי שמילא תפקיד בכיר במחקר ופיתוח בתעשייה.
- יג. החלטות המועצה יתקבלו ברוב קולות של חברי המועצה המשתתפים בהצבעה; היו הקולות שקולים, יהיה ליושב ראש קול נוסף. הוראות סעיפים 14 עד 15 לחוק יחולו על המועצה וחבריה, בשינויים מחויבים.
- יד. נציגי הציבור ימונו על ידי שר האוצר ושר הכלכלה לאחר הליך של ועדה לאיתור מועמדים שבראשה יעמוד ראש הרשות. בוועדת האיתור יהיו חברים, בין היתר, נשיא התאחדות התעשיינים, שופט מחוזי בדימוס ונציג בכיר מהאקדמיה. הקריטריונים ייקבעו כך שיביאו לבחירת מועמדים אשר להם ניסיון רלוונטי משמעותי, וכך שתנאי הכשירות לכהונה יהיו לכל הפחות התנאים הקבועים

בסעיף 16א לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975. הקריטריונים ייקבעו על ידי המועצה. נציגי הציבור במועצה ימונו לתקופה של שלוש שנים עם אפשרות הארכה לשלוש שנים נוספות בלבד.

טו. לנציגי הציבור במועצה ישולם גמול כפי שיקבע שר האוצר.

טז. המועצה תמנה מנהל כללי לרשות (להלן – המנהל הכללי), לאחר הליך של ועדה לאיתור מועמדים שבראשה יעמוד ראש הרשות. המועמדים יאוותרו לפי קריטריונים שיקבע ראש הרשות בהסכמת הממונה על התקציבים במשרד האוצר. על מינוי המנהל הכללי לעמוד בדרישות הכשירות בסעיף 37(ב)-(ג) לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, והוא יעשה לאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים לפי חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975; למנהל הכללי יהיו כל סמכויות הניהול והביצוע ברשות, לרבות גיבוס תכניות עבודה ברשות, והוא יהיה נתון לפיקוח המועצה.

יז. אלה תפקידי המועצה:

1. לקבוע כלים ליישום המדיניות שנקבעה לפי חוק זה.
2. לפקח על התנהלותה היעילה והתקינה של הרשות.
3. לדון בתוכניות העבודה של הרשות, לאשרן ולעקוב אחר יישומן.
4. לאשר את התקציב המינהלי לפעילות הרשות.
5. לקבוע או לשנות את הוראות מסלולי הטבות ותנאיהן והיא רשאית להסמיך את ועדות המחקר לגבש נהלים ליישומן וביצוען.

6. לגבש נהלים ביחס לסדרי עבודת ועדות המחקר.

7. לבצע כל תפקיד אחר שהוקנה לה בחוק.

מבלי לגרוע מהאמור בסעיפים ז ו-מז, מסלולים שתכליתם העיקרית חדשנות טכנולוגית בתעשייה לא ייקבעו במשרד הכלכלה אלא במסגרת חוק זה ובכפוף להוראותיו. המועצה תהיה הארגון היחיד שיקבע מסלולים כאמור, למעט בכל הנוגע למסלולים של הקרן לקידום טכנולוגי כמשמעה בפרק ו' לחוק, ובכל הנוגע ליישום הסכמים בין-לאומיים.

יח. על מסלולי ההטבות שתקבע המועצה, לרבות מסלולים אשר הופעלו על ידי המדען הראשי ערב תחילתו של תיקון זה, יחולו ההסדרים הקבועים בסעיפים 9א, 17(ד)-(ה),

18(א), 18(2א), 19(א1), 22, 26, 34, 43 עד 45, 46(א) ו-47 לחוק, בשינויים המחויבים.

יט. בנוסף, במסגרת מסלולי ההטבות תקבע המועצה הוראות לעניין סוג ההטבה והיקפה; תנאים למתן ההטבות; דרכי הגשת הבקשה; מניעת כפל הטבה או מימון; אופן בדיקת הבקשות והדיון בהן; תנאים למתן אישור לביצוע ולתשלום; מועד מתן ההטבה והוראות לגבי זהותו של מי שרשאי לבצע הפעילות והחזרת הטבות. ההסדרים הקבועים בחוק בנושאים אלה יבוטלו.

כ. המועצה תשקול לגבי כל מסלול אם לקבוע הסדרים בין היתר בנוגע לנושאים אלה: הוראות לעניין דרישת ערובות להבטחת החזרת ההטבה והיתר לתשלום מקדמה על חשבון ההטבה, הוראה האם לנכות סכום בשיעור של 0.6 אחוזים מכל הטבה לפי המסלול בעת התשלום לזכאי לקבלת ההטבה, הידע המפותח לרבות לעניין הבעלות עליו, ייצור המוצר בישראל והוצאת ייצורו מחוץ לישראל לרבות תמורה בשל הוצאתו; ביצוע מחקר פיתוח או חדשנות טכנולוגית עבור אחר; עיכוב בתשלום ההטבות והוראות לעניין דיון חוזר בהחלטות. ההסדרים הקבועים בחוק בנושאים אלה יבוטלו, בכפוף לאמור בסעיף כו ו-לו להלן.

כא. כל ההסדרים שתקבע המועצה ייקבעו בשים לב למטרות החוק, לעקרונות שקיפות ולמנהל תקין.

כב. המועצה לא תקבע מסלול שאין בו כדי להביא, במישורין או בעקיפין, לפעילות של חדשנות טכנולוגית בתעשייה בישראל.

כג. לבחון אם יש מקום למחוק את סעיפים 47 עד 47ד לחוק ולתקן את החוק כך שיקבע כי:

1. ועדת מחקר רשאית שלא לדון בבקשות לקבלת הטבות של חברה:

- א. שיש לה חוב חלוט לרשות והיא מסרבת לשלמו. לעניין זה, חוב חלוט ייחשב כל אחד מאלה: חוב שלא ניתן להגיש בגינו ערעור או עתירה או חוב שלא שולם בתוך 90 ימים מיום דרישת התשלום בכתב על ידי הרשות. בנסיבות מיוחדות, רשאית ועדת המחקר לנקוט במקרים אלה גם באמצעים לפי סעיף קטן (ב).
- ב. הוגשו עתירה או ערעור בגין חוב, תדון ועדת

המחקר בבקשה אולם רשאית היא להתנות את מתן ההטבה, במידה ותאושר הבקשה, בכל אחד מאלה: הפקדת בטוחה להבטחת תשלום החוב לשביעות רצונה של הוועדה בשווי של עד גובה החוב או עיכוב תשלום סכומי ההטבה עד גובה החוב. עיכוב או בטוחה כאמור יידרשו עד להכרעה בעתירה או ערעור, וככל שהחברה נדרשת על פי ההכרעה לתשלום – עד התשלום האמור; על אף האמור לעיל, היה חלקו של החוב שבגיניו הוגשה העתירה או הערעור לא שנוי במחלוקת ובכל זאת לא שולם, רשאית ועדת המחקר שלא לדון בבקשות בהתאם לסעיף קטן (א).

ג. לא יהיה בתשלום חוב לעניין סעיפים (א)-(ב) כדי לפגוע בסעדים או זכויות העומדים לרשות החברה לטעון נגד החוב ששולם.

כד. לתקן את סעיף 14 לחוק שעניינו שמירת סודיות, כך שהסמכויות לפי סעיפים (א) ו-(ב) יהיו בידי ראש הרשות ומועצת הרשות, ומועצת הרשות תגבש נהלים לעניין שמירת הסודיות בעבודת הרשות והאורגנים שלה או גורמים הפועלים מטעמם ועבורם, ובכלל זה בקשות למתן הטבה ואישורים שניתנו לפי החוק; הרשות תקבע את הנהלים האמורים לעניין זה בשים לב לדיני הקניין הרוחני בישראל.

כה. לתקן את סעיף 18(א) לחוק, שעניינו דיווח של מקבל אישור ובעל שליטה לוועדת המחקר על שינוי בשליטה או בהחזקה, כך שוועדת המחקר תורה בנוהל על המועדים לדיווח על השינויים המפורטים בסעיף זה; לתקן את סעיף 18(א)(2) לחוק, שעניינו דיווח של מקבל אישור על הפיכת אזרח חוץ או חברת חוץ לבעלי עניין, כך שנוסח כתב ההתחייבות שעליו יחתום בעל העניין יפורסם באתר האינטרנט של הרשות.

כו. 1. המועצה תהיה רשאית לקבוע במסגרת מסלולי המועצה הוראות ביחס לדרישות בעלות על ידע וזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין רוחני. מבלי לפגוע בסמכויות המועצה, רשאית היא לקבוע כל הסדר ביחס לסוגיה זו:

א. ככלל מקבל האישור להטבה יהיה בעלים בידע

ובזכויות הנובעות ממנו. נקבעו הסדרים כאמור, תהיה רשאית המועצה לקבוע את היקף הדרישות ממקבל האישור ביחס לזכויות אלה, לרבות היקף הבעלות והעברתן לאחר בישראל או מחוצה לה כפוף לאמור בסעיפים כח ו-כט להלן.

ב. ביחס למסלול המועצה שמכוחו ניתנו אישורים לפי פרק ד' לחוק לפני תיקונו ומסלולי מועצה חדשים (שלא הופעלו על ידי לשכת המדען הראשי טרם תיקונו והפכו למסלולי מועצה לפי הוראות סעיף עח להלן), לא יוחל ככלל ההסדר כי מקבל האישור להטבה יהיה הבעלים בידע ובזכויות הנובעות ממנו אם תכנית המחקר המאושרת שלו כוללת הרשאה לשימוש בתוצר פעילות חדשנות טכנולוגית מטעם מוסד להשכלה גבוהה, וזאת לאחר קיום היועצות עם המועצה להשכלה גבוהה. בנוסף, ככלל לא יוחל הסדר שלעיל גם על תוצרי פעילות חדשנות טכנולוגית מטעם בתי חולים, תאגידי בריאות כהגדרתם בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 או מנהל המחקר החקלאי, אלא אם קבעה המועצה אחרת. יובהר כי מבלי לפגוע בחובות ההיועצות כמפורט לעיל, אין באמור בסעיף זה לפגוע בסמכות המועצה לקבוע כל הסדר ביחס לבעלות על ידע והזכויות הנובעות ממנו לרבות הדרישה כי הידע והזכויות הנובעות ממנו יהיו בבעלות מקבל ההטבה.

2. בכל המסלולים שייקבעו על ידי המועצה, יתחייב מקבל ההטבה לשמור על דיני הקניין הרוחני כפי שינהגו מעת לעת במדינת ישראל.

כז. לתקן את סעיף 19(ג) לחוק, שעניינו אישור להעברת ידע בתוך ישראל, כך שבמסלולי המועצה שבהם קבעה המועצה הוראות ביחס לבעלות על ידע וזכויות הנובעות ממנו, העברתן לאחר בתוך ישראל, לרבות חשיפת הידע או גילוי לגורם אחר, תתאפשר בתנאי שיחולו על מקבל הידע החובות לפי חוק זה של מקבל האישור לפי החוק או לפי ההוראות שקבעה המועצה ביחס לחובות שיחולו על מקבל הידע.

כח. לתקן את סעיף 19ב לחוק, שעניינו העברת ידע מחוץ

לישראל, כך שאם קבעה המועצה באחד ממסלולי המועצה הוראות ביחס לבעלות על הידע או הזכויות הנובעות ממנו, רשאית המועצה לקבוע הסדרים כתנאי להעברתו לאחר מחוץ לישראל, לרבות:

1. להסמיך את ועדת המחקר לקבל החלטה ביחס לאישור בקשות להעברת ידע הנובע מחדשנות טכנולוגית בתעשייה על פי בקשה מאושרת, שאינו המוצר שפותח במסגרת אותו מסלול, וכל זכות הנובעת ממנו; הסדרת חישוב ואופן התשלום בגין הוצאת הידע שקיבלה את אישור ועדת המחקר אשר ככלל תבוצע במזומן, אלא אם קבעה המועצה הוראות אחרות לעניין זה לרבות קביעת הוראות המאפשרות העברת ידע שלא כנגד תשלום כגון בחילופי ידע וכדומה; הוראות לעניין הסכום המרבי שישלם מקבל האישור בגין האישור להעברת הידע; אפשרות התייחסות שונה ביחס לתשלום במקרים של פירוק מחמת חדלות פירעון או כינוס נכסים של מקבל ההטבה.

2. לקבוע כי אם לא שולם תשלום כנדרש, ייוספו עליו הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961. תשלום ייגבה בדרך שגובים מס, ופקודת המסים (גביה) תחול כאילו היה מס כמשמעותו באותה פקודה.

3. לקבוע הוראות ותנאים לעניין מתן הרשאה מאת מקבל האישור לגורם מחוץ לישראל, לשימוש בידע, לרבות תשלום למדינה מאת מקבל האישור בתשלום אחד או לשיעורין בשל מתן ההרשאה כאמור.

4. לקבוע הסדרים לעניין חשיפת הידע או גילוי לגורם אחר מחוץ לישראל.

5. כל סכומי התשלומים שישולמו לפי סעיף זה ישמשו לעידוד וקידום חדשנות טכנולוגית בתעשייה.

כט. לקבוע כי במסלולי המועצה שבהם נקבעו הוראות ייצור בישראל והעברת ייצור מחוץ לישראל, תקבע המועצה הוראות לעניין אופן חישוב העברת הייצור של מקבל ההטבה, הסמכתה של ועדת המחקר, במקרים מיוחדים, לאשר למקבל הטבה לפי בקשתו, העברה של ייצור או מתן רישיון לייצור של מוצר שפותח במסגרת המסלול או הנובע ממנו.

- ל. לתקן את סעיף 20 לחוק, שעניינו הגשת דינים וחשבונות על ידי בעל אישור, כך שוועדת המחקר תורה בנוהל על המועד ואופן הגשת דין וחשבון על התקדמות המחקר והפיתוח ודין וחשבון כספי על הוצאות המחקר.
- לא. לתקן את סעיף 21(א) לחוק, שעניינו תשלום תמלוגים, כך שיחול על מסלולי המועצה שבהם נקבע כי מקבל ההטבה ישלם תמלוגים.
- לב. לתקן את סעיף 21(ג) לחוק כך שייקבע כי התמלוגים ישולמו בשיעורים ובהתאם להוראות שתקבע המועצה במסלול. יתר הוראות סעיף 21 לא יישנו.
- לג. לתקן את סעיף 22(ב) לחוק, שעניינו תשלום אגרה בבקשה לדיון חוזר, כך שיחול לעניין מסלולים שבהם קבעה המועצה הסדר לדיון חוזר.
- לד. לבטל את סעיפים 23-25 לחוק, שעניינם ערר, ועדת ערר וסדרי פעולותיה.
- לה. לתקן את סעיף 28(ג) לחוק, שעניינו סמכות השרים לקבוע כללים בדבר תוספת לשיעורים שקבעה ועדת המחקר באזורי עדיפות לאומית, כך שיחול רק על מסלול שמכוחו ניתנו אישורים לפי פרק ד' לחוק לפני תיקונו.
- לו. לבטל את סעיף 33 לחוק שעניינו הלוואות.
- לז. לתקן את סעיף 38(1) לחוק, שעניינו תקבולי הקרן לקידום טכנולוגי (בסעיף זה – הקרן), כך שייקבע כי תקבולי הקרן יכללו סכום של 0.6 אחוז ממסלול לפי פרק ד' טרם יום תחילתו של התיקון לחוק, וממסלולים שהמועצה קבעה בהם הוראה לעניין זה.
- לח. לתקן את סעיף 42(ב) לחוק, שעניינו קביעת כללים לעניין אופן יישומם של הסכמים הדדיים, כך שראש הרשות יורה בנוהל על אופן יישום כל הסכם לפי סעיף 42(א) לחוק או לפי האמור בסעיף סט להלן. נוהל כאמור יפורסם באתר האינטרנט של הרשות.
- לט. לבטל את סעיפים 42 א ו-42 ב לחוק, שעניינם הוראות לעניין זכויות הנובעות מידע במסגרת הסכמים בין-לאומיים והתקשרות עם חברה רב-לאומית.
- מ. לבחון את האפשרות לתקן את סעיף 47 לחוק, שקבועה בו עבירה פלילית על העברת ידע מחוץ לישראל ללא אישור ועדת המחקר או בניגוד לתנאי האישור, כך שהוראותיו יחולו רק על פעולה בניגוד להסדרים, הכוללים מגבלה בנוגע להעברה או אפשרות העברה של ידע שפותח,

שניתנו במסגרת מסלולי מועצה המאפשרים קביעת מגבלה כאמור, כפי שייקבע בחוק.

מא. לתקן את סעיף 48 לחוק, שעניינו פרסום כללים שקבעה ועדת המחקר ברשומות, כך שייקבע כי נהלי המועצה וועדות המחקר יפורסמו באתר האינטרנט של הרשות.

מב. לתקן את סעיף 49 לחוק, שעניינו פרסום מינויים לפי החוק ברשומות, כך שיחול על מינויים למועצה.

מג. לבטל את סעיף 50 לחוק שעניינו אצילת סמכויות.

מד. לתקן את סעיף 52 לחוק, שעניינו תקנות ואגרות, כך שייקבע כי השרים, בהתייעצות עם המועצה ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, יהיו רשאים להתקין תקנות רק לעניין קביעת אגרות, סכומיהן וטיפול בבקשות או כל שירות אחר הניתן על ידי הרשות או אחד מגופיה.

מה. דיון במועצה על אישור מסלולי הטבה או על שינויים במסלולים קיימים יתקיים רק אם נוכחים בו כל נציגי הממשלה במועצה. על אף האמור, דיון כאמור לא יידחה יותר משתי ישיבות עוקבות ובישיבה השלישית תהיה רשאית המועצה לדון ולהחליט בנושאים אלה, גם בהיעדר נציגי ממשלה, כולם או חלקם. היה ובישיבה השלישית התקבלה החלטה בדבר אישור או שינוי מסלול הטבה בהיעדר כל נציגי משרד הכלכלה או משרד האוצר, החלטת המועצה לא תיכנס לתוקף עד שתאושר על ידי השר שנציגיו לא נכחו.

מו. החליטה המועצה על אישור מסלול הטבה או על שינויו, תובא ההחלטה בפני השרים בתוך 7 ימים. השרים יהיו רשאים להתנגד בכתב להחלטה בתוך 14 יום מיום קבלת ההחלטה בלשכתם. במניין הימים יובאו ימי עבודה מלאים של הממשלה (לעניין זה: ימי עבודה מלאים לא יכללו ימי שבתון, חגים, חופשות מרוכזות וכיוצא בזה). אם לא התקבלה התנגדות כאמור, החלטת המועצה תיכנס לתוקף.

מז. אישור מסלולי הטבה חדשים עבור מחקר אקדמי המתבצע במוסדות להשכלה גבוהה אשר אינם כוללים השתתפות מימונית ישירה של גורם תעשייתי ידרשו כתנאי מקדים הסכמה של המועצה להשכלה גבוהה. אישור מסלולי הטבה חדשים למחקר במסגרת מוסדות להשכלה גבוהה או למחקר במרכזי מו"פ אזוריים הנתמכים על ידי משרד המדע, הטכנולוגיה והחלל, אשר

אינם כוללים השתתפות מימונית ישירה של גורם תעשייתי יידיש לתיאום עם שר המדע, הטכנולוגיה והחלל בטרם ייכנס לתוקף. אופן התיאום יסוכם בין המדען הראשי במשרד הכלכלה ובין מנכ"ל משרד המדע, הטכנולוגיה והחלל בתוך שישה חודשים מיום קבלת החלטה זו ובכפוף להסכמות הצדדים במועד החלטה זו.

מח. לרשות יהיו ועדות המחקר, אשר החברים בהן יהיו ראש הרשות, המנהל הכללי, עובד הרשות שימנה המנהל הכללי, עובד משרד הכלכלה שימנה מנכ"ל משרד הכלכלה, נציג הממונה על התקציבים במשרד האוצר ונציג החשב הכללי במשרד האוצר שימנה שר האוצר ושלושה נציגי ציבור. נציגי הציבור יהיו בעלי ניסיון משמעותי בתעשייה הרלוונטית לוועדת המחקר, כאשר לפחות אחד מהם יהיה בעל ניסיון בחדשנות בתעשייה הרלוונטית. נציגי הציבור ימונו על ידי ועדת משנה שתמנה המועצה. ראש הרשות יהיה יו"ר ועדת המשנה, ויהיו חברים בה מנהל הרשות ונציג משרד האוצר. המועצה רשאית לאשר, במסגרת ההוראות המסדירות את מסלולי ההטבות, שינויים בהרכב ועדות מחקר, למעט לגבי השתתפות נציגי הממשלה. בנוסף, תוכל המועצה למנות ועדות משנה לוועדות המחקר ולקבוע את סמכויותיהן.

מט. לנציגי הציבור בוועדות המחקר ישולם גמול כפי שיקבע שר האוצר במסלולים שבהם נקבע כי נציגי הציבור יקבלו גמול בגין השתתפותם, לפי נוהל שתקבע המועצה.

נ. המנהל הכללי ישמש ממלא מקום יושב ראש ועדת המחקר, אלא אם קבעה המועצה אחרת בהוראות המסלול לבקשת ראש הרשות; ראש הרשות יהיה רשאי למנות עובד יחידת המדען הראשי כממלא מקום זמני לעניין חברותו בוועדה, וכן יהיה רשאי לוותר על חברותו בוועדת מחקר באופן קבוע ובמקומו ימנה עובד יחידת המדען הראשי. ראש הרשות יהיה רשאי בכל עת לחזור ולהתמנות כחבר הוועדה.

נא. המניין החוקי לישיבות ועדת המחקר יהיה ארבעה חברי ועדה, ובהם יושב ראש הוועדה ולפחות נציג ממשלה אחד ונציג ציבור אחד. סעיף 10א(א) לחוק יתוקן בהתאם והוראות סעיפים קטנים (ג)-(ה) לחוק יחולו.

נב. ועדות המחקר יחליטו בדבר הענקת הטבות בהתאם לתנאי המסלול ולתקציב שהוקצה להפעלתו. הוועדות

יהיו רשאויות לקבוע תנאים למתן ההטבות לצורך יישום הוראות המסלול ובכלל זה תנאים מוקדמים ותנאים לביצוע, והכל כפוף להוראות המסלול. סעיף 10(א)(2) לחוק יימחק.

נג. ועדות המחקר לא יאשרו הטבות למי שאינו עומד בתנאי המסלול. כל שינוי בפעילות שאישרה הוועדה טעון אישורה מראש.

נד. הרשות תהיה רשאית, במקרים חריגים, וככל שיש הצדקות מקצועיות לכך, ולאחר אישור ראש הרשות, הממונה על התקציבים והחשבת הכללית באוצר, שיינתנו בכתב, לגייס הון בישראל ומחוצה לה כנגד חוב בלבד, ובתנאים נוספים, ככל שייקבעו על ידי הממונה על התקציבים והחשבת הכללית. יובהר כי מימון החוב לא יהיה מתמלוגים או מנכסי התאגיד. החליטה הרשות כאמור, תהיה החלטה זו טעונה אישור של השרים.

נה. נכסים שייצברו לרשות כתוצאה מהפעלתם של מסלולי הטבה, ינוהלו על ידי ועדה ייעודית לנושא זה (להלן – ועדת הנכסים). הרכב ועדת הנכסים יהיה זהה להרכב ועדת מחקר וההוראות החלות ביחס לוועדת המחקר יחולו ביחס לוועדה זו. לוועדת הנכסים תהיה הסמכות הבלעדית לבצע פעולות נדרשות לניהול נכסים אלו, ובכלל זה מכירה, העברה או מימוש של נכסים אלו. נוכחות כל נציגי הממשלה היא תנאי למניין חוקי בוועדת הנכסים.

נו. על אף האמור, בנסיבות ייחודיות רשאי שר האוצר להורות לוועדת הנכסים לפעול למכירה, העברה או מימוש הנכסים שנצברו ברשות כאמור, למעט לעניין זכויות בשותפות מוגבלת לפי סעיף נח להלן. הוראה כאמור תינתן לאחר שמועצת הרשות נתנה חוות דעתה בנושא, ולאחר שסבר שר האוצר כי אין בכך כדי לפגוע באופן משמעותי בהגשמת מטרות החוק.

נז. הרשות תהיה רשאית להיות שותף מוגבל בשותפות מוגבלת, ובלבד שיתקיימו בה תנאים אלה:

1. השותפות תהיה רשומה בישראל.
2. הדין שיחול על השותפות יהיה הדין הישראלי.
3. דירקטור, נושא משרה ובעל שליטה בשותף הכללי לא יהיה מי שהורשע בעבירה שמחמת חומרתה, מהותה או נסיבותיה אין הוא ראוי, לדעת השרים, להיות שותף יחד עם תאגיד ציבורי, וכן מי שתלוי

ועומד נגדו הליך בגין עבירה כאמור.

4. בשותפות לא יהיה חבר מי שהוגש נגדו כתב אישום בעבירה שמחמת חומרתה, מהותה או נסיבותיה אין הוא ראוי, לדעת השרים, להיות שותף יחד עם תאגיד ציבורי, וכן מי שתלוי ועומד נגדו הליך בגין עבירה כאמור.

5. דירקטור, נושא משרה ובעל שליטה בשותף הכללי או חבר בשותפות לא יהיה מי שהשרים, בהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה, סבורים כי נפל פגם בכשירותו או במהימנותו.

היה ובכוונת הרשות להפעיל מסלול הטבה שמכוחה תהפוך לשותף מוגבל כאמור בסעיף זה, הרשות תידע את נציגי התעשייה, לרבות התאחדות התעשיינים ועמדותיהם אשר יתקבלו תוך זמן סביר, יוצגו בפני המועצה והשרים בטרם תתקבל החלטה בעניין זה.

נח. הרשות תהיה רשאית להיות בעלת החזקות בשותף כללי בשותפות מוגבלת, באישור ראש הרשות, הממונה על התקציבים והחשב הכללי במשרד האוצר, ובלבד שיתקיימו בשותפות כל התנאים האמורים לעיל בסעיף נז, וכן כל אלה:

1. הרשות לא תהיה בעלת שליטה בשותף הכללי, לא תחזיק מחצית מכוח ההצבעה באסיפה הכללית שלו ולא תהיה לה הזכות למנות מחצית ממספר הדירקטורים בו.

2. דירקטור מטעם הרשות יתמנה בידי המועצה לאחר התייעצות של הרשות עם הוועדה לבדיקת מינויים הפועלת מכוח חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975. על דירקטור מטעם הרשות יחול פרק ג' לחוק החברות הממשלתיות, בשינויים המחויבים.

3. הרשות תהיה רשאית לדרוש מדירקטור מטעמה מידע וחומר בענייני השותפות.

היה ובכוונת הרשות להפעיל מסלול הטבה שמכוחה תהפוך לשותף מוגבל כאמור בסעיף זה, הרשות תידע את נציגי התעשייה, לרבות התאחדות התעשיינים ועמדותיהם אשר יתקבלו בתוך זמן סביר, יוצגו לפני המועצה והשרים בטרם תתקבל החלטה בעניין זה.

נט. לעניין מכירת החזקות הרשות בשותפות המוגבלת, בין החזקותיה כשותפה מוגבלת ובין החזקותיה בשותף

הכללי:

1. החלטה על מכירה כאמור תהיה החלטה של ועדת הנכסים של הרשות באישור המועצה.
2. יש להבטיח שהליך המכירה יהיה תחרותי, שוויוני ושקוף, אלא אם נקבעו בהסכם השותפות הוראות המעניקות יתרונות לשותף הכללי או לשותף מוגבל אחר.
- ס. שר האוצר יקבע את תנאי העסקתם של עובדי הרשות, בשים לב לרצון שלרשות יעמדו המנגנונים וההסדרים הנדרשים בנושאי כוח אדם, כדי לממש את יעדיה ואת העקרונות האמורים בהחלטה זו.
- סא. מועצת הרשות תמנה יועץ משפטי לרשות. היועץ המשפטי יהיה עובד הרשות. חוות דעתו של היועץ המשפטי, בשאלה משפטית, היא חוות הדעת המחייבת מבחינת הרשות לגבי המצב המשפטי הקיים; קבע היועץ המשפטי לממשלה או מי מטעמו קביעה אחרת מזו של היועץ המשפטי של הרשות, תחייב חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה או הגורם מטעמו.
- סב. החשב הכללי במשרד האוצר ימנה חשב לרשות, שיהיה עובד משרד האוצר. כל התחייבות, הזמנה, חוזה או הסכם המחייבים את הרשות בהוצאה כספית יהיו טעונים את אישור חשב הרשות.
- סג. לחשב הרשות יוקנו הסמכויות לפי פקודת המסים (גבייה) לצורך גביית חובות לפי החוק.
- סד. כל הסמכויות הנוגעות להסדרי חוב, לרבות כל שינוי באופן פירעון החוב, פירעונות מוקדמים, דחיית תשלום להלוואה, מחזור הלוואה, איחוד ופיצול לוחות סילוקין יהיו בידי מטה החשב הכללי או מי מטעמו.
- סה. התקציב השנתי של הרשות ימומן מתקציב המדינה ויהיה חלק מתקציב משרד הכלכלה תחת סעיף משרד הכלכלה בתחום פעולה נפרד.
- סו. התקציב המינהלי של התאגיד יהיה נפרד מתקציב הפעילות. לא תתאפשר המרה של תקציב הפעילות לתקציב המינהלי ללא אישור הממונה על התקציבים במשרד האוצר.
- סז. הכנסות הרשות מתמלוגים או ממקורות נוספים, למעט תרומות, ישולמו לאוצר המדינה וישמשו לעידוד החדשנות הטכנולוגית בתעשייה.

- סח. הרשות תהיה רשאית לקבל תרומות בהתאם לנהלים שתקבע באישור היועץ המשפטי לממשלה.
- סט. הרשות, באמצעות ראש הרשות, תהיה רשאית להתקשר עם גורמים מחוץ לישראל, ובכלל זה עם חברה רב לאומית, במטרה לעודד שיתוף פעולה בחדשנות טכנולוגית בין תאגידים תעשייתיים שהתאגדו בישראל ובין גורמים מחוץ לישראל לרבות בדרך של עידוד מיזמי חדשנות טכנולוגית משותפים, הקמת קרנות משותפות או ביצוע השקעות משותפות לחדשנות טכנולוגית לשם קידומן של מטרות החוק. ההסדר האמור לא יפגע בהוראות הקיימות של סעיף 42 לחוק, כפוף לאמור בסעיף לח לעיל. הסכמים כאמור יהיו באחריות הרשות ויופעלו על ידה.
- ע. הרשות תהיה רשאית להקים תאגיד כקרן משותפת בין-לאומית בין הרשות ובין ממשלות, משרדים ממשלתיים זרים או ארגונים בין-לאומיים בין ממשלתיים. החלטה כאמור וכן ההסכם בין הצדדים יובאו לאישור הממשלה על ידי השרים. התאגיד שיוקם יהיה כשר לכל זכות, חובה ופעולה משפטית. התאגיד יאורגן וינהל לפי ההסכם בין הצדדים. כל שינוי בהסכם יהיה טעון אישור ממשלה.
- עא. יישום הסכמי שיתוף פעולה במחקר ופיתוח שהיו באחריות המדען הראשי או שהופעלו על ידו ושנחתמו בטרם הקמת הרשות יופעלו בידי הרשות לאחר הקמתה.
- עב. סיכומים בין נציגי המדען הראשי ובין גורמי ממשלה אחרים יומחו לרשות.
- עג. הרשות תקיים את הנהלים הנדרשים ותנקוט בצעדים הדרושים על מנת לשמור על שקיפות ציבורית, כך שכלי הסיוע שבהם משתמשת הרשות וההחלטות המתקבלות במועצה בנושאי מסלולי ההטבה, יפורסמו באתר האינטרנט של הרשות לאחר כניסתם לתוקף, יעודכנו מפעם לפעם ויהיו פתוחים לעיון הציבור ללא תשלום. מסלולי המועצה יפורסמו באופן שיאפשר מעקב אחר שינויים במסלולים ותיעודם לאורך זמן.
- עד. בתזכיר החוק שיופץ ייכללו הוראות לעניין הממשל התאגידי ברשות שתוקם, לרבות הוראות לעניין חובת אמונים, חובת זהירות, עסקאות עם נושאי משרה, הוראות וחוקים רלוונטיים שיחולו על חברי מועצה ועל עובדי התאגיד, ועדת ביקורת, מבקר פנים, רואה חשבון

מבקר, אחריות המנהל הכללי, סמכויותיו והפיקוח עליו, תוקף פעולות וסדרי עבודה.

ע.ה. הרשות תעשה כל מאמץ כדי ליישב סכסוכים בינה ובין המדינה, חברה ממשלתית או תאגיד ציבורי אחר שלא על ידי הגשת תביעה לבית משפט, בהתאם למתווה הקבוע בהנחיות היועץ המשפטי לממשלה מספר 6.1202, ובשינויים המחויבים.

עו. הרשות תהיה גוף מבוקר כמשמעותו לפי סעיף 9(5) בחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958.

עז. פרסומי הרשות יהיו באתר האינטרנט של הרשות.

עח. כלל מסלולי ההטבה אשר הופעלו על ידי לשכת המדען הראשי, בין אם במסגרת החוק ובין אם לאו, קודם תיקונו של החוק, יראו אותם כהוראות המועצה, בשינויים המחויבים.

עט. לבטל את התוספת לחוק.

פ. להסדיר את הביקורת השיפוטית על החוק באמצעות תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000.

פא. לתקן את החוק כך שבמקום המילים "ראש המינהל" יבוא "ראש הרשות" או "המדען הראשי", לפי העניין.

2. להנחות את שר הכלכלה לקבוע את המדען הראשי כ"ממונה על סעיף תקציב" לפי פסקה (2) להגדרת "ממונה על סעיף תקציב" לפי חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, לעניין תחום הפעולה האמור.

3. להנחות את שר האוצר להביא לממשלה החלטה המסמיכה את המנהל הכללי של הרשות, לעניין תחום הפעולה של הרשות שבחוק התקציב, יחד עם חשב הרשות, לפעול בתקציב ההוצאה, ולהתחייב ביחס לתקציב ההרשאה להתחייב.

4. להטיל על רשות החברות הממשלתיות, ביחד עם הגורמים הרלוונטיים ובהתאם לתקנון עמותת מתימו"פ – מרכז התעשייה הישראלית למחקר ופיתוח (להלן – מתימו"פ), לבחון את מתווה הפירוק של מתימו"פ לאחר הקמת הרשות, ולבצע או לפעול לביצוע כל הפעולות הדרושות, לדעתה, לפירוק מתימו"פ ובכלל זה להביא לאישור הממשלה בתיאום עם משרד הכלכלה החלטה על פירוק מתימו"פ. ככלל, יוצע לעובדי מתימו"פ לעבוד ברשות באותם תנאי שכר כל עוד שהם כדין ובאותה מתכונת העסקה.

5. לקבוע כי לעובד מדינה שהוא עובד לשכת המדען הראשי ערב תחילת פעילותה של הרשות, יוצע להיקלט ברשות באותם תנאי שכר. עובד כאמור, שיבחר שלא לעבור לרשות, יועבר לתפקיד אחר

מזכירות הממשלה

במשרד הכלכלה, בהתאם לצרכי המערכת ובהתחשב בניסיון המקצועי שצבר במשרד, וכפוף לכללים הנהוגים בשירות המדינה לעניין העברת עובד בתוך המשרד וכן לעניין שמירת תנאי השכר של העובד.

6. כריתת הסכמים בין-לאומיים ע"י הרשות על-פי סמכותה לפי סעיף 1(סט) עם ממשלות, משרדים ממשלתיים זרים או ארגונים בינלאומיים בין-ממשלתיים, תהיה בהתאם לנהלים המקובלים בממשלה לחתימה על הסכמים בינלאומיים ואשרורם. סברה הרשות כי יש השלכות מדיניות להסכם בינלאומי בין הרשות לגורמים ממשלתיים זרים שאינם ממשלה, משרד ממשלתי או ארגונים בינלאומיים בין-ממשלתיים, תיידע הרשות את משרד החוץ על כך בטרם החתימה.
7. לקבוע כי לעניין תשלום מסים, ארנונות, אגרות ותשלומי חובה אחרים, דין הרשות כדין המדינה.
8. להטיל על שר האוצר ושר הכלכלה לבצע את תיקוני החקיקה הנדרשים במסגרת החלטה זו, ולשלבם במסגרת התכנית הכלכלית לשנת 2015.
9. תזכיר החוק יובא לפני ועדת השרים המיוחדת לעניין תיקוני חקיקה הנובעים מהתוכנית הכלכלית לשנת 2015. התזכיר ליישום החלטת ממשלה זו ישולב במסגרת חוק התכנית הכלכלית לשנת 2015.
10. תזכיר החוק ייכתב תוך שיתוף פעולה עם משרד המדע, הטכנולוגיה והחלל בנושאים הרלוונטיים.
11. יישום שינוי המבנה על פי החוק יושלם בתוך חצי שנה מיום סיום הליכי החקיקה ובכל מקרה לא יאוחר מיום 31.12.2015.

הקמת הרשות הלאומית למחקר, לפיתוח ולחדשנות טכנולוגית

הצעה להחלטה

מחליטים,

במטרה לקדם את החדשנות בתעשייה, לרבות התעשייה המסורתית, בדגש על התעשייה עתירת הידע בישראל, המהווה מנוע צמיחה עיקרי במשק הישראלי, ולנוכח מאפייניה הייחודיים – לרבות סביבה גלובלית-תחרותית עזה, מגוון תחומים טכנולוגיים, שינויים תכופים, תלות בתשתיות מתקדמות, בשווקים ובמקורות מימון זרים ועוד – כדלקמן:

1. לתקן את החוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה, התשמ"ד-1984 (להלן – החוק) לפי עקרונות אלה:

א. להקים את הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית, שתהווה תאגיד ציבורי עצמאי כשר לכל חובה, זכות ופעולה משפטית (להלן – הרשות). בביצוע תפקידיה תפעל הרשות כך שפעולותיה יהיו תואמות את מדיניות הממשלה בתחומי פעולתה של הרשות, כפי שתתקבל בהחלטותיה, או שייקבעו במסגרת מדיניות משרד הכלכלה ויימסרו בכתב, לרבות באמצעות המדען הראשי במשרד הכלכלה.

ב. לתקן את שם החוק כך שייקרא החוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה, התשמ"ד-1984.

ג. חדשנות טכנולוגית תוגדר כמחקר או פיתוח כהגדרתם בחוק. הגדרת המונח "מוצר" בחוק תכלול גם תהליך או שירות.

ד. לרשות שתוקם יוקנו היכולות המקצועיות וגמישות מרבית בהיבטים שונים, כך שהאורגנים של הרשות יוכלו ליזום, לנהל ולעשות שימוש במגוון אמצעים שיסייעו לקדם את החדשנות הטכנולוגית בתעשייה, ברמה המקצועית הגבוהה ביותר, בקצב שמתאים לשוק וביעילות מרבית.

ה. מטרות החוק יכללו, בנוסף למטרות החוק כנוסחן בחוק הקיים, גם את עידוד הצמיחה, הגדלת הפריור וקידום החדשנות הטכנולוגית בתחומי התעשייה בישראל.

ו. הרשות תפעל לשם הגשמת מטרות החוק, כולן או חלקן, לעידוד, קידום, תמיכה וסיוע לחדשנות הטכנולוגית בתעשייה לרבות התשתיות הנדרשות בתחומים אלה, במישרין או בעקיפין. הרשות תפעל, בין היתר, באמצעות מתן מענקים, הלוואות, פטורים, הנחות, קרנות, ערבויות שלא לפי חוק ערבויות המדינה התשי"ח-1958, לרבות ההטבות הקבועות בחוק כיום ומגוון הכלים והמסלולים המופעלים כיום על ידי המדען הראשי במשרד הכלכלה. נוסף על האמור, הרשות תהיה רשאית לפעול באמצעות העמדת כלי סיוע נוספים, והכל לשם הגשמת מטרות החוק (להלן – ההטבות).

ז. 1. יובהר, ככל שהדבר נדרש, כי, למעט אם נאמר הדבר במפורש בהחלטה זו, אין באמור בה כדי לגרוע –

א. מסמכויות המועצה להשכלה גבוהה והוועדה לתכנון ולתקצוב לפי כל דין ולפי החלטות הממשלה.

- ב. מסמכויות הנתונות למשרדי הממשלה, הקיימות לפי כל דין או לפי החלטות בדבר חלוקת סמכויות ושטחי פעולה מכוח סעיף 31 לחוק יסוד: הממשלה שנתקבלו עד ליום קבלת החלטה זו.
2. בנוסף, הצעת החוק תנוסח כך שיובהר בה כי אין בהקניית הסמכויות לפי החלטה זו כדי לצמצם מהתחומים ומשטחי הפעולה שניתן היה להקנות למשרדי הממשלה מכוח חלוקת סמכויות ושטחי פעולה בהתאם לחוק יסוד: הממשלה עד ליום קבלת החלטה זו.
- ח. האורגנים של הרשות יהיו ראש הרשות, מועצת הרשות, המנהל הכללי של הרשות וועדות המחקר.
- ט. ראש הרשות יהיה המדען הראשי במשרד הכלכלה שימנה שר הכלכלה באמצעות ועדה לאיתור מועמדים, והוא ישמש חבר ויושב ראש של המועצה וחבר ויושב ראש של ועדות המחקר.
- י. תפקידי המדען הראשי יכללו, בין השאר, ליעץ לממשלה בכל הקשור ליישום מטרות החוק, בתוקף תפקידו כמדען ראשי; לעקוב אחר התהליכים והשינויים בחדשנות טכנולוגית בתעשייה בישראל ומחוצה לה; להמליץ לגורמים מאסדרים שונים להעניק הטבות בתחומים שבסמכותם או שהם ממונים על ביצועם, העשויות לסייע בהגשמת מטרות החוק; לדווח לממשלה, ובכלל זה לוועדת השרים לענייני מדע, טכנולוגיה וחלל, אחת לשנה, על ממצאי הרשות והמלצותיה ביחס לקידום החדשנות הטכנולוגית בתעשייה, ובאשר לפעולות הנדרשות על ידי הרשות והממשלה על מנת להגשים את מטרות החוק.
- יא. המדען הראשי ינהל במשרד הכלכלה יחידה אשר תעסוק בין היתר במדיניות ותכנון בתחומי החדשנות הטכנולוגית בתעשייה.
- יב. במועצת הרשות (להלן – המועצה) יהיו חברים המדען הראשי שיכהן כיושב ראש המועצה, עובד לשכת המדען הראשי שימנה המדען הראשי, עובד משרד הכלכלה שימנה מנכ"ל משרד הכלכלה, הממונה על התקציבים במשרד האוצר או מי מטעמו, החשב הכללי במשרד האוצר או מי מטעמו, ושלושה נציגי ציבור. נציגי הציבור יהיו מי שמילאו או ממלאים תפקיד בכיר בתעשייה עתירת הידע או בתחום המימון של תעשייה זו או בתחום המחקר והפיתוח ובעלי מוניטין וותק בתחומים אלה. אחד מנציגי הציבור יהיה מי שכהן בעבר כמדען הראשי במשרד הכלכלה, למעט במקרה שלא ניתן למנות מועמד כאמור. כמו כן, אחד מנציגי הציבור יהיה מי שמילא תפקיד בכיר במחקר ופיתוח בתעשייה.
- יג. החלטות המועצה יתקבלו ברוב קולות של חברי המועצה המשתתפים בהצבעה; היו הקולות שקולים, יהיה ליושב ראש קול נוסף. הוראות סעיפים 14 עד 15א לחוק יחולו על המועצה וחבריה, בשינויים מחויבים.
- יד. נציגי הציבור ימונו על ידי שר האוצר ושר הכלכלה לאחר הליך של ועדה לאיתור מועמדים שבראשה יעמוד ראש הרשות. בוועדת האיתור יהיו חברים, בין היתר, נשיא התאחדות התעשיינים, שופט מחוזי בדימוס ונציג בכיר מהאקדמיה. הקריטריונים ייקבעו כך שיביאו לבחירת מועמדים אשר להם ניסיון רלוונטי משמעותי, וכך שתנאי הכשירות לכהונה יהיו לכל הפחות התנאים הקבועים בסעיף 16א לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975. הקריטריונים ייקבעו על

ידי המועצה. נציגי הציבור במועצה ימונו לתקופה של שלוש שנים עם אפשרות הארכה לשלוש שנים נוספות בלבד.

- טו. לנציגי הציבור במועצה ישולם גמול כפי שיקבע שר האוצר.
- טז. המועצה תמנה מנהל כללי לרשות (להלן – המנהל הכללי), לאחר הליך של ועדה לאיתור מועמדים שבראשה יעמוד ראש הרשות. המועמדים יאותרו לפי קריטריונים שיקבע ראש הרשות בהסכמת הממונה על התקציבים במשרד האוצר. על מינוי המנהל הכללי לעמוד בדרישות הכשירות בסעיף 37(ב)-(ג) לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, והוא ייעשה לאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים לפי חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975; למנהל הכללי יהיו כל סמכויות הניהול והביצוע ברשות, לרבות גיבוש תכניות עבודה ברשות, והוא יהיה נתון לפיקוח המועצה.
- יז. אלה תפקידי המועצה:

1. לקבוע כלים ליישום המדיניות שנקבעה לפי חוק זה.
 2. לפקח על התנהלותה היעילה והתקינה של הרשות.
 3. לדון בתוכניות העבודה של הרשות, לאשרן ולקבוע אחר יישומן.
 4. לאשר את התקציב המינהלי לפעילות הרשות.
 5. לקבוע או לשנות את הוראות מסלולי הטבות ותנאיהן והיא רשאית להסמיך את ועדות המחקר לגבש נהלים ליישומן וביצוען.
 6. לגבש נהלים ביחס לסדרי עבודת ועדות המחקר.
 7. לבצע כל תפקיד אחר שהוקנה לה בחוק.
- מבלי לגרוע מהאמור בסעיפים 2 ו-1מז, מסלולים שתכליתם העיקרית חדשנות טכנולוגית בתעשייה לא ייקבעו במשרד הכלכלה אלא במסגרת חוק זה ובכפוף להוראותיו. המועצה תהיה הארגון היחיד שיקבע מסלולים כאמור, למעט בכל הנוגע למסלולים של הקרן לקידום טכנולוגי כמשמעה בפרק ו' לחוק, ובכל הנוגע ליישום הסכמים בין-לאומיים.
- יח. על מסלולי ההטבות שתקבע המועצה, לרבות מסלולים אשר הופעלו על ידי המדען הראשי ערב תחילתו של תיקון זה, יחולו ההסדרים הקבועים בסעיפים 9א, 17(ד)-(ה), 18(א), 18(2א), 19(א), 22, 26, 34, 43 עד 45, 46(א) ו-47 לחוק, בשינויים המחויבים.
- יט. בנוסף, במסגרת מסלולי ההטבות תקבע המועצה הוראות לעניין סוג ההטבה והיקפה; תנאים למתן ההטבות; דרכי הגשת הבקשה; מניעת כפל הטבה או מימון; אופן בדיקת הבקשות והדיון בהן; תנאים למתן אישור לביצוע ולתשלום; מועד מתן ההטבה והוראות לגבי זהותו של מי שרשאי לבצע הפעילות; והחזרת הטבות. ההסדרים הקבועים בחוק בנושאים אלה יבוטלו.
- כ. המועצה תשקול, לגבי כל מסלול, אם לקבוע הסדרים בין היתר בנוגע לנושאים אלה: הוראות לעניין דרישת ערובות להבטחת החזרת ההטבה, והיתר לתשלום מקדמה על חשבון ההטבה, הוראה האם לנכות סכום בשיעור של 0.6 אחוזים מכל הטבה לפי המסלול בעת התשלום לזכאי לקבלת ההטבה, הידע המפותח לרבות לעניין הבעלות עליו, ייצור המוצר בישראל והוצאת ייצורו מחוץ לישראל לרבות תמורה בשל הוצאתו; ביצוע מחקר פיתוח או חדשנות טכנולוגית עבור אחר;

עיכוב בתשלום ההטבות והוראות לעניין דיון חוזר בהחלטות. ההסדרים הקבועים בחוק בנושאים אלה יבוטלו, בכפוף לאמור בסעיף כו ו-לז להלן.

כא. כל ההסדרים שתקבע המועצה ייקבעו בשים לב למטרות החוק, לעקרונות שקיפות ולמנהל תקין.

כב. המועצה לא תקבע מסלול שאין בו כדי להביא, במישרין או בעקיפין, לפעילות של חדשנות טכנולוגית בתעשייה בישראל.

כג. לבחון אם יש מקום למחוק את סעיפים 47 עד 47ד לחוק ולתקן את החוק כך שיקבע כי:

1. ועדת מחקר רשאית שלא לדון בבקשות לקבלת הטבות של חברה:

א. שיש לה חוב חלוט לרשות והיא מסרבת לשלמו. לעניין זה, חוב חלוט ייחשב כל אחד מאלה: חוב שלא ניתן להגיש בגינו ערעור או עתירה או חוב שלא שולם תוך 90 ימים מיום דרישת התשלום בכתב על ידי הרשות. בנסיבות מיוחדות, רשאית ועדת המחקר לנקוט במקרים אלה גם באמצעים לפי סעיף קטן (ב).

ב. הוגשו עתירה או ערעור בגין חוב, תדון ועדת המחקר בבקשה אולם רשאית היא להתנות את מתן ההטבה, במידה ותאושר הבקשה, בכל אחד מאלה: הפקדת בטוחה להבטחת תשלום החוב, לשביעות רצונה של הוועדה, בשווי של עד גובה החוב או עיכוב תשלום סכומי ההטבה עד גובה החוב. עיכוב או בטוחה כאמור יידרשו עד להכרעה בעתירה או ערעור, וככל שהחברה נדרשת על פי ההכרעה לתשלום – עד התשלום האמור; על אף האמור לעיל, היה חלקו של החוב שבגינו הוגשה העתירה או הערעור לא שנוי במחלוקת ובכל זאת לא שולם, רשאית ועדת המחקר שלא לדון בבקשות בהתאם לסעיף קטן (א).

ג. לא יהיה בתשלום חוב לעניין סעיפים (א)-(ב) כדי לפגוע בסעדים או זכויות העומדים לרשות החברה לטעון נגד החוב ששולם.

כד. לתקן את סעיף 14 לחוק שעניינו שמירת סודיות, כך שהסמכויות לפי סעיפים (א) ו-(ב) יהיו בידי ראש הרשות ומועצת הרשות, ומועצת הרשות תגבש נהלים לעניין שמירת הסודיות בעבודת הרשות והאורגנים שלה או גורמים הפועלים מטעמם ועבורם, ובכלל זה בקשות למתן הטבה ואישורים שניתנו לפי החוק; הרשות תקבע את הנהלים האמורים לעניין זה בשים לב לדיני הקניין הרוחני בישראל.

כה. לתקן את סעיף 18(א) לחוק, שעניינו דיווח של מקבל אישור ובעל שליטה לוועדת המחקר על שינוי בשליטה או בהחזקה, כך שוועדת המחקר תורה בנוהל על המועדים לדיווח על השינויים המפורטים בסעיף זה; לתקן את סעיף 18(א)(2) לחוק, שעניינו דיווח של מקבל אישור על הפיכת אזרח חוץ או חברת חוץ לבעלי עניין, כך שנוסח כתב ההתחייבות שעליו יחתום בעל העניין יפורסם באתר האינטרנט של הרשות.

כו. 1. המועצה תהיה רשאית לקבוע במסגרת מסלולי המועצה הוראות ביחס לדרישות בעלות על ידע וזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין רוחני. מבלי לפגוע בסמכויות המועצה, רשאית היא לקבוע כל הסדר ביחס לסוגיה זו:

א. ככלל מקבל האישור להטבה יהיה בעלים בידע ובזכויות הנובעות ממנו. נקבעו הסדרים כאמור, תהיה רשאית המועצה לקבוע את היקף הדרישות ממקבל האישור ביחס לזכויות אלה, לרבות היקף הבעלות והעברתן לאחר בישראל או מחוצה לה כפוף לאמור בסעיפים כח ו-כט להלן.

ב. ביחס למסלול המועצה שמכוחו ניתנו אישורים לפי פרק ד' לחוק לפני תיקונו ומסלולי מועצה חדשים (שלא הופעלו על ידי לשכת המדען הראשי טרם תיקונו והפכו למסלולי מועצה לפי הוראות סעיף עח להלן), לא יוחל ככלל ההסדר כי מקבל האישור להטבה יהיה הבעלים בידע ובזכויות הנובעות ממנו אם תכנית המחקר המאושרת שלו כוללת הרשאה לשימוש בתוצר פעילות חדשנות טכנולוגית מטעם מוסד להשכלה גבוהה, וזאת לאחר קיום היועצות עם המועצה להשכלה גבוהה. בנוסף, ככלל לא יוחל הסדר שלעיל גם על תוצרי פעילות חדשנות טכנולוגית מטעם בתי חולים, תאגידי בריאות כהגדרתם בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 או מנהל המחקר החקלאי, אלא אם קבעה המועצה אחרת. יובהר כי מבלי לפגוע בחובות ההיועצות במפורט לעיל, אין באמור בסעיף זה לפגוע בסמכות המועצה לקבוע כל הסדר ביחס לבעלות על ידע והזכויות הנובעות ממנו לרבות הדרישה כי הידע והזכויות הנובעות ממנו יהיו בבעלות מקבל ההטבה.

2. בכל המסלולים שייקבעו על ידי המועצה, יתחייב מקבל ההטבה לשמור על דיני הקניין הרוחני כפי שינהגו מעת לעת במדינת ישראל.

כז. לתקן את סעיף 19(ג) לחוק, שעניינו אישור להעברת ידע בתוך ישראל, כך שבמסלולי המועצה שבהם קבעה המועצה הוראות ביחס לבעלות על ידע וזכויות הנובעות ממנו, העברתן לאחר בתוך ישראל, לרבות חשיפת הידע או גילוי לגורם אחר, תתאפשר בתנאי שיחולו על מקבל הידע החובות לפי חוק זה של מקבל האישור לפי החוק או לפי ההוראות שקבעה המועצה ביחס לחובות שיחולו על מקבל הידע.

כח. לתקן את סעיף 19ב לחוק, שעניינו העברת ידע מחוץ לישראל, כך שאם קבעה המועצה באחד ממסלולי המועצה הוראות ביחס לבעלות על הידע או הזכויות הנובעות ממנו, רשאית המועצה לקבוע הסדרים כתנאי להעברתו לאחר מחוץ לישראל, לרבות:

1. להסמיך את ועדת המחקר לקבל החלטה ביחס לאישור בקשות להעברת ידע הנובע מחדשנות טכנולוגית בתעשייה על פי בקשה מאושרת, שאינו המוצר שפותח במסגרת אותו מסלול, וכל זכות הנובעת ממנו; הסדרת חישוב ואופן התשלום בגין הוצאת הידע שקיבלה את האישור ועדת המחקר אשר ככלל תבוצע במזומן, אלא אם קבעה המועצה הוראות אחרות לעניין זה לרבות קביעת הוראות המאפשרות העברת ידע שלא כנגד תשלום כגון בחילופי ידע וכדומה;

הוראות לעניין הסכום המרבי שישלם מקבל האישור בגין האישור להעברת הידע; אפשרות התייחסות שונה ביחס לתשלום במקרים של פירוק מחמת חדלות פירעון או כינוס נכסים של מקבל ההטבה.

2. לקבוע כי אם לא שולם תשלום כנדרש, ייוספו עליו הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, תשלום ייגבה בדרך שגובים מס, ופקודת המסים (גביה) תחול כאילו היה מס כמשמעותו באותה פקודה.

3. לקבוע הוראות ותנאים לעניין מתן הרשאה מאת מקבל האישור לגורם מחוץ לישראל, לשימוש בידע, לרבות תשלום למדינה מאת מקבל האישור בתשלום אחד או לשיעורין בשל מתן ההרשאה כאמור.

4. לקבוע הסדרים לעניין חשיפת הידע או גילוי לגורם אחר מחוץ לישראל.

5. כל סכומי התשלומים שישולמו לפי סעיף זה ישמשו לעידוד וקידום חדשנות טכנולוגית בתעשייה.

כט. לקבוע כי במסלולי המועצה שבהם נקבעו הוראות ייצור בישראל והעברת יצור מחוץ לישראל, תקבע המועצה הוראות לעניין אופן חישוב העברת היצור של מקבל ההטבה, הסמכתה של ועדת המחקר, במקרים מיוחדים, לאשר למקבל הטבה לפי בקשתו, העברה של ייצור או מתן רישיון לייצור של מוצר שפותח במסגרת המסלול או הנובע ממנו.

ל. לתקן את סעיף 20 לחוק, שעניינו הגשת דינים וחשבונות על ידי בעל אישור, כך שוועדת המחקר תורה בנוהל על המועד ואופן הגשת דין וחשבון על התקדמות המחקר והפיתוח ודין וחשבון כספי על הוצאות המחקר.

לא. לתקן את סעיף 21(א) לחוק, שעניינו תשלום תמלוגים, כך שיחול על מסלולי המועצה שבהם נקבע כי מקבל ההטבה ישלם תמלוגים.

לב. לתקן את סעיף 21(ג) כך שיקבע כי התמלוגים ישולמו בשיעורים ובהתאם להוראות שתקבע המועצה במסלול. יתר הוראות סעיף 21 לא ישנו.

לג. לתקן את סעיף 22(ב) לחוק, שעניינו תשלום אגרה בבקשה לדיון חוזר, כך שיחול לעניין מסלולים שבהם קבעה המועצה הסדר לדיון חוזר.

לד. לבטל את סעיפים 23-25 לחוק, שעניינם ערר, ועדת ערר וסדרי פעולותיה.

לה. לתקן את סעיף 28(ג) לחוק, שעניינו סמכות השרים לקבוע כללים בדבר תוספת לשיעורים שקבעה ועדת המחקר באזורי עדיפות לאומית, כך שיחול רק על מסלול שמכוחו ניתנו אישורים לפי פרק ד' לחוק לפני תיקונו.

לו. לבטל את סעיף 33 לחוק שעניינו הלוואות.

לז. לתקן את סעיף 38(1) לחוק, שעניינו תקבולי הקרן לקידום טכנולוגי (בסעיף זה – הקרן), כך שייקבע כי תקבולי הקרן יכללו סכום של 0.6 אחוז ממסלול לפי פרק ד' טרם יום תחילתו של התיקון לחוק, וממסלולים שהמועצה קבעה בהם הוראה לעניין זה.

לח. לתקן את סעיף 42(ב) לחוק, שעניינו קביעת כללים לעניין אופן יישומם של הסכמים הדדיים, כך שראש הרשות יורה בנוהל על אופן יישום כל הסכם לפי

- סעיף 42(א) לחוק או לפי האמור בסעיף סט להלן. נוהל כאמור יפורסם באתר האינטרנט של הרשות.
- לט. לבטל את סעיפים 42 ו-42ב לחוק, שעניינם הוראות לעניין זכויות הנובעות מידע במסגרת הסכמים בין-לאומיים והתקשרות עם חברה רב-לאומית.
- מ. לבחון את האפשרות לתקן את סעיף 47 לחוק, שקבועה בו עבירה פלילית על העברת ידע מחוץ לישראל ללא אישור ועדת המחקר או בניגוד לתנאי האישור, כך שהוראותיו יחולו רק על פעולה בניגוד להסדרים, הכוללים מגבלה בנוגע להעברה או אפשרות העברה של ידע שפותח, שניתנו במסגרת מסלולי מועצה המאפשרים קביעת מגבלה כאמור, כפי שייקבע בחוק.
- מא. לתקן את סעיף 48 לחוק, שעניינו פרסום כללים שקבעה ועדת המחקר ברשומות, כך שיקבע כי נהלי המועצה וועדות המחקר יפורסמו באתר האינטרנט של הרשות.
- מב. לתקן את סעיף 49 לחוק, שעניינו פרסום מינויים לפי החוק ברשומות, כך שיחול על מינויים למועצה.
- מג. לבטל את סעיף 50 לחוק שעניינו אצילת סמכויות.
- מד. לתקן את סעיף 52 לחוק, שעניינו תקנות ואגרות, כך שיקבע כי השרים, בהתייעצות עם המועצה ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, יהיו רשאים להתקין תקנות רק לעניין קביעת אגרות, סכומיהן וטיפול בבקשות או כל שירות אחר הניתן על ידי הרשות או אחד מגופיה.
- מה. דיון במועצה על אישור מסלולי הטבה או על שינויים במסלולים קיימים יתקיים רק אם נוכחים בו כל נציגי הממשלה במועצה. על אף האמור, דיון כאמור לא יידחה יותר משתי ישיבות עוקבות ובישיבה השלישית תהיה רשאית המועצה לדון ולהחליט בנושאים אלה, גם בהיעדר נציגי ממשלה, כולם או חלקם. היה ובישיבה השלישית התקבלה החלטה בדבר אישור או שינוי מסלול הטבה בהיעדר כל נציגי משרד הכלכלה או משרד האוצר, החלטת המועצה לא תיכנס לתוקף עד שתאושר על ידי השר שנציגיו לא נכחו.
- מו. החליטה המועצה על אישור מסלול הטבה או על שינוי, תובא ההחלטה בפני השרים בתוך 7 ימים. השרים יהיו רשאים להתנגד בכתב להחלטה בתוך 14 יום מיום קבלת ההחלטה בלשכתם. במניין הימים יובאו ימי עבודה מלאים של הממשלה (לעניין זה: ימי עבודה מלאים לא יכללו ימי שבתון, חגים, חופשות מרוכזות וכיוצא בזה). אם לא התקבלה התנגדות כאמור, החלטת המועצה תיכנס לתוקף.
- מז. אישור מסלולי הטבה חדשים עבור מחקר אקדמי המתבצע במוסדות להשכלה גבוהה אשר אינם כוללים השתתפות מימונית ישירה של גורם תעשייתי ידרשו כתנאי מקדים הסכמה של המועצה להשכלה גבוהה. אישור מסלולי הטבה חדשים למחקר במסגרת מוסדות להשכלה גבוהה או למחקר במרכזי מו"פ אזוריים הנתמכים על ידי משרד המדע, אשר אינם כוללים השתתפות מימונית ישירה של גורם תעשייתי ידרשו תיאום עם שר המדע, הטכנולוגיה והחלל בטרם ייכנסו לתוקף. אופן התיאום יסוכם בין המדען הראשי במשרד הכלכלה ובין מנכ"ל משרד המדע, הטכנולוגיה והחלל בתוך שישה חודשים מיום קבלת החלטה זו ובכפוף להסכמות הצדדים במועד החלטה זו.

- מח. לרשות יהיו ועדות המחקר, אשר החברים בהן יהיו ראש הרשות, המנהל הכללי, עובד הרשות שימנה המנהל הכללי, עובד משרד הכלכלה שימנה מנכ"ל משרד הכלכלה, נציג הממונה על התקציבים במשרד האוצר ונציג החשב הכללי במשרד האוצר שימנה שר האוצר ושלושה נציגי ציבור. נציגי הציבור יהיו בעלי ניסיון משמעותי בתעשייה הרלוונטית לוועדת המחקר, כאשר לפחות אחד מהם יהיה בעל ניסיון בחדשנות בתעשייה הרלוונטית. נציגי הציבור ימונו על ידי ועדת משנה שתמנה המועצה. ראש הרשות יהיה יו"ר ועדת המשנה, ויהיו חברים בה מנהל הרשות ונציג משרד האוצר. המועצה רשאית, לאחר, במסגרת ההוראות המסדירות את מסלולי ההטבות, שינויים בהרכב וועדות מחקר, למעט לגבי השתתפות נציגי הממשלה. בנוסף, תוכל המועצה למנות ועדות משנה לוועדות המחקר ולקבוע את סמכויותיהן.
- מט. לנציגי הציבור בוועדות המחקר ישולם גמול כפי שיקבע שר האוצר במסלולים שבהם נקבע כי נציגי הציבור יקבלו גמול בגין השתתפותם, לפי נוהל שתקבע המועצה.
- נ. המנהל הכללי ישמש ממלא מקום יושב ראש ועדת המחקר, אלא אם קבעה המועצה אחרת בהוראות המסלול לבקשת ראש הרשות; ראש הרשות יהיה רשאי למנות עובד יחידת המדען הראשי כממלא מקום זמני לעניין חברותו בוועדה, וכן יהיה רשאי לוותר על חברותו בוועדת מחקר באופן קבוע ובמקומו ימנה עובד יחידת המדען הראשי. ראש הרשות יהיה רשאי בכל עת לחזור ולהתמנות כחבר הוועדה.
- נא. המניין החוקי לשיבות וועדת המחקר יהיה ארבעה חברי ועדה, ובהם יושב ראש הוועדה ולפחות נציג ממשלה אחד ונציג ציבור אחד. סעיף 10א(א) לחוק יתוקן בהתאם והוראות סעיפים קטנים (ג)-(ה) לחוק יחולו.
- נב. ועדות המחקר יחליטו בדבר הענקת הטבות בהתאם לתנאי המסלול ולתקציב שהוקצה להפעלתן. הוועדות יהיו רשאיות לקבוע תנאים למתן ההטבות לצורך יישום הוראות המסלול ובכלל זה תנאים מוקדמים ותנאים לביצוען, והכל כפוף להוראות המסלול. סעיף 10א(2) לחוק יימחק.
- נג. ועדות המחקר לא יאשרו הטבות למי שאינו עומד בתנאי המסלול. כל שינוי בפעילות שאישרה הוועדה טעון אישורה מראש.
- נד. הרשות תהיה רשאית, במקרים חריגים, וככל שיש הצדקות מקצועיות לכך, ולאחר אישור ראש הרשות, הממונה על התקציבים והחשבת הכללית באוצר, שיינתנו בכתב, לגייס הון בישראל ומחוצה לה כנגד חוב בלבד, ובתנאים נוספים, ככל שייקבעו על ידי הממונה על התקציבים והחשבת הכללית. יובהר כי מימון החוב לא יהיה מתמלוגים או מנכסי התאגיד. החליטה הרשות כאמור, תהיה החלטה זו טעונה אישור של השרים.
- נה. נכסים שייצברו לרשות כתוצאה מהפעלתם של מסלולי הטבה, ינוהלו על ידי ועדה ייעודית לנושא זה (להלן – ועדת הנכסים). הרכב ועדת הנכסים יהיה זהה להרכב ועדת מחקר וההוראות החלות ביחס לוועדת המחקר יחולו ביחס לוועדה זו. לוועדת הנכסים תהיה הסמכות הבלעדית לבצע פעולות נדרשות לניהול נכסים

אלו, ובכלל זה מכירה, העברה או מימוש של נכסים אלו. נוכחות כל נציגי הממשלה היא תנאי למניין חוקי בוועדת הנכסים.

נו. על אף האמור, בנסיבות ייחודיות רשאי שר האוצר להורות לוועדת הנכסים לפעול למכירה, העברה או מימוש הנכסים שנצברו ברשות כאמור, למעט לעניין זכויות בשותפות מוגבלת לפי סעיף נח להלן. הוראה כאמור תינתן לאחר שמועצת הרשות נתנה חוות דעתה בנושא, ולאחר שסבר שר האוצר כי אין בכך כדי לפגוע באופן משמעותי בהגשמת מטרות החוק.

נו. הרשות תהיה רשאית להיות שותף מוגבל בשותפות מוגבלת, ובלבד שיתקיימו בה תנאים אלה:

1. השותפות תהיה רשומה בישראל.
2. הדין שיחול על השותפות יהיה הדין הישראלי.
3. דירקטור, נושא משרה ובעל שליטה בשותף הכללי לא יהיה מי שהורשע בעבירה שמחמת חומרתה, מהותה או נסיבותיה אין הוא ראוי, לדעת השרים, להיות שותף יחד עם תאגיד ציבורי, וכן מי שתלוי ועומד נגדו הליך בגין עבירה כאמור.
4. בשותפות לא יהיה חבר מי שהוגש נגדו כתב אישום בעבירה שמחמת חומרתה, מהותה או נסיבותיה אין הוא ראוי, לדעת השרים, להיות שותף יחד עם תאגיד ציבורי, וכן מי שתלוי ועומד נגדו הליך בגין עבירה כאמור.
5. דירקטור, נושא משרה ובעל שליטה בשותף הכללי או חבר בשותפות לא יהיה מי שהשרים, בהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה, סבורים כי נפל פגם בכשירותו או במהימנותו.

היה ובכוונת הרשות להפעיל מסלול הטבה שמכוחה תהפוך לשותף מוגבל כאמור בסעיף זה, הרשות תידע את נציגי התעשייה, לרבות התאחדות התעשיינים ועמדותיהם אשר יתקבלו תוך זמן סביר, יוצגו בפני המועצה והשרים בטרם תתקבל החלטה בעניין זה.

נח. הרשות תהיה רשאית להיות בעלת החזקות בשותף כללי בשותפות מוגבלת, באישור ראש הרשות, הממונה על התקציבים והחשב הכללי במשרד האוצר, ובלבד שיתקיימו בשותפות כל התנאים האמורים לעיל בסעיף נז, וכן כל אלה:

1. הרשות לא תהיה בעלת שליטה בשותף הכללי, לא תחזיק מחצית מכוח ההצבעה באסיפה הכללית שלו ולא תהיה לה הזכות למנות מחצית ממספר הדירקטורים בו.
2. דירקטור מטעם הרשות יתמנה בידי המועצה לאחר התייעצות של הרשות עם הוועדה לבדיקת מינויים הפועלת מכוח חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975. על דירקטור מטעם הרשות יחול פרק ג' לחוק החברות הממשלתיות, בשינויים המחויבים.
3. הרשות תהיה רשאית לדרוש מדירקטור מטעמה מידע וחומר בענייני השותפות.

היה ובכוונת הרשות להפעיל מסלול הטבה שמכוחה תהפוך לשותף מוגבל כאמור בסעיף זה, הרשות תיידע את נציגי התעשייה, לרבות התאחדות התעשיינים ועמדותיהם אשר יתקבלו תוך זמן סביר, יוצגו בפני המועצה והשרים בטרם תתקבל החלטה בעניין זה.

נט. לעניין מכירת החזקות הרשות בשותפות המוגבלת, בין החזקותיה כשותפה מוגבלת ובין החזקותיה בשותף הכללי:

1. החלטה על מכירה כאמור תהיה החלטה של ועדת הנכסים של הרשות באישור המועצה.

2. יש להבטיח שהליך המכירה יהיה תחרותי, שוויוני ושקוף, אלא אם נקבעו בהסכם השותפות הוראות המעניקות יתרונות לשותף הכללי או לשותף מוגבל אחר.

ס. שר האוצר יקבע את תנאי העסקתם של עובדי הרשות, בשים לב לרצון שלרשות יעמדו המנגנונים וההסדרים הנדרשים בנושאי כוח אדם, כדי לממש את יעדיה ואת העקרונות האמורים בהחלטה זו.

סא. מועצת הרשות תמנה יועץ משפטי לרשות. היועץ המשפטי יהיה עובד הרשות. חוות דעתו של היועץ המשפטי, בשאלה משפטית, היא חוות הדעת המחייבת מבחינת הרשות לגבי המצב המשפטי הקיים; קבע היועץ המשפטי לממשלה או מי מטעמו קביעה אחרת מזו של היועץ המשפטי של הרשות, תחייב חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה או הגורם מטעמו.

סב. החשב הכללי במשרד האוצר ימנה חשב לרשות, שיהיה עובד משרד האוצר. כל התחייבות, הזמנה, חוזה או הסכם המחייבים את הרשות בהוצאה כספית יהיו טעונים את אישור חשב הרשות.

סג. לחשב הרשות יוקנו הסמכויות לפי פקודת המסים (גבייה) לצורך גביית חובות לפי החוק.

סד. כל הסמכויות הנוגעות להסדרי חוב, לרבות כל שינוי באופן פירעון החוב, פירעונות מוקדמים, דחיית תשלום להלוואה, מחזור הלוואה, איחוד ופיצול לוחות סילוקין יהיו בידי מטה החשב הכללי או מי מטעמו.

סה. התקציב השנתי של הרשות ימומן מתקציב המדינה ויהיה חלק מתקציב משרד הכלכלה תחת סעיף משרד הכלכלה בתחום פעולה נפרד.

סו. התקציב המינהלי של התאגיד יהיה נפרד מתקציב הפעילות. לא תתאפשר המרה של תקציב הפעילות לתקציב המינהלי ללא אישור הממונה על התקציבים במשרד האוצר.

סז. הכנסות הרשות מתמלוגים או ממקורות נוספים, למעט תרומות, ישולמו לאוצר המדינה וישמשו לעידוד החדשנות הטכנולוגית בתעשייה.

סח. הרשות תהיה רשאית לקבל תרומות בהתאם לנהלים שתקבע באישור היועץ המשפטי לממשלה.

סט. הרשות, באמצעות ראש הרשות, תהיה רשאית להתקשר עם גורמים מחוץ לישראל, ובכלל זה עם חברה רב לאומית, במטרה לעודד שיתוף פעולה בחדשנות טכנולוגית בין תאגידים תעשייתיים שהתאגדו בישראל ובין גורמים מחוץ לישראל לרבות בדרך של עידוד מיזמי חדשנות טכנולוגית משותפים, הקמת קרנות

משותפות או ביצוע השקעות משותפות לחדשנות טכנולוגית לשם קידומן של מטרות החוק. ההסדר האמור לא יפגע בהוראות הקיימות של סעיף 42 לחוק, כפוף לאמור בסעיף לח לעיל. הסכמים כאמור יהיו באחריות הרשות ויופעלו על ידה.

ע. הרשות תהיה רשאית להקים תאגיד כקרן משותפת בין-לאומית בין הרשות ובין ממשלות, משרדים ממשלתיים זרים או ארגונים בין-לאומיים בין ממשלתיים. החלטה כאמור וכן ההסכם בין הצדדים יובאו לאישור הממשלה על ידי השרים. התאגיד שיוקם יהיה כשר לכל זכות, חובה ופעולה משפטית. התאגיד יאורגן וינוהל לפי ההסכם בין הצדדים. כל שינוי בהסכם יהיה טעון אישור ממשלה.

עא. יישום הסכמי שיתוף פעולה במחקר ופיתוח שהיו באחריות המדען הראשי או שהופעלו על ידו ושנחתמו בטרם הקמת הרשות יופעלו בידי הרשות לאחר הקמתה.

עב. סיכומים בין נציגי המדען הראשי ובין גורמי ממשלה אחרים יומחו לרשות.

עג. הרשות תקיים את הנהלים הנדרשים ותנקוט בצעדים הדרושים על מנת לשמור על שקיפות ציבורית, כך שכלי הסיוע שבהם משתמשת הרשות וההחלטות המתקבלות במועצה בנושאי מסלולי ההטבה, יפורסמו באתר האינטרנט של הרשות לאחר כניסתם לתוקף, יעודכנו מפעם לפעם ויהיו פתוחים לעיון הציבור ללא תשלום. מסלולי המועצה יפורסמו באופן שיאפשר מעקב אחר שינויים במסלולים ותיעודם לאורך זמן.

עד. בתזכיר החוק שיופץ, ייכללו הוראות לעניין הממשל התאגידי ברשות שתוקם, לרבות הוראות לעניין חובת אמונים, חובת זהירות, עסקאות עם נושאי משרה, הוראות וחוקים רלוונטיים שיחולו על חברי מועצה ועל עובדי התאגיד, ועדת ביקורת, מבקר פנים, רואה חשבון מבקר, אחריות המנהל הכללי, סמכויותיו והפיקוח עליו, תוקף פעולות וסדרי עבודה.

עה. הרשות תעשה כל מאמץ כדי ליישב סכסוכים בינה ובין המדינה, חברה ממשלתית או תאגיד ציבורי אחר שלא על ידי הגשת תביעה לבית משפט, בהתאם למתווה הקבוע בהנחיות היועץ המשפטי לממשלה מספר 6.1202, ובשינויים המחויבים.

עו. הרשות תהיה גוף מבוקר כמשמעותו לפי סעיף 9(5) בחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958.

עז. פרסומי הרשות יהיו באתר האינטרנט של הרשות.

עח. כלל מסלולי ההטבה אשר הופעלו על ידי לשכת המדען הראשי, בין אם במסגרת החוק ובין אם לאו, קודם תיקונו של החוק, יראו אותם כהוראות המועצה, בשינויים המחויבים.

עט. לבטל את התוספת לחוק.

פ. להסדיר את הביקורת השיפוטית על החוק באמצעות תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000.

פא. לתקן את החוק כך שבמקום המילים "ראש המינהל" יבוא "ראש הרשות" או "המדען הראשי", לפי העניין.

2. להנחות את שר הכלכלה לקבוע את המדען הראשי כ"ממונה על סעיף תקציב" לפי פסקה (2) להגדרת "ממונה על סעיף תקציב" לפי חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, לעניין תחום הפעולה האמור.
3. להנחות את שר האוצר להביא לממשלה החלטה המסמיכה את המנהל הכללי של הרשות, לעניין תחום הפעולה של הרשות שבחוק התקציב, יחד עם חשב הרשות, לפעול בתקציב ההוצאה, ולהתחייב ביחס לתקציב ההרשאה להתחייב.
4. להטיל על רשות החברות הממשלתיות, ביחד עם הגורמים הרלוונטיים ובהתאם לתקנון עמותת מתימו"פ – מרכז התעשייה הישראלית למחקר ופיתוח (להלן – מתימו"פ), לבחון את מתווה הפירוק של מתימו"פ לאחר הקמת הרשות, ולבצע או לפעול לביצוע כל הפעולות הדרושות, לדעתה, לפירוק מתימו"פ ובכלל זה להביא לאישור הממשלה בתיאום עם משרד הכלכלה החלטה על פירוק מתימו"פ. ככלל, יוצע לעובדי מתימו"פ לעבוד ברשות באותם תנאי שכר כל עוד שהם כדין ובאותה מתכונת העסקה.
5. לקבוע כי לעובד מדינה שהוא עובד לשכת המדען הראשי ערב תחילת פעילותה של הרשות, יוצע להיקלט ברשות באותם תנאי שכר. עובד כאמור, שיבחר שלא לעבור לרשות, יועבר לתפקיד אחר במשרד הכלכלה, בהתאם לצרכי המערכת ובהתחשב בניסיון המקצועי שצבר במשרד, וכפוף לכללים הנהוגים בשירות המדינה לעניין העברת עובד בתוך המשרד וכן לעניין שמירת תנאי השכר של העובד.
6. כריתת הסכמים בין-לאומיים ע"י הרשות על-פי סמכותה לפי סעיף 1(סט) עם ממשלות, משרדים ממשלתיים זרים או ארגונים בין-לאומיים בין ממשלתיים, תהיה בהתאם לנהלים המקובלים בממשלה לחתימה על הסכמים בינלאומיים ואשרורם. סברה הרשות כי יש השלכות מדיניות להסכם בינלאומי בין הרשות לגורמים ממשלתיים זרים שאינם ממשלה, משרד ממשלתי או ארגונים בין-לאומיים בין ממשלתיים, תידע הרשות את משרד החוץ על כך בטרם החתימה.
7. לקבוע כי לעניין תשלום מיסים, ארנונות, אגרות ותשלומי חובה אחרים, דין הרשות כדין המדינה.
8. להטיל על שר האוצר ושר הכלכלה לבצע את תיקוני החקיקה הנדרשים במסגרת החלטה זו, ולשלבם במסגרת התכנית הכלכלית לשנת 2015.
9. תזכיר החוק יובא בפני ועדת השרים המיוחדת לעניין תיקוני חקיקה הנובעים מהתוכנית הכלכלית לשנת 2015. התזכיר ליישום החלטת ממשלה זו ישולב במסגרת חוק התכנית הכלכלית לשנת 2015.
10. תזכיר החוק ייכתב תוך שיתוף פעולה עם משרד המדע, הטכנולוגיה והחלל בנושאים הרלוונטיים.
11. יישום שינוי המבנה על פי החוק יושלם בתוך חצי שנה מיום סיום הליכי החקיקה ובכל מקרה לא יאוחר מה- 31.12.2015.

דברי הסבר

רקע כללי

המטרה ארוכת הטווח של הממשלה ביחס לתעשייה בכלל וביחס להייטק בפרט היא להגביר את הצמיחה ולשפר את הפריון תוך שמירה וחיזוק ההובלה העולמית אל מול תחרות הולכת וגוברת, בד בבד עם חיבור חלקים נרחבים יותר במשק אל מנוע צמיחה זה. מטרה זו מחייבת שינוי מדיניות משמעותי ומעבר ממשימה מרכזית אחת של "יצירת" תעשייה – משימה אשר היוותה את ליבת המדיניות של פעילות הלשכה בעשרים השנה האחרונות – לריבוי משימות ממוקדות יותר הדורשות כלים מוכוונים לקוח ומוכווני משימה. כך, בנוסף לפעילות כיום, על מדיניות החדשנות הממשלתית בעשור הקרוב לפעול להשגת משימות לאומיות רחבות יותר מבחינת היקף השפעתן, וביניהן: עידוד הצמיחה בקרב החברות בתעשייה; התנעת חדשנות טכנולוגית בענפים מסורתיים שאינם מוטי מו"פ; חיזוק תשתיות מחקר, הון וכוח אדם; רתימת חדשנות לשיפור המגזר הציבורי; והגברת ההשתתפות בכוח העבודה הטכנולוגי של אוכלוסיות המיוצגות בו בחסר.

עמידה במשימות אלה דורשת כלי תמיכה מגוונים המותאמים למשימה אותה הם מבקשים להשיג. כלי מדיניות tailor-made כאלה אינם כלולים בארגז הכלים הנוכחי של לשכת המדען הראשי, בפרט כאשר רוב כלי המדיניות המופעלים כיום מקורם במספר מצומצם של מנגנוני תמיכה שעוצבו בתחילת שנות ה-90. מנגנונים אלה היו מופת לחדשנות ממשלתית בתקופה בה הייתה התעשייה בשלבי הצמיחה המוקדמים שלה, אך לאור השינויים המשמעותיים שחלו בתעשייה זו ואל מול המשימות העתידיות והמורכבות, ארגז הכלים חייב להתרחב ולהתעדכן. יתר על כן יש לציין כי לשכת המדען הראשי שהייתה בעבר חלוצה בבנייה והפעלת כלי תמיכה חדשניים, נמצאת כיום בפיגור ניכר ביחס לסוכנויות מקבילות בעולם, המציעות לתעשייה המקומית שלהן מבחר כלי תמיכה רחב בהרבה הכולל – ערבויות, הלוואות, קרנות משותפות עם המגזר הפרטי, השקעה ישירה במניות ועוד. לאור החשיבות הרבה של החדשנות בישראל, אשר הפכה בעשורים האחרונים למנוע הצמיחה העיקרי של המשק הישראלי ומקור לגאוה לאומית, יש לשפר את יכולות הממשלה לקדם חדשנות זו, באמצעות שינוי מבני של לשכת המדען הראשי שיאפשר יכולות ביצוע טובות יותר וכלים מגוונים יותר לטובת התעשייה. השינוי המבני הוא כזה שמאפשר המשך קביעת המדיניות על ידי הממשלה.

חשוב להדגיש כי עדכון חד פעמי של כלי התמיכה רחוק מלהיות פתרון מספק עבור התעשייה. השינויים התכופים המתרחשים בסביבה הטכנולוגית והכלכלית של התעשייה מחייבים גמישות מבנית ביכולת ליצור כלי תמיכה חדשים, לעדכן כלים קיימים ולהפעילם ביעילות. גמישות כזו איננה אפשרית כיום במסגרת המערכת הממשלתית ומחייבת פתרונות אחרים.

הפתרון המוצע בהצעה זו שגובשה לאחר עבודת מטה יסודית הוא מודל חדשני של רשות סטטוטורית המסוגלת לפעול אל מול צרכי התעשייה במהירות ויעילות, תוך הקפדה על כך שמדיניות הרשות ואופן פעולתה ישרתו את המטרות הציבוריות המוגדרות בחוק.

הפעלה נכונה של מגוון כלי התמיכה העומדים לרשות התעשייה עשויה להגדיל את קצב הצמיחה של החדשנות בכלל התעשייה, להגדיל את שיעור המועסקים בתעשייה ובתחומי החדשנות, להגדיל את הפריון בענפים מסורתיים ועוד.

הייחודיות של פעילות לשכת המדען הראשי נובעת בראש ובראשונה מאופי התעשייה שאותה היא צריכה לקדם ואשר לה היא מעניקה שירותים. לתחום המחקר והפיתוח בתעשייה בכלל ולתעשייה עתירת הידע בפרט מאפיינים וצרכים ייחודיים הנובעים מהסביבה הגלובלית וההיפר-תחרותית,

מהדינאמיות הרבה, מגיוון התחומים הטכנולוגיים, ומהתלות בתשתיות מתקדמות, בשווקים חיצוניים ובמקורות מימון זרים. בנוסף, הדינאמיות והתחרותיות יכולים להביא לשינויים מהותיים ביכולת ההתפתחות של חברות בשלבים ובתחומים שונים ואף להביא לדעיכתן המהירה.

המענה הממשלתי צריך להתאים עצמו לתנאי התעשייה שפורטו, הן ברמת המדיניות והן ברמת השירות. בהיבט המדיניות - כל עיכוב בתהליך הזיהוי של מגמות בתעשייה המשפיעות על חברות ומתן המענה ברמת כלי המדיניות, עלול להביא לפגיעה ביכולת ההתפתחות של החברות ואף לסגירתן. בנוסף, לאור האתגרים והמגמות בעולם הטכנולוגי והעסקי שסביבו, נדרש ליצור כלים מגוונים שנותנים מענה לצרכים אלה. ישנם כלים שונים שיכולים להיות מופעלים על ידי לשכת המדען הראשי אשר יביאו לידי ביטוי את מגוון הצרכים של התעשייה וימנפו בצורה אופטימלית את הכספים שמיועדים לתמיכה בתעשייה זו. בהיבט השירות - היכולת לתת מענה מיידי לאלפי החברות הנתמכות בסביבה שבה עולות לא פעם סוגיות עסקיות, טכנולוגיות ומשפטיות סבוכות וליצור את כלי התמיכה הנדרשים בזמן מינימאלי היא קריטית על מנת לקיים את המטרות הממשלתיות. האינטראקציות היומיומיות כוללות בין היתר, בחינה טכנולוגית ומתן מענה לסוגיות טכנולוגיות, ניתוח שווקים ואסטרטגיות עסקיות, בקשות להעברות ידע בארץ ובחו"ל ואישור הסכמי מיזוג ורכישה, וכן נקיטת עמדה מקצועית בהליכי פירוק וכינוס נכסים ותהליכים מורכבים אחרים. מתן שירות לא מקצועי או תגובה איטית במתן המענה, עלולה להביא לפגיעה משמעותית בחברות עצמן, לעיתים תוך מניעת העסקה ולאובדן הכנסות למדינה.

במבט הכולל, מתן מענה חלקי ברמת המדיניות לתמורות בתעשייה ואף חוסר זיהוי וטיפול מהיר בתמורות אלו, לצד יכולות מוגבלות למתן השירות המקצועי ברמת המומחיות הנדרשת ובזמני התגובה הנדרשים, עלולים לפגוע באופן משמעותי בתעשייה.

הכלים, הנהלים והיכולות הקיימים במשרד ממשלתי מן המניין אינם מאפשרים די הצורך להתמודד עם תעשייה כה דינאמית באופן מיטבי, הן בהיבט מענה המדיניות והן בהיבט השירות. זאת, בעיקר לנוכח ההסדרים והנהלים הכרוכים באיוש כוח אדם והסרבול התהליכי המתקיים בשלבי הייזום, הקידום והניהול של המדיניות.

לאור כל האמור מוצע להקים זרוע ביצוע ללשכת המדען הראשי במשרד הכלכלה בהתאם לעקרונות המרכזיים הבאים:

1. יוקם תאגיד אשר יהווה זרוע ביצוע ללשכת המדען הראשי, כאשר המדיניות תיקבע במשרד כפי שקורה כיום לרבות על ידי המדען הראשי, ואילו על יישום המדיניות יופקד התאגיד.
2. יובהר כי אין בהקמת הרשות כדי לפגוע בסמכויות שהוענקו ליחידות משרד הכלכלה לפי כל דין.
3. על מנת להבטיח שהרשות תהווה "קפיצת מדרגה" בכל הקשור לתמיכה הממשלתית בתעשייה יש לוודא שלרשות שתוקם יינתנו היכולות המקצועיות וגמישות מרבית בהיבטים שונים, כך שהאורגנים של הרשות יוכלו ליזום, לנהל ולקדם שימוש במגוון אמצעים שיסייעו לקדם את החדשנות הטכנולוגית בתעשייה ברמה המקצועית הגבוהה ביותר, בקצב שמתאים לשוק וביעילות מרבית.

4. בהמשך לאמור בנוגע לצורך בשימוש במגוון כלי סיוע על מנת לתאם את צרכי המשק, יתאפשר לרשות ליישם את המדיניות בין היתר באמצעות הענקת ההטבות כפי שהן מוענקות כיום וכן בדרך של פיתוח כלים חדשים לתמיכה בתעשייה.
5. על מנת לשמר את הקשר בין הממשלה הקובעת את המדיניות ובין הרשות שאמונה על ביצוע מדיניות, המדען הראשי במשרד הכלכלה ישמש כיושב ראש הרשות. בנוסף לכך, על מנת להביא לשיפור עבודת הממשלה והתיאום בין משרדי הממשלה השונים בנושאים הקשורים למטרות החוק, המדען הראשי יעץ לממשלה בנושאים הקשורים במטרות החוק וימליץ בפני גופים שונים הנוגעים לתעשייה בנוגע לפעולות שגופים אלו עשויים לבצע על מנת לסייע בהגשמת מטרות החוק.
6. מכיוון שדיונים בנושא שינוי מסלולי הטבה קיימים או הפעלתם של מסלולי הטבה חדשים מהותיים ויכולים להשליך על מדיניות הממשלה, ייקבע שכלל לא יתקיימו דיוני מועצה בנושאים אלו ללא נוכחות נציגי הממשלה. בנוסף, ייקבע כי החלטות מועצה בנושאים אלו יובאו לידיעת השרים וייכנסו לתוקף בתוך פרק הזמן האמור בהצעת ההחלטה רק אם לא הוצגה התנגדות של אחד השרים.
7. על מסלולי המועצה יחולו ההסדרים הקיימים בחוק בהתאם למפורט:
 - א. סעיפים 9א, 14, 15, 15א, 17 (ד)-(ה), 18א, 18(א-2), 19א(1), 20, 22, 26, 34, 43, 44, 45, 46א) – בשינויים המחויבים.
 - ב. 22א(ב), 28(ג), 38(1), 48, 49, 52 – ישונה בהתאם לכתוב לעיל.
8. בנוסף להסדרים אלו המועצה תהיה מחויבת לקבוע כללים בכל מסלול בנושאים הבאים:

סוג ההטבה והיקפה; תנאים למתן ההטבות; דרכי הגשת הבקשה; מניעת כפל הטבה או מימון; אופן בדיקת הבקשות והדיון בהן; תנאים למתן אישור לביצוע ולתשלום; מועד מתן ההטבה והוראות לגבי מי ראשי לבצע הפעילות; החזרת הטבות ודרכים להשגה על החלטות וועדת המחקר. ההסדרים הקבועים בחוק בנושאים אלה יבוטלו.
9. המועצה תהיה רשאית לקבוע כללים לגבי הנושאים הבאים ותהיה מחויבת לשקול אותם:

דרישת ערובות להבטחת החזרת ההטבה והיתר לתשלום מקדמה על חשבון ההטבה; האם לנכות סכום מסוים בעת התשלום למקבל ההטבה; הידע המפותח לרבות לעניין הבעלות עליו, ייצור המוצר בישראל והוצאת ייצורו מחוץ לישראל; ביצוע מחקר פיתוח או חדשנות טכנולוגית עבור אחר; עיכוב בתשלום ההטבות והוראות לעניין דיון חוזר בהחלטות. ההסדרים הקבועים בחוק בנושאים אלה יבוטלו. כל ההסדרים שתקבע המועצה ייקבעו בשם לב למטרות החוק, לעקרונות שקיפות ולמנהל תקין.
10. המועצה לא תוכל לקבוע מסלול שאין בו כדי להביא, במישרין או בעקיפין, לפעילות של חדשנות טכנולוגית בתעשייה בישראל.
11. לרשות יהיו ועדות המחקר, אשר יכהנו בהן כחברים ראש הרשות, המנהל הכללי, עובד הרשות שמינה המנהל הכללי, עובד משרד הכלכלה שימנה מנכ"ל משרד הכלכלה, נציג הממונה על התקציבים במשרד האוצר ונציג החשב הכללי במשרד האוצר שימנה שר האוצר, ושלושה נציגי ציבור שתמנה ועדת משנה שתמנה המועצה. המועצה תוכל לאשר במסגרת ההוראות המסדירות את מסלולי ההטבות שינויים בהרכב וועדות מחקר, למעט לגבי השתתפות נציגי הממשלה. בנוסף תוכל המועצה למנות ועדות משנה ולקבוע את סמכויותיהן.

12. תפקיד ועדות המחקר יהיה להחליט בדבר הענקת הטבות בהתאם לתנאי המסלול ולתקציב שהוקצה להפעלתו. ארבעה חברי ועדה ישמשו מניין חוקי בישיבותיה ובהם יושב ראש הוועדה ולפחות נציג ממשלה אחד ונציג ציבור אחד – מניין חוקי זה אינו ניתן לשינוי.

13. במקרים חריגים, ובאישור ראש הרשות, תינתן האפשרות לתאגיד להביא לאישור הממונה על התקציבים והחשבת הכללית באוצר הצעות לגיוס הון כנגד חוב. זאת, רק אם הדבר הכרחי לצורך הגשמת מטרות החוק וכן רק ככל שיהיו לכך הצדקות מקצועיות והנושא ימצא כדאי למשק. החלטת הרשות תהיה טעונה אישור השרים. מימון החוב לא יהיה מתמלוגים או מנכסי התאגיד.

14. נכסים שייצברו לרשות כתוצאה מהפעלתם של מסלולי הטבה ינוהלו על ידי ועדה ייעודית לנושא זה (להלן – ועדת הנכסים). הרכב ועדת הנכסים יהיה זהה להרכב ועדת מחקר. לוועדת הנכסים תהיה הסמכות הבלעדית לבצע פעולות נדרשות לניהול נכסים אלו, לרבות מימוש, מכירה או העברה. נוכחות כל נציגי הממשלה היא תנאי למניין חוקי בוועדת הנכסים.

15. בנסיבות ייחודיות רשאי שר האוצר להורות לוועדת הנכסים לפעול למכירה, העברה או מימוש הנכסים שנצברו ברשות, למעט לעניין זכויות בשותפות מוגבלת. הוראה כאמור תינתן לאחר שמועצת הרשות נתנה חוות דעתה בנושא ולאחר שסבר שר האוצר כי אין בכך כדי לפגוע באופן משמעותי בהגשמת מטרות החוק.

16. הרשות תוכל להיות שותף מוגבל (LP) או בעל החזקות בשותף כללי (GP) בשותפות מוגבלת, כל עוד היא עומדת בתנאים מסוימים. הרשות לא תהיה בעלת שליטה בשותף הכללי, לא תחזיק מחצית מכוח ההצבעה באסיפה הכללית שלו ולא תהיה לה הזכות למנות מחצית ממספר הדירקטורים בו. בנוסף, במקרה של החזקה בשותף כללי, מועצת התאגיד תמנה דירקטור מטעמה וזאת לאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים. החלטה על מכירת החזקות התאגיד תהיה בסמכות ועדת הנכסים של התאגיד באישור מועצת התאגיד.

17. הרשות, באמצעות ראש הרשות, תוכל להתקשר עם גורמים מחוץ לישראל על מנת לעודד שיתוף פעולה בחדשנות טכנולוגית בין תאגידים תעשייתיים שהתאגדו ובין גורמים מחוץ לישראל. עידוד שיתוף הפעולה יוכל להיעשות באמצעות עידוד מיזמים משותפים, הקמת קרנות משותפות, השקעות משותפות ועוד. כל התקשרות עם גורמים אלה תהיה באישור משרד החוץ.

18. כריתת הסכמים בינלאומיים ע"י הרשות עם ממשלות, משרדים ממשלתיים זרים או ארגונים בין-לאומיים בין ממשלתיים, תהיה בהתאם לנהלים המקובלים בממשלה. הרשות תידע את משרד החוץ בכל מקרה של השלכות מדיניות להסכם בינלאומי בין הרשות לגורמים ממשלתיים זרים שאינם ממשלה, משרד ממשלתי או ארגונים בין-לאומיים בין ממשלתיים.

19. תנאי העסקתם של עובדי הרשות ייקבעו על ידי שר האוצר, בשים לב לצורך שלרשות יעמדו המנגנונים וההסדרים הנדרשים בנושאי כח אדם כדי לממש את יעדי הרשות והעקרונות האמורים בהחלטה זו.

20. מועצת הרשות תמנה יועץ משפטי שיהיה עובד הרשות. חוות דעתו של היועץ המשפטי, בשאלה משפטית, היא חוות הדעת המחייבת מבחינת הרשות לגבי המצב המשפטי

הקיים; יחד עם זאת אם קבע היועץ המשפטי לממשלה או מי מטעמו קביעה אחרת מזו של היועץ המשפטי של הרשות, תחייב חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה או הגורם מטעמו.

21. החשב הכללי במשרד האוצר ימנה חשב לרשות שיהיה עובד משרד האוצר. כל התחייבות, הזמנה, חוזה או הסכם המחייבים את הרשות בהוצאה כספית יהיו טעונים את אישור חשב הרשות. על מנת שלחשב הרשות תהיה היכולת לבצע פעולות גביה בדומה למצב הקיים כיום כלפי חברות החייבות להחזיר תמלוגים, יוקנו לחשב הסמכויות לפי פקודת המסים (גבייה) לצורך גביית חובות לפי החוק.

22. על אף מתן סמכויות אלו, כל הסמכויות הנוגעות להסדרי חוב, לרבות כל שינוי באופן פירעון החוב, פירעונות מוקדמים, דחיית תשלום להלוואה, מחזור הלוואה, איחוד ופיצול לוחות סילוקין יהיו בידי מטה החשב הכללי או מי מטעמו.

23. התקציב השנתי של הרשות ימומן מתקציב המדינה ויהיה חלק מתקציב משרד הכלכלה בתחום פעולה נפרד.

24. הכנסות הרשות מתמלוגים או ממקורות נוספים, למעט תרומות, ישולמו לאוצר המדינה וישמשו לעידוד החדשנות הטכנולוגית בתעשייה.

25. כל מסלולי ההטבה אשר הופעלו על ידי לשכת המדען הראשי, יראו אותם כהוראות המועצה בשינויים המחויבים.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

1. תעשיית ההייטק אחראית לכ-15% מהתוצר במשק וכ-50% מהיצוא התעשייתי. תעשייה זו הגיעה בעשרים השנה האחרונות להישגים מרשימים והפכה לאחד ממרכזי החדשנות המובילים בעולם ולמנוע הצמיחה העיקרי של המשק. עם זאת ישנה הסכמה רחבה, המגובה בנתונים, כי צמיחת תעשייה זו נמצאת בהאטה מדאגה בשנים האחרונות. בפרט, קצב צמיחת התעשייה בשנים האחרונות התכנס לקצב הצמיחה של שאר המשק ובמקביל שיעור המועסקים בתעשייה זו נשאר יציב זה מספר שנים על כ-9% מכלל המועסקים. האטה זו מתרחשת במקביל להתעצמות התחרות מצד מדינות רבות, מפותחות ומתפתחות כאחד, שבחרו בחדשנות כאסטרטגיית הצמיחה המרכזית שלהם. תמיכה יעילה ומהירה יותר צפויה להתניע מחדש את צמיחת התעשייה, המשך ההובלה הישראלית בתחום, וחיזוק יכולתו של קטר צמיחה זה להמשיך ולמשוך קדימה את שאר המשק.

2. הפעלה נכונה של מגוון כלי התמיכה העומדים לרשות התעשייה עשויה להגדיל את קצב הצמיחה של תעשיית ההייטק, להגדיל את שיעור המועסקים בתעשייה זו, להגדיל את הפריון בענפים מסורתיים, להגדיל את הייצוא ועוד.

3. השינויים המוצעים צפויים להביא לגידול במספר החברות המצליחות בענף. הצלחתן של חברות בתחום יביא לפיתוח מוצרים וחברות מבוססות בעלות כושר תחרות בסביבה הגלובלית. חברות אלה יוצרות השפעה חיצונית חיובית (SPILLOVER) להיווצרותם של מיזמים נוספים והקמת חברות חדשות.

תקציב

אין.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר הכלכלה – תומך.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל – תומך.

שר החוץ – תומך.

השר להגנת הסביבה – תומך.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעתו של היועץ המשפטי למשרד האוצר מצורפת להצעת ההחלטה.

סיווגים*

סיווג ראשי : 01.

תחום פעולה עיקרי : 02.

חתימת השר המגיש

מוגש על ידי שר האוצר

* הצעות ההחלטה תסווגנה בהתאם ל"מסמך עזר לסיווג הצעות ההחלטה המובאות לממשלה" המצורף בסוף תבנית זו. בידי מזכירות הממשלה הסמכות לאשר את הסיווג המוצע או לשנות אותו על-מנת שיתאים לכללי עבודת הממשלה.

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה :

הקמת הרשות הלאומית למחקר, לפיתוח ולחדשנות טכנולוגית.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים :

כמפורט בהצעת ההחלטה ובדברי ההסבר להצעת החוק.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם :

1. כמפורט בהצעת ההחלטה ובדברי ההסבר, מסלולי הסיוע שמעניק המדען הראשי כיום מופעלים הן מכוח החוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה, התשמ"ד-1984 (להלן – החוק) באמצעות קרן המו"פ, והן באמצעות הוראות מינהליות שונות. מוצע כי יאומצו הסדרים מהותיים מהחוק הנוכחי אשר יחולו על מסלולי הסיוע שנקבעו בהוראות מינהליות, ואשר יהפכו להיות לאחר תיקון החקיקה למסלולי מועצה. הסדרים אלה ייקבעו בשלושה רבדים, כאשר ברובד הראשון יאומצו הסדרים התואמים לחלוטין את האמור בחוק הנוכחי, ברובד השני ייקבעו הסדרים המוזכרים בחוק אך דרושים התאמה למגוון מסלולי הסיוע המופעלים כיום, וברובד השלישי ייקבעו הסדרים אשר המועצה תהיה רשאית לקבוע, בשים לב למטרות החוק. מסלולים אלה טעונים אישור במועצה, לרבות של נציגי הממשלה, ומותנים באי-התנגדות השרים, ובמקרים מסוימים אף באישורם הפוזיטיבי. בשים לב לאמור, מדובר במתן סמכות מדודה ומאוזנת לרשות.

2. הקמת שותפויות וקרנות משותפות עם גורמים ממשלתיים זרים – בשונה מחברות עסקיות, הקמת שותפות בין תאגיד סטטוטורי, כגון הרשות, ובין תאגידים אחרים אינה דבר שבשגרה. שונות זו נגזרת מאופיו של התאגיד הסטטוטורי, ממטרותיו ומתפקידיו. יחד עם זאת, מוצע לקבוע כי הרשות תהיה רשאית להיות שותף מוגבל בשותפות מוגבלת, ואף להיות בעלת החזקות בשותף כללי בשותפות מעין זו. אולם, בשל השוני האינהרנטי בין מטרותיו של תאגיד סטטוטורי, שאינו מוקם על מנת להשיא את רווחיו, מוצע לקבוע תנאים לכניסת הרשות לשותפות, הן כשותפה מוגבלת והן כבעלת החזקות בשותף הכללי. כך למשל, במקרה שבו הרשות היא שותפה מוגבלת, על השותפות להיות רשומה בישראל ויחול עליה הדין הישראלי; דירקטור, נושא משרה ובעל שליטה בשותף הכללי לא יהיה מי שהורשע בעבירה שבשלה אין הוא ראוי, לדעת השרים, להיות שותף יחד עם תאגיד ציבורי. במקרים שבהם תהיה הרשות בעלת החזקות בשותף הכללי, לא תוכל להיות היא בעלת שליטה, להחזיק מחצית מכוח ההצבעה באסיפה הכללית או למנות מחצית ממספר הדירקטורים ועוד.

כמו כן, הרשות תהיה רשאית להקים תאגיד כקרן משותפת בין-לאומית עם ממשלות, משרדים ממשלתיים זרים או ארגונים בין-לאומיים בין-ממשלתיים. בשל העובדה שמדובר בשיתוף פעולה עם גורמים זרים מדינתיים, מוצע לקבוע כי החלטה על הקמת קרן כאמור וכן ההסכם בין הצדדים, שייכרת בהתאם לנהלים מקובלים בממשלה על

חתימת הסכמים בין-לאומיים, יובאו לאישור הממשלה.

אימוץ הסדרים אלה יבטיח כי פעילות הרשות תהיה מרוסנת, באופן שיגשים את מטרות החוק.

3. גיוס אגרות חוב – ככלל, תאגיד סטטוטורי לא אמור לגייס הון בדרך של הנפקת אגרות חוב, שכן מהלך כזה ייעשה באופן יעיל יותר על ידי המדינה. אולם, כדי לשמר את עצמאותו וגמישותו של התאגיד, ומתוך רצון שלא להגביל כבר כעת, בשים לב למאפייני התעשייה עתירת הידע, את מגוון הכלים שיעמדו לרשותו, מוצע לאפשר לתאגיד לגייס הון כנגד חוב, במקרים חריגים וככל שיש הצדקות מקצועיות לכך. לשם כך, תידרש הרשות לקבל את אישור החשב הכללי והממונה על התקציבים במשרד האוצר ולפי תנאים שייקבעו על ידם. כמו כן מימון החוב לא יהיה מתמלוגים או מנכסי הרשות. אם החליטה הרשות לגייס הון לאחר אישורם של אלה, תהיה החלטה זו טענה את אישור השרים. מנגנונים אלה יבטיחו כי השימוש בכלי זה ייעשה רק לאחר שנבחן על כל היבטיו, הן המקצועיים והן הציבוריים.

4. פעילות הרשות ביחס למשרדי ממשלה וגופים סטטוטוריים אחרים – על מנת להסדיר את תחומי פעילותה של הרשות ביחס למשרדי ממשלה וגופים סטטוטוריים אחרים העוסקים במחקר ופיתוח שאינם בתעשייה, מוצע לקבוע כי הצעת ההחלטה לא תפגע בסמכויות של משרדי ממשלה לפי חלוקת הסמכויות ושטחי פעולה לפי סעיף 31 לחוק יסוד: הממשלה או בסמכויות גופים אחרים לפי כל דין.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

היועץ המשפטי של משרד הכלכלה – אין מניעה משפטית להצעת ההחלטה.

היועץ המשפטי של משרד המדע – אין מניעה משפטית להצעת ההחלטה.

היועץ המשפטי של משרד החוץ – אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

היועץ המשפטי של המשרד להגנת הסביבה – אין מניעה משפטית להצעת ההחלטה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

יואל בריס

היועץ המשפטי, משרד האוצר

יואל בריס

חתימה

תפקיד

שם

תכנית רב-שנתית לביצוע הנפקות מיעוט של חברות ממשלתיות

מ ח ל י ט י ם,

לאשר את החלטת ועדת השרים לעניני חברה וכלכלה מספר ____ מיום 5 באוקטובר 2014, ולהסמיך את ועדת השרים לתיקוני חקיקה שהוקמה לפי החלטה ____ לאשר, על דעת הממשלה, את טיוטת החוק ליישום ההחלטה הנזכרת ולשלבה במסגרת חוק התכנית הכלכלית לשנת 2015.

דברי הסבר

מוצע לאשר את ההחלטה שצפויה ועדת השרים לעניני חברה וכלכלה לקבל ביום 5 באוקטובר, עוד לפני הדיון בממשלה על תקציב המדינה, בענין תכנית רב-שנתית לביצוע הנפקות מיעוט של חברות ממשלתיות. עוד מוצע להסמיך את ועדת השרים לתיקוני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את טיוטת החוק ליישום החלטת הקבינט החברתי-כלכלי שתתקבל. אישור זה יאפשר קיצור הליכי החקיקה ליישום ההחלטה הנזכרת ושילובה במסגרת חוק התכנית הכלכלית לשנת התקציב 2015.

לשם הנוחות מצורפת הצעת ההחלטה כפי שהועברה לוועדת השרים לעניני חברה וכלכלה, הכוללת את דברי הסבר להצעת ההחלטה ואת חוות הדעת המשפטית שנלוותה לה.

על פי סיכום עם היועץ המשפטי לממשלה, ההצבעה על החלטה זו תיעשה בנפרד מההצבעה על תקציב המדינה.

עמדת היועץ המשפטי למשרד האוצר:

כמפורט בחוות הדעת להצעת ההחלטה, אין מניעה משפטית.

תכנית רב-שנתית לביצוע הנפקות מיעוט של חברות ממשלתיות

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם :

1. לאשר תכנית רב-שנתית לביצוע הנפקות מיעוט של חברות ממשלתיות כמפורט בסעיף 3 להחלטה זו (להלן - **התכנית**), שעיקרה הנפקות מיעוט בחברות ממשלתיות.

2. לקדם יצירת תשתית חוקית הולמת לביצוע הנפקות מיעוט בחברות ממשלתיות לצורך מימוש התכנית.

תכנית רב-שנתית לביצוע הנפקות מיעוט

3. התכנית הרב-שנתית לביצוע הנפקות מיעוט של חברות ממשלתיות, כוללת שתי דרכי פעולה כמפורט להלן, ובכפוף לאמור בסעיפים 5 – 9 להלן:

א. בחברות ממשלתיות שבהן למדינה אינטרס בשמירה על שליטה ממשלתית לטווח הארוך, יימכרו חלק מאחזקות המדינה באמצעות הצעה או הצעות לציבור, לבד או בשילוב עם גיוס הון לחברה, בדרך של הנפקת ניירות ערך לציבור, על פי תשקיף בבורסה לניירות ערך בתל אביב (להלן - **הנפקה**), בשיעור כולל שבין עשרים וחמישה אחוזים (25%), בדילול מלא, לבין ארבעים ותשעה אחוזים (49%), בדילול מלא, מהון המניות של החברות (להלן - **הנפקת מיעוט**). דרך פעולה זו תחול על החברות הממשלתיות הבאות: חברת החשמל לישראל בע"מ; התעשייה האווירית לישראל בע"מ; רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ; רכבת ישראל בע"מ; מקורות חברת מים בע"מ; חברת דואר ישראל בע"מ ונתיבי הגז הטבעי לישראל בע"מ.

ב. בחברות ממשלתיות שבהן למדינה לא קיים אינטרס בשמירה על שליטה ממשלתית לטווח הארוך, תערך הפרטה באמצעות הנפקה, בפעם אחת או בשלבים, או בדרך של מכירה פרטית, או בשילוב של כל אחת מהדרכים כאמור. דרך פעולה זו תחול על החברות הממשלתיות הבאות: חברת נמל אשדוד בע"מ; חברת נמל חיפה בע"מ; החברה לשירותי איכות סביבה בע"מ, התעשייה הצבאית לישראל בע"מ ו"חברות תל אביב", כהגדרתן להלן.

מתווה ולוח זמנים לביצוע התכנית

3.1. בשנת 2015 יקודמו מהלכי ההפרטה הבאים:

א. נתיבי הגז הטבעי לישראל בע"מ - הנפקת מיעוט.

ב. התעשייה הצבאית לישראל בע"מ - הפרטה בהתאם להחלטת ועדת שרים לענייני הפרטה מח/2 מיום 23.12.2013.

ג. חברת נמל אשדוד בע"מ - הפרטה בהתאם להחלטת ועדת השרים לענייני הפרטה מח/4 מיום 9.9.2009, תוך בחינת האפשרות להקדים את לוחות

הזמנים למכירת יתרת אחזקות המדינה בחברה (השלב השלישי כמפורט בהחלטת ועדת השרים לענייני הפרטה). יובהר כי אין במהלך ההנפקה כאמור כדי לפגוע בקידום הרפורמה בנמלי הים בהתאם להחלטת ממשלה, שמספרה 1710 מיום 27.5.2007, וקידום ההנפקה ייעשה בתיאום עם משרד התחבורה כדי להבטיח את יישום הרפורמה.

ד. חברת דואר ישראל בע"מ - מכירה פרטית או הקצאה פרטית של מניות החברה, או שילוב של שני אלה, כך שלאחריה עד 20% מהון המניות של החברה, יוחזק על ידי משקיע או קבוצת משקיעים.

ה. חלמיש חברה ממשלתית עירונית לדיור שיקום ולהתחדשות בתל אביב יפו בע"מ, אוצר מפעלי ים בע"מ, אתרים בחוף תל אביב חברה לפיתוח אתרי תיירות בתל-אביב-יפו בע"מ, החברה לפיתוח יפו העתיקה בע"מ (להלן, בצוותא - **חברות תל אביב**) - הפרטה בהתאם להחלטת ועדת השרים לענייני הפרטה מח/5 מיום 1.6.2014.

3.2. להטיל על מנהל רשות החברות הממשלתיות לקדם מהלכי הפרטה נוספים על אלו שפורטו לעיל, לרבות של חברות בת ממשלתיות, שיניבו תקבולים בסך של כ-1 מיליארד ₪.

כלל מהלכי ההפרטה האמורים צפויים להניב למדינה תקבולים בסך כולל של כארבעה מיליארד ₪, מתוכם עד כ-3.5 מיליארד ₪ שייעודם למימון הגרעון וכ-0.5 מיליארד ש"ח לפחות כתקבולים מחלוקת דיבידנד כמפורט בסעיף 4 להלן.

3.3. בשנת 2016 יקודמו מהלכי ההפרטה הבאים :

א. התעשייה האווירית לישראל בע"מ - הנפקת מיעוט.

ב. מקורות חברת מים בע"מ - הנפקת מיעוט.

ג. חברת דואר ישראל בע"מ - הנפקת מיעוט (כך ששיעור של עד 40% מהון המניות של החברה יוחזקו בידי גופים שאינם המדינה, באופן שהמדינה תחזיק 60% או יותר מהון המניות של החברה).

ד. החברה לשירותי איכות הסביבה בע"מ - הנפקה בשיעור של עד 49% מהון המניות של החברה.

ה. חברת נמל חיפה בע"מ - הפרטה בהתאם להחלטת ועדת השרים לענייני הפרטה מח/4 מיום 9.9.2009, תוך בחינת האפשרות להקדים את לוחות הזמנים למכירת יתרת אחזקות המדינה בחברה (השלב השלישי כמפורט בהחלטת ועדת השרים לענייני הפרטה). יובהר כי אין במהלך ההנפקה כאמור כדי לפגוע בקידום הרפורמה בנמלי הים בהתאם להחלטת ממשלה, שמספרה 1710 מיום 27.5.2007, וקידום ההנפקה ייעשה בתיאום עם משרד התחבורה כדי להבטיח את יישום הרפורמה.

כלל מהלכי ההפרטה האמורים צפויים להניב למדינה תקבולים בסך כולל של כחמישה מיליארד ₪, מתוכם כ-4.5 מיליארד ₪ שייעודם למימון הגרעון וכ-0.5 מיליארד ש"ח כתקבולים מחלוקת דיבידנד כמפורט בסעיף 4 להלן.

3.4. בשנת 2017 יקודמו מהלכי ההפרטה הבאים :

- א. רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ - הנפקת מיעוט.
- ב. רכבת ישראל בע"מ - הנפקת מיעוט.
- ג. בכפוף להחלטת ממשלה על ביצוע שינוי מבני בחברת החשמל לישראל בע"מ, ככל שתתקבל, ובשים לב לאופי השינוי המבני שיתגבש, תבוצע הנפקת מיעוט בחברת החשמל לישראל בע"מ, בשיעור כולל של עד 25% מהון המניות של החברה (בדילול מלא).

כלל מהלכי ההפרטה האמורים צפויים להניב למדינה תקבולים בסך כולל של כשישה מיליארד ₪, מתוכם כ-5.5 מיליארד ₪ שיעודם למימון הגרעון וכ-0.5 מיליארד ש"ח כתקבולים מחלוקת דיבידנד כמפורט בסעיף 4 להלן.

4. להנחות את מנהל רשות החברות הממשלתיות (להלן – **הרשות**) לפעול לכך שהחברות הנכללות בתכנית תחלקנה דיבידנד לתקציב המדינה בהיקף של כ-500 מיליון ₪ בכל אחת מהשנים 2015 עד 2017, והכל בכפוף להתקדמות הליכי ההפרטה בהתאם ללוחות הזמנים שנקבעו ובכפוף למבחני החלוקה ולאישורים הנדרשים על-פי כל דין ולתיקוני חקיקה, ככל שיידרשו.

יצירת תשתית חוקית הולמת לביצוע הנפקות מיעוט בחברות ממשלתיות:

5. להטיל על שר האוצר לבצע את כל תיקוני החקיקה הנדרשים לשם יישום החלטה זו ולשלבם במסגרת התכנית, ובכלל זאת :

א. לתקן את סעיף 1 לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה – 1975 (להלן – **החוק** או **חוק החברות הממשלתיות**) כך שתוגדר "חברה ממשלתית ציבורית" כ"חברה ציבורית", כמשמעותה בחוק החברות, התשנ"ט – 1999, שהינה חברה ממשלתית, ואשר עשרים וחמישה אחוזים (25%) או יותר, בדילול מלא, מכוח ההצבעה באספותיה הכלליות או הזכות למנות עשרים וחמישה אחוזים (25%) או יותר מן הדירקטורים שלה אינם בידי המדינה, בידי חברה ממשלתית, בידי חברת בת ממשלתית, בידי חברה מעורבת, בידי רשות מקומית, או בידי תאגיד שהוקם בחוק, ביחד או לחוד".

ב. לתקן את חוק החברות הממשלתיות, כך שתקבע תחולת הוראותיו על חברה ממשלתית ציבורית, תוך מתן ההקלות הנדרשות לפעילותה ביחס לחברה ממשלתית אחרת, ובין היתר –

1) לתקן את סעיף 11(א)(9) לחוק, כך שייקבע כי הממשלה תהיה רשאית לקבוע כי סעיף זה לא יחול, כולו או חלקו, על "חברה ממשלתית ציבורית", או כי יחול בשינויים שייקבעו בהחלטת הממשלה.

2) לתקן את סעיף 11(א)(9) לחוק החברות הממשלתיות כך שייקבע בו כי חברה ממשלתית ציבורית תהא רשאית להחליט בעניין הקמת חברה, לבד או עם אחרים, או בעניין רכישת מניות בחברה קיימת, אם מסרה על כך הודעה לרשות

ולשרים שישים יום לפני מועד קבלת ההחלטה. הרשות או שר האוצר או השר שנקבע כאחראי לענייני החברה, לאחר שנועצו עם הרשות ועם השר האחר, רשאים לקבוע כי החלטה שנמסרה עליה הודעה כאמור תהא טעונה אישור הממשלה. קבע שר האוצר, השר שנקבע כאחראי לענייני החברה או הרשות כאמור, תהא ההחלטה טעונה את אישורה של הממשלה.

3) לתקן את סעיף 57 לחוק החברות הממשלתיות כך שיקבע בו, כי הוראות החוק לא יחולו, כולן או חלקן, על חברת בת של חברה ממשלתית ציבורית, המוחזקת בשיעור משוקלל הנמוך מחמישים אחוזים (50%) ועד לשיעור כולל מקסימלי של שישים וחמישה אחוזים (65%), בהתאם ובכפוף לכללים שייקבעו על ידי שר אוצר לפי המלצת הרשות. עד לקביעת כללים כאמור לא יחול שינוי בתחולת הוראות החוק על חברת בת של חברה ממשלתית ציבורית. לעניין סעיף זה, "שיעור משוקלל" – מכפלת שיעור אחזקות המדינה בחברה הממשלתית הציבורית בשיעור אחזקות החברה הממשלתית הציבורית בחברת הבת.

ג. לתקן את חוק החברות הממשלתיות, לגבי כלל החברות הממשלתיות, כדלקמן:

1) לתקן את סעיף 32(א)(4) לחוק החברות הממשלתיות, כך שקביעת דירקטוריון לפי סעיף זה תיעשה על פי כללים שייקבעו על-ידי שר האוצר ובאישורו.

2) לתקן את סעיף 32(א)(5) לחוק החברות הממשלתיות, כך שייקבע כי רק מינויים של המשנה למנהל הכללי; המנהל לענייני הכספים; המבקר הפנימי והיועץ המשפטי יהיה טעון אישור דירקטוריון החברה מכוח סעיף זה.

3) לתקן את פרק ה' בחוק החברות הממשלתיות, שכותרתו "המנהל הכללי", כך שתיקצב תקופת כהונתו של מנהל כללי בחברה ממשלתית לתקופה של חמש שנים מתחילת תוקף מינויו (להלן – **תקופת כהונה**), וכך שייקבע כי מנהל כללי שהסתיימה תקופת כהונתו יוכל להתמנות מחדש לתקופת כהונה אחת נוספת באותה החברה. לעניין זה בחברה ממשלתית ציבורית, תקופת הכהונה תהא חמש עד שבע שנים, בהתאם להחלטת דירקטוריון החברה, וניתן יהיה למנות את המנהל הכללי לתקופה כהונה אחת נוספת באותה חברה.

4) לתקן את סעיף 54 לחוק החברות הממשלתיות, כך שיתווסף לתפקידי הרשות הסמכות ליתן הוראות הנוגעות לדרכי הפעולה והניהול של דירקטוריון חברה ממשלתית, של נושאי משרה בה ושל פקידים בכירים בה, והכל להבטיח את ניהולה התקין של החברה; הוראות כאמור יכול שיינתנו לכלל החברות הממשלתיות או לסוגי חברות, ויינתנו לאחר שמיעת עמדת החברות הממשלתיות.

6. להטיל על משרד המשפטים, משרד האוצר, רשות ניירות ערך והרשות לבחון האם נדרשים תיקוני חקיקה נוספים לשם יישומה של התכנית ולגבש אותם, אם יהיו כאלה, עד ליום 1.2.15. בכלל זאת, תיבחן השאלה האם נדרשים תיקונים בחוק החברות, התשנ"ט – 1999 (להלן – **חוק החברות**), בחוק החברות הממשלתיות, בחוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968, או בתקנות שהותקנו מכוח החוקים האמורים, על-מנת ליתן מענה לקשיים שעשויים להתעורר מהיות המדינה בעלת שליטה בחברות ממשלתיות שהן חברות ציבוריות או חברות איגרות חוב, כהגדרת מונחים אלו בחוק החברות, ולשם

הסדרה של מנגנוני האישור, הגילוי והדיווח על העסקאות שלמדינה עשוי להיות בהן עניין אישי, ובמקרים המתאימים אף הענקת פטור ממקרים אלו, תוך מתן מענה לזכויות בעלי מניות המיעוט בחברות אלה, וזאת בין היתר לאור חשש אפשרי לריבוי הפעולות והעסקאות שבגינן עשויים לייחס למדינה עניין אישי בקשר עם עסקאות של חברה ממשלתית, שמניותיה הוצעו לציבור.

7. להנחות את הרשות לנקוט בצעדים הנדרשים ליישום התכנית בלוח הזמנים שנקבע, ובכלל זאת:

א. לפעול לשינוי מסמכי ההתאגדות של החברות הרלוונטיות, עובר לביצוע פעולות הפרטה, והפיכת החברות לחברות ממשלתיות ציבוריות, ככל הנדרש, ובין היתר, כך שמינוי דירקטורים בחברות הממשלתיות הציבוריות ייעשה על-ידי המחזיק ברוב מניות החברה, באופן שיבטיח כי המדינה תמשיך למנות את כל הדירקטורים (למעט דירקטורים חיצוניים) בחברות אלו.

ב. להציע לשר האוצר הצעה לתיקון תקנות החברות הממשלתיות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור מקרב הציבור בחברות ממשלתיות), התשנ"ד-1994 באופן שיאפשר הגדלת הגמול וההוצאות לדירקטורים מקרב הציבור בחברות ממשלתיות ציבוריות.

ג. לערוך התאמות ותיקונים ככל הנדרש בחובות הדיווח המוטלות בהתאם לחוק החברות הממשלתיות על חברות ממשלתיות שהן חברות ציבוריות, בשים לב לחובות הדיווח המוטלות על חברות אלו מכוח חוק ניירות ערך, תשכ"ח – 1968.

ד. לפעול לגיבוש המנגנונים הנדרשים, לרבות וככל הנדרש, באמצעות תיקוני חקיקה, במטרה להבטיח כי שיעור אחזקות המדינה בהון המניות המונפק ובאמצעי השליטה בחברות ממשלתיות ציבוריות לגביהן הוחלט על הנפקת מיעוט, כהגדרתה בסעיף 3א להחלטה זו, לא יפחת מחמישים ואחד אחוזים (51%).

8. להטיל על מנהל הרשות להביא, בתוך 180 יום ממועד ההחלטה, הצעות החלטה לוועדת שרים לענייני הפרטה בהתאם לתנאים המפורטים בהחלטה זו בדבר הפרטת החברות המנויות בתכנית לשנת 2015 כמפורט בסעיף 3 להחלטה זו, למעט לגבי חברות שלגביהן קיימת החלטת הפרטה ונמצא שאין צורך בקבלת החלטת הפרטה נוספת. הצעות ההחלטה תתייחסנה, בין היתר, ובמידת הצורך, לגיבוש האינטרסים החיוניים של המדינה בחברות הרלוונטיות ולדרכי ההגנה עליהם טרם ביצוע ההפרטה, לרבות לפי פרק ח' 2 לחוק החברות הממשלתיות. לוחות הזמנים לעניין חברות ממשלתיות ביטחוניות יהיו בהתאם לנוהל לשיתוף פעולה בין גורמי הביטחון לבין הרשות בתהליך הפרטת חברה ממשלתית.

9. א. להקים צוות היגוי בין משרדי שיפעל להסרת החסמים ליישום התכנית, לרבות ביצוע ההנפקות כאמור, ובכלל זאת:

(1) לגבש מתווה ולוחות זמנים ליישום ההפרטה בדרך שנקבעה ולהסרת כל החסמים למימושה, לרבות החסמים שבנוגע להסדרים הבטחוניים הנדרשים, לגבי כל חברה ממשלתית הנכללת בתכנית.

(2) לפעול לכך שתיקבע לגבי החברות הרלוונטיות מסגרת רגולציה מוסדרת לפעילותן, לרבות קביעת תעריפים ארוכי טווח, במידת הצורך.

- 3) לקבוע, ככל הנדרש, טרם קבלת החלטת הפרטה, את השינויים הנדרשים לביצוע בחברה, לרבות שינויים מבניים נחוצים, טרם ביצוע ההפרטה או לאחריה ואבני הדרך ליישומן.
- 4) להסדיר, ככל הנדרש, את יחסי הגומלין בין החברה הממשלתית למדינה, טרם ביצוע ההנפקה.
- 5) לגבש את המנגנונים הנדרשים על מנת לאפשר יישום רפורמות משקיות בשווקים שבהן החברות פועלות.
- ב. בצוות ההיגוי יהיו חברים בעלי התפקידים הבאים: מנהל הרשות, אשר יכהן כיושב ראש הצוות; מנכ"ל משרד ראש הממשלה או נציגו; הממונה על התקציבים במשרד האוצר או נציגו; החשבת הכללית במשרד האוצר או נציגה; ובעת שצוות ההיגוי דן בחברה ממשלתית קונקרטית - מנכ"ל המשרד שהשר העומד בראשו הוא השר שנקבע כאחראי על ענייני החברה, מכוח סעיף 6(3) לחוק החברות הממשלתיות.
- ג. צוות ההיגוי יחל את פעילותו מיום החלטה זו וידווח לוועדת השרים להפרטה על התקדמות עבודתו באופן שוטף.
10. להנחות את שר האוצר להניח בפני הממשלה בתוך 90 ימים תזכיר חוק הכולל תיקונים נוספים בחוק החברות הממשלתיות, הנדרשים לשם ביצוע רפורמה בניהול החברות הממשלתיות, ובכלל זאת על-מנת לחזק את העצמאות ואת המקצועיות של הדירקטורים בחברות הממשלתיות; ועל-מנת לקדם את פעילותן היעילה של החברות הממשלתיות, ואת ההיבטים המיוחדים לפעילותן בחברות בבעלות המדינה, הפועלות לקידום המטרות שהוגדרו להן.
11. יובהר, כי אין באמור בהחלטה זו כדי לגרוע מסמכותה של ועדת השרים לענייני הפרטה לפי חוק החברות הממשלתיות. ועדת השרים לענייני הפרטה רשאית לקבל החלטות הפרטה באופן שונה מהקבוע בהחלטה זו וכן לקבל כל החלטה אחרת שעניינה תיקון החלטה זו בהתאם לסמכויותיה על-פי החוק.

דברי הסבר

רקע כללי

1. **רקע**
פורטפוליו החברות הממשלתיות כולל 67 חברות ממשלתיות, וכן חברות בת ממשלתיות וחברות מעורבות. בין החברות נכללות חברות מהגדולות והמורכבות במשק: חברת החשמל לישראל בע"מ, מקורות חברת המים בע"מ, התעשייה האווירית לישראל בע"מ, רכבת ישראל בע"מ, חברת דואר ישראל בע"מ, חברת נמל אשדוד בע"מ, חברת נמל חיפה בע"מ ועוד. נכון ליום 31.12.2013, שווי הנכסים הכולל של החברות הממשלתיות הסתכם בכ-183 מיליארד ₪, סך הכנסות החברות הממשלתיות לשנת 2013 הסתכם בכ-67 מיליארד ₪ וההפסד הכולל של החברות הממשלתיות לשנה זו עמד על כ-809 מיליוני ₪. החברות הממשלתיות עוסקות בתחומי פעילות חיוניים, כגון תחבורה, תשתיות, ובטחון,

וכן בתחומים משמעותיים נוספים כגון חקלאות, שיכון ותקשורת, אולם בהשוואה עולמית, רמת הביצועים בחברות ממשלתיות בישראל נמוכה מרמת הביצועים של חברות ממשלתיות במדינות מערביות בעולם, ובכלל זה במדינות ה-OECD. כמו כן, רמת השקיפות והדיווחים בחברות הממשלתיות נמוכה מרמת השקיפות המקובלת בחברות ציבוריות בארץ ובעולם.

רשות החברות הממשלתיות (להלן – **הרשות**) החלה לקדם רפורמה כוללת בחברות הממשלתיות אשר תכליתה לשפר את ביצועי החברות הממשלתיות, לרבות: שיפור היעילות ומעבר לרווחיות נאותה; הגברת השקיפות והמקצועיות בתהליכי קבלת החלטות; חיזוק אפקטיביות ההנהלות ושיפור הנורמות והמנהל התקין. כלי מרכזי ליישום מטרות אלו הינו הנפקות מיעוט של חברות ממשלתיות, כמפורט להלן.

2. הנפקות מיעוט כאמצעי לקידום הרפורמה בחברות הממשלתיות

מראשית שנות ה-80, מדינות מערביות רבות החלו ביישום תהליכי הפרטה של חברות ממשלתיות, בין היתר, לפיתוח שוק ההון, להגברת היעילות המשקית ולשיפור יעילות החברות עצמן. כיום, חלק ניכר מהפעילות העסקית במשקי העולם המערבי נעשית על ידי חברות פרטיות. מדינות שונות בעולם בחרו להשאיר פעילויות ממשלתיות חיוניות בשליטת המדינה ובשנים האחרונות, החלו מספר מדינות בעולם לאמץ מודל ייעודי לבעלות משותפת באמצעות ביצוע הנפקות מיעוט (בשיעור של עד 49% מהון המניות) של חברות ממשלתיות והפיכתן לחברות ציבוריות נסחרות (בהחלטה זו: **הנפקות מיעוט**). מדיניות זו מאפשרת לשמר את שליטת המדינה בחברות הממשלתיות ולצד זאת ליהנות מהתועלות הגלומות במעורבות פרטית בחברות אלו ומהפיכתן לחברות ציבוריות נסחרות.

בהתאם לכך, וכחלק מהרפורמה לייעול ושיפור ביצועי החברות הממשלתיות, בחנה הרשות את יישום המודל האמור להנפקות מיעוט בחברות הממשלתיות, לרבות ההשפעה האפשרית על רווחיות, יעילות, שקיפות והיבטי ממשל תאגידי בחברות הממשלתיות, וכן את מבנה הבעלות האופטימלי של החברות הממשלתיות העיקריות. לצורך הבחינה הסתייעה הרשות בפירמת הייעוץ הבינלאומית מקינזי ושות'.

במסגרת בחינה זו נסקרו מודלים מקובלים בעולם, ובכלל זה במדינות ה-OECD ומופו, בין היתר, הנושאים הבאים: השפעת הנפקות מיעוט על חברות ממשלתיות בעולם; אמות המידה והקריטריונים להנפקה של חברות ממשלתיות בישראל; חסמים ליישום הנפקות של החברות הממשלתיות העיקריות ומנגנונים להתמודדות עמם.

3. הנפקות מיעוט של חברות ממשלתיות – מסקנות עיקריות

להלן התועלות העיקריות הצפויות להתקבל כתוצאה מהנפקות מיעוט של חברות ממשלתיות:

3.1. שיפור ביצועי החברה – הנפקות מיעוט מהוות זרז להתייעלות באמצעות הגברת הפיקוח והבקרה של בעלי מניות מהציבור אשר דורשים רמת שקיפות גבוהה

וקידום אוריינטציה מסחרית בחברה. מחקרים אמפיריים הצביעו על שיפור משמעותי במדדים הפיננסיים והתפעוליים לאחר הנפקה של חברות ממשלתיות, כגון: גידול בהיקפי הפעילות והמכירות, שיפור ברווחיות נטו, שיפור היעילות (מכירות לעובד), גידול בהשקעות ההון וגידול בהיקף העסקת עובדים.

מטיוטת דו"ח של קבוצת העבודה בנושא ממשל תאגידי והפרטה של ארגון ה-OECD עולה כי חברות ממשלתיות "בעלות אוריינטציה מסחרית" בהן הונפקו מניות לציבור נוטות להציג רמות רווחיות, תפוקה ויעילות גבוהות יותר מאשר חברות בבעלות ממשלתית מלאה.

3.2. שיפור הממשל התאגידי ושקיפות תהליכי קבלת ההחלטות - כתוצאה מהכפפת החברה הממשלתית המונפקת לדרישות חוק ניירות ערך התשכ"ח-1968 (להלן – **חוק ניירות ערך**), לצד הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן – **חוק החברות**) וחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 (להלן – **החוק או חוק החברות הממשלתיות**), החברות נדרשות לאמץ סטנדרטים גבוהים של שקיפות, גילוי ונשיאה באחריות, כגון פרסום דוח על עסקי התאגיד, דיווחים מיידיים ותקופתיים, ומדיניות תגמול.

3.3. תקבולי הנפקה למדינה או הזרמת הון לחברות – תקבולי הנפקות יכולים לשמש להקטנת הגרעון. בנוסף, הנפקות יכולות לכלול גיוסי הון לחברות עצמן, על-מנת ליתן מענה לרפורמות נחוצות בחברות ומהלכי הבראה נדרשים, כמו גם לצרכי פיתוח של החברות. זאת, לעיתים, חלף מימון מתקציב המדינה או בדרכים אחרות.

3.4. הסדרת הסביבה הרגולטורית – פרסום תשקיף במסגרת הנפקת ניירות לציבור מחייב את כלל הגורמים הרלוונטיים לפעילות החברה, ובכלל זה הרגולטורים המעורבים בהסדרת פעילותה, לקבוע מסגרת רגולטורית ברורה ושקופה.

3.5. הרחבת אפשרויות המימון של החברה - חברה ציבורית מסוגלת לגייס הון מקומי וזר בבורסה לניירות ערך, בפרק זמן קצר ובעלויות נמוכות מעלויות גיוס הון פרטי.

3.6. שיכלול ופיתוח שוק ההון בישראל – רישום למסחר של חברות ממשלתיות גדולות ויציבות בבורסה המקומית צפוי לקדם את הנזילות בשוק ההון הישראלי, ולהגדיל את מחזורי המסחר בבורסה, וכפועל יוצא מכך, לשפר את רמת האטרקטיביות של שוק ההון המקומי למשקיעים.

מהבחינה שבוצעה על ידי הרשות עולה כי המתווה המוצע מתאים לחברות ממשלתיות המהוות מונופול טבעי בתחומן. חברות אלו מספקות לרוב שירותים חיוניים לתושבי המדינה, ונתונות לפיקוח ובקרה רגולטוריים ביחס למחירי השירותים וטיבן. רישום למסחר בבורסה לניירות ערך ויישום מדיניות של הנפקת מיעוט בחברות הממשלתיות שהינן מונופול טבעי בתחומן, עתיד לאפשר לחברות, ולאזרחי המדינה, להפיק את התועלות המפורטות לעיל תוך שמירה על שליטת הממשלה בחברות אלו.

כמו כן, מתווה הנפקות המיעוט מתאים לחברות ממשלתיות ביטחוניות המקיימות פעילויות בעלות חשיבות אסטרטגית לבטחון המדינה. המתווה האמור מאפשר למדינה, מחד גיסא, להישאר בעלת השליטה בחברות הממשלתיות הביטחוניות, ומאידך גיסא, ליהנות מהיתרונות ומתועלות הגלומים בהפיכת חברות אלו לחברות ציבוריות.

3.7. בחינה פרטנית של החברות העיקריות

במסגרת העבודה כאמור, נבחנו, בין היתר, 12 חברות ממשלתיות מרכזיות אשר סך הכנסותיהן מהווה מעל 87% מסך ההכנסות של החברות הממשלתיות. כל חברה נותחה ונבחנה באופן פרטני, לרבות, מבנה השווקים בהם היא פועלת, אופן הרגולציה המוחלטת על החברה, מודל ההכנסות ומבנה ההון של החברה. זאת, על מנת לאמוד את מוכנות החברה להנפקת מיעוט ולזהות את היתרונות שהחברה והמשק יכולים להפיק מכך.

4. תכנית רב שנתית לביצוע הנפקות מיעוט

על-יסוד כל שפורט לעיל, גובשה ומובאת לאישור הממשלה תכנית רב-שנתית לביצוע הנפקות מיעוט של חברות ממשלתיות (להלן - **התכנית**). התכנית כוללת שתי דרכי פעולה, כמפורט להלן:

4.1. בחברות ממשלתיות בהן למדינה אינטרס בשמירה על שליטה ממשלתית לטווח הארוך, יימכרו חלק מאחזקות המדינה באמצעות הצעה/הצעות לציבור, לבד או בשילוב עם גיוס הון לחברה, בדרך של הנפקת ניירות ערך לציבור, על פי תשקיף בבורסה לניירות ערך בתל אביב (להלן - **הנפקה**), בשיעור כולל שבין עשרים וחמישה אחוזים (25%), בדילול מלא, לבין ארבעים ותשעה אחוזים (49%), בדילול מלא, מהון המניות של החברות (להלן - **הנפקת מיעוט**). דרך פעולה זו תחול על החברות הממשלתיות הבאות: חברת החשמל לישראל בע"מ; התעשייה האווירית לישראל בע"מ; רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ; רכבת ישראל בע"מ; מקורות חברת מים בע"מ; חברת דואר ישראל בע"מ ונתיבי הגז הטבעי לישראל בע"מ.

4.2. בחברות ממשלתיות בהן למדינה לא קיים אינטרס בשמירה על שליטה ממשלתית לטווח הארוך, תערך הפרטה באמצעות הנפקה, באקט אחד או בשלבים, או בדרך של מכירה פרטית, או בשילוב של כל אחת מהדרכים כאמור. דרך פעולה זו תחול על החברות הממשלתיות הבאות: חברת נמל אשדוד בע"מ; חברת נמל חיפה בע"מ; החברה לשירותי איכות סביבה בע"מ, התעשייה הצבאית לישראל בע"מ ו"חברות תל אביב", כהגדרתן להלן.

5. יצירת תשתית הולמת לביצוע הנפקות מיעוט בחברות ממשלתיות:

לצורך יישום תכנית ההנפקות הרב השנתית, נדרש לייצר את התשתית החוקית והרגולטורית לפעילות החברות, כמוצע בהצעת ההחלטה. בין היתר, מוצע להטיל על שר האוצר לבצע את כל תיקוני החקיקה הנדרשים לשם יישום ההחלטה זו, ובכלל זה להוסיף לחוק החברות הממשלתיות הגדרת "חברה ממשלתית ציבורית" לגביה יחולו הקלות, כמוצע בהצעת ההחלטה, ביחס לתחולת הוראות מסויימות של החוק, ובהן הקלות לעניין סעיף 11(א)(9) לחוק, הקלות לעניין תחולת הוראות חוק על חברה בת של חברה ממשלתית ציבורית המוחזקת בשיעורים מסויימים על ידי המדינה, לקבוע כי קביעת הדירקטוריון לפי סעיף 32(א)(4) לחוק החברות הממשלתיות, תעשה על פי כללים שייקבעו על-ידי שר האוצר ובאישורו, לצמצם את רשימת הפקידים הבכירים שמינויים

יהיה טעון אישור הדירקטוריון, לקצוב את תקופת כהונת של המנהל הכללי ועוד, הכל כמפורט בהצעת ההחלטה.

כמו כן, מוצע להטיל על משרד המשפטים, משרד האוצר, רשות ניירות ערך והרשות, לבחון האם נדרשים תיקוני חקיקה נוספים לשם יישומה של התכנית ולגבש אותם, אם יהיו כאלה, עד ליום 1.2.15. בכלל זאת, תיבחן השאלה האם נדרשים בחוק החברות, בחוק החברות הממשלתיות, בחוק ניירות ערך, או בתקנות שהותקנו מכוח החוקים האמורים, על מנת ליתן מענה לקשיים שעשויים להתעורר מהיות המדינה בעלת שליטה בחברות ממשלתיות שהן חברות ציבוריות או חברות איגרות חוב, כהגדרת מונחים אלו בחוק החברות, ולשם הסדרה של מנגנוני האישור, הגילוי והדיווח על העסקאות שלמדינה עשוי להיות בהן עניין אישי, ובמקרים המתאימים אף הענקת פטור ממקרים אלו, תוך מתן מענה לזכויות בעלי מניות המיעוט בחברות אלה, וזאת בין היתר לאור חשש אפשרי לריבוי הפעולות והעסקאות שבגינן עשויים לייחס למדינה עניין אישי בקשר עם עסקאות של חברה ממשלתית, שמניותיה הוצעו לציבור.

בנוסף, הצעת ההחלטה מציעה להנחות את שר האוצר להניח בפני הממשלה בתוך 90 ימים תזכיר חוק הכולל תיקונים נוספים בחוק החברות הממשלתיות, הנדרשים לשם ביצוע רפורמה בניהול החברות הממשלתיות.

כמו כן, מוצע להנחות את רשות החברות הממשלתיות (להלן – הרשות) לנקוט בצעדים הנדרשים ליישום התכנית בלוח הזמנים שנקבע, ובכלל זאת:

- להסדיר אופן מינויים של דירקטורים בחברות הממשלתיות הציבוריות, כך שיעשה על-ידי המחזיק ברוב מניות החברה, באופן שיבטיח כי המדינה תמשיך למנות את כל הדירקטורים (למעט דירקטורים חיצוניים) בחברות אלו.
- להציע לשר האוצר הצעה לתיקון תקנות החברות הממשלתיות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור מקרב הציבור בחברות ממשלתיות), התשנ"ד-1994 באופן שיאפשר הגדלת הגמול וההוצאות לדירקטורים מקרב הציבור בחברות ממשלתיות ציבוריות.
- לערוך התאמות ותיקונים ככל הנדרש בחובות הדיווח המוטלות על החברות הממשלתיות בשים לב לחובות הדיווח המוטלות על חברות אלו לפי דיני ניירות ערך.
- לפעול לגיבוש המנגנונים הנדרשים לכך כי שיעור אחזקות המדינה בהון המניות המונפק ובאמצעי השליטה בחברות ממשלתיות ציבוריות לגביהן הוחלט על הנפקת מיעוט, לא יפחת מחמישים ואחד אחוזים (51%).

6. בהתאם להצעת ההחלטה, מנהל הרשות נדרש להביא הצעות החלטה מפורטות בפני ועדת השרים לענייני הפרטה, בתוך 180 יום ממועד קבלת הצעת ההחלטה, בדבר הפרטת החברות המנויות בתכנית לשנת 2015, למעט לגבי חברות לגביהן קיימת כבר החלטת הפרטה, ונמצא שאין צורך בהחלטת הפרטה נוספת לגביהן.

7. בהתאם להצעת ההחלטה, יוקם צוות היגוי בין משרדי שיפעל להסרת החסמים ליישום התכנית.

משמעויות לתקציב המדינה

התכנית הרב שנתית צפויה להניב, מעבר לשינויים המהותיים במבנה ובפעילות החברות, תמורות למדינה כתוצאה ממכירה ישירה או מהנפקת מניות. חלק ממתווה ההנפקות יכול גיוסי הון לחברות לצורך ביצוע רפורמות נחוצות ומהלכי הבראה כאמור והחלק הארי מהתמורות יעד למימון הגרעון, כמפורט להלן:

- כלל מהלכי ההפרטה שיקודמו בשנת 2015 צפויים להניב למדינה תקבולים בסך כולל של כארבעה מיליארד ₪, מתוכן כ-3.5 מיליארד ₪ שיעודם למימון הגרעון וכ-0.5 מיליארד ש"ח כתקבולים מחלוקת דיבידנד כמפורט בסעיף 4 להצעת ההחלטה.
- כלל מהלכי ההפרטה שיקודמו בשנת 2016 צפויים להניב למדינה תקבולים בסך כולל של כחמישה מיליארד ₪, מתוכן כ-4.5 מיליארד ₪ שיעודם למימון הגרעון וכ-0.5 מיליארד ש"ח כתקבולים מחלוקת דיבידנד כמפורט בסעיף 4 להצעת ההחלטה.
- כלל מהלכי ההפרטה שיקודמו בשנת 2017 צפויים להניב למדינה תקבולים בסך כולל של כשישה מיליארד ₪, מתוכן כ-5.5 מיליארד ₪ שיעודם למימון הגרעון וכ-0.5 מיליארד ש"ח כתקבולים מחלוקת דיבידנד כמפורט בסעיף 4 להצעת ההחלטה.

נתונים תומכי החלטה ומידע מחקרי

לא רלבנטי.

היבטים ביצועיים

לא רלבנטי.

השפעה על משק המדינה

הנפקת מיעוט של חברות ממשלתיות, ובכלל זה, אימוץ מדיניות בעלים ארוכת טווח של בעלות משותפת בחברות הממשלתיות צפויה לשפר את ביצועי החברות הממשלתיות לגביהן תוחל מדיניות זו. שיפור ביצועי החברות הממשלתיות הנבחרות יבוא לידי ביטוי בשיפור יעילות החברות ומעבר לרווחיות נאותה, שיפור רמת השירות לציבור, הוזלת מחירים וירידה בתעריפים והגברת השקיפות, הנורמות והמנהל התקין בחברות אלו. מעבר לתרומה העקיפה הנגזרת למשק משיפור הביצועים בחברות הנבחרות, מהלכי ההנפקות שיקודמו במהלך 3 השנים 2015-2017 צפויים להניב כ-15 מיליארד ₪ שרובם יועדו למימון הגרעון, בנוסף לתקבולים שיועברו לחברות לצורך ביצוע שינוי עמוק בפעילותן ובכדי לאפשר ביצוע רפורמות מקיפות.

תקציב

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

משרד הבינוי והשיכון הודיע כי לא היו לו הערות להצעת ההחלטה. משרד הביטחון הודיע כי הצעת ההחלטה אינה מקובלת עליו.

משרד האנרגיה הודיע כי הצעת ההחלטה אינה מקובלת עליו.
משרד התחבורה הודיע כי הצעת ההחלטה אינה מקובלת עליו.

חלופות להצעת ההחלטה

לא רלבנטי.

הזיקה שבין ההצעה לבין יעדי הממשלה

לא רלבנטי.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ועדת השרים לענייני הפרטה מח/2 בדבר הפרטת התעשייה הצבאית לישראל בע"מ
מיום 23.12.2013.

החלטת ועדת השרים לענייני הפרטה מח/4 בדבר הפרטת חברת נמל אשדוד בע"מ וחברת נמל
חיפה בע"מ מיום 9.9.2009.

החלטת ועדת השרים לענייני הפרטה מח/5 בדבר מכירת אחזקות המדינה בחברות חלמיש
חברה ממשלתית עירונית לדיור שיקום ולהתחדשות בתל אביב יפו בע"מ, אוצר מפעלי ים
בע"מ, אתרים בחוף תל אביב חברה לפיתוח אתרי תיירות בתל-אביב-יפו בע"מ והחברה
לפיתוח יפו העתיקה בע"מ מיום 1.6.2014.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת להחלטה זו חוות דעת היועץ המשפטי של משרד האוצר

מוגש על ידי שר האוצר

ז' בתשרי התשע"ה
01 באוקטובר 2014

חוות דעת משפטית:נושא הצעת ההחלטה:

אישור תכנית רב-שנתית לביצוע הנפקות מיעוט של חברות ממשלתיות וקידום יצירת תשתית חוקית הולמת לצורך מימוש התכנית.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

כמפורט בהצעת ההחלטה ובדברי ההסבר.

וידגש, אין בהצעת ההחלטה כדי לגרוע מסמכויות ועדת השרים לענייני הפרטה לפי חוק החברות הממשלתיות, אשר רשאית לקבל החלטות הפרטה באופן שונה מהקבוע בהחלטה זו וכן לקבל כל החלטה אחרת שעניינה תיקון החלטה זו בהתאם לסמכויותיה על-פי החוק. החלטות פרטניות אודות הפרטת החברות המנויות בתכנית יובאו לאישור ועדת שרים לענייני הפרטה כמתחייב מפרק ח'2 לחוק החברות הממשלתיות, למעט ביחס לחברות לגביהן קיימת החלטת הפרטה, ונמצא שאין צורך בקבלת החלטת הפרטה נוספת. מובהר, כי אין בהחלטה זו כדי לשנות מהוראות סעיף 29 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

למען הזהירות יצוין כי, ההחלטה קובעת לוחות זמנים משוערים לביצוע מחלכי ההנפקה של החברות הממשלתיות הכלולות בתכנית, והערכה להיקף התקבולים השנתיים והמצטברים שיתקבלו מהליכי ההנפקה האמורים. מדובר בהערכה אשר נסמכת על נתונים שונים, ובהם קצב ההתקדמות בהנפקת החברות המיועדות להנפקה, ועוד. התקבולים מביצוע מחלכי ההנפקה ישמשו לכיסוי הגרעון הממשלתי, ולא להפחתת שיעור הגירעון. תקבולי הדיבידנד יועברו להכנסות המדינה.

דברי ההסבר להצעת ההחלטה, כוללים את מדיניות הרשות התומכת בהצעת ההחלטה.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרון:

לצורך יישום תכנית ההנפקות הרב השנתית, נדרש לייצר את התשתית החוקית לפעילות החברות, ובמסגרת זו לקבוע כללים לפעילות חברות ממשלתיות שמנייתיהן הוצעו לציבור כמתואר בהצעת ההחלטה. תיקונים אלה נדרשים לצורך יישום התכנית תוך שמירה על האינטרסים של המדינה כבעלת שליטת בחברות בהן מתוכננת הנפקת מיעוט.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

ליועץ המשפטי של משרד הבינוי והשיכון לא היו הערות להצעת ההחלטה.
 היועץ המשפטי של מערכת הבטחון הודיע כי הצעת ההחלטה אינה מקובלת עליו.
 היועצת המשפטית של המשרד להגנת הסביבה הודיעה כי הצעת ההחלטה אינה מקובלת עליה.
 משרד התחבורה הודיע כי הצעת ההחלטה אינה מקובלת עליו.
 מפאת אילוצי טכני, עמדת משרד התקשורת טובא ישירות בפני ועדת השרים.
 היועץ המשפטי של משרד האנרגיה הודיע כי הצעת ההחלטה אינה מקובלת על המשרד.

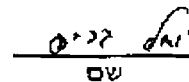
עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית לאשר את ההחלטה.

 חתימה

תאריך:
 1/10/14

 תפקיד

 שם